

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Aktéři lokálního rozvoje (komparace Statutárního
města Mladá Boleslav a města Neratovice)**

Aneta Kliková

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. et Bc. Aneta Kliková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Hradec Králové

Název práce

Aktéři lokálního rozvoje

Název anglicky

Participants in local development

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je pomocí studia příslušných teoretických konceptů o regionálním rozvoji a vlastního empirického šetření zjistit, jakým způsobem lokální aktéři konkrétní obce přispívá k rozvoji vybrané obce, zejména prostřednictvím pořádání různě zaměřených akcí (kulturních, sportovních, výchovných, atd.); a zda a jak svými aktivitami přispívají ke zvýšení kvality života obyvatel žijících ve sledované obci.

Metodika

Teoretická část diplomové práce (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů vztahujících se ke sledované problematice tak, aby bylo vymezeno základní pojmosloví vztahující se k rozvoji regionů a rozvoji venkova, lokálnímu aktérství a spolkové činnosti.

Propojení teoretické a empirické části diplomové práce tvoří sekundární a komparativní analýza dat

(čerpaných z relevantních zdrojů a kronik spolků a dalších lokálních aktérů neziskového sektoru) o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají ve sledované obci. Zájem je soustředěn především na činnost a aktivitu aktérů neziskového sektoru prostřednictvím pořádání akcí a účasti na společenském životě ve sledované obci.

Navazující, empirická část práce bude řešena pomocí polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli obce a zástupci sledovaných lokálních aktérů s cílem komparovat a zhodnotit vliv lokálních aktérů, uskutečňovaný prostřednictvím jimi pořádaných aktivit na utváření, ovlivňování a rozvoj lokálního života ve sledované obci. Doplňkově bude použita technika pozorování.

Data, získaná terénním šetřením budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

Doporučený rozsah práce

cca 60 až 70 stran textu

Klíčová slova

aktér, lokalita, obec, region, regionální rozvoj, aktivita, lokální aktér, kvalita života, spolek, spolupráce

Doporučené zdroje informací

BERNARD, Josef. 2010. Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2010. ISBN: 978-80-7330-187-3.

BLAŽEK Jiří, UHLÍŘ David. 2002. Teorie regionálního rozvoje. Praha : Karolinum, 2002. 978-80-246-4566-7.

HERČÍK, Karel. 2004. Čtení o Mladé Boleslavi. Mladá Boleslav : Kompakt, 2004. ISBN 978 80-254-8459-3.

KOVÁRNÍK Jaroslav, ŠTEJSKAL Jan. 2009. Regionální politika a její nástroje. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-213-1413-9.

SKOKAN, Karel. 2004. Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji. Ostrava : Repronis s. r. o., 2004. 80-7329-059-6.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Aktéři lokálního rozvoje (komparace statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala mé vedoucí práce Ing. Lucii Kocmánkové Menšíkové, Ph.D. za odborné vedení mé práce. Také bych ráda poděkovala vedení Statutárního města Mladá Boleslav a kolegům z oddělení služeb za poskytnuté informace. Na závěr bych chtěla poděkovat své rodině za trpělivost a podporu.

Aktéři lokálního rozvoje (komparace Statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice)

Abstrakt

Tato diplomová práce volně navazuje na bakalářskou práci o lokálním aktérství na úrovni obcí. Diplomová práce toto působení obcí na lokální úrovni rozšiřuje o komparaci koncepcí optimalizace dětských hřišť Statutárního města Mladá Boleslav s městem Neratovice, kde je i přes menší velikost přehledně zpracováno fungování dětských hřišť. Hlavním cílem práce je zjistit pomocí studia příslušných teoretických konceptů a pomocí empirického šetření, zda a jakým způsobem se Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice jako lokální aktéři podílí na rozvoji lokality se zacílením na fungování dětských hřišť a jejich následná komparace. Teoretická část diplomové práce, kde jsou definovány základní pojmy, teorie a koncepty, je zásadní pro správné porozumění celého tématu. V této teoretické části je často využívána odborná literatura a relevantní zdroje k tomu, aby byly pojmy co nejkompaktněji a přesněji vysvětleny. Rozvoj lokality zahrnuje procesy a opatření, která vedou ke zlepšení hospodářských, sociálních, environmentálních a kulturních aspektů určité geografické oblasti. Cílem je posílit kvalitu života obyvatel, zvýšit ekonomickou prosperitu a udržitelnost dané lokality. Endogenní přístup k rozvoji lokality klade důraz na vnitřní zdroje a potenciál dané oblasti. Zahrnuje aktivní účast místních obyvatel, podniků a institucí na plánování a implementaci rozvojových strategií. Tento přístup zdůrazňuje lokální know-how a kreativitu jako klíčové faktory pro dosažení udržitelného rozvoje. Exogenní přístup je zaměřen na vnější faktory, které ovlivňují rozvoj lokality. Patří sem investice, technologie a politiky z vnějších zdrojů. Tento přístup zdůrazňuje vliv nadnárodních korporací, mezinárodních organizací a vládních institucí na směřování rozvoje. Kapitál zahrnuje finanční, lidské, sociální a přírodní zdroje, které jsou nezbytné pro rozvoj lokality. Finanční kapitál zahrnuje

peněžní prostředky dostupné pro investice. Lidský kapitál zahrnuje dovednosti, vzdělání a zdraví obyvatel. Sociální kapitál se týká sítí a vztahů mezi lidmi a institucemi. Přírodní kapitál zahrnuje přírodní zdroje a životní prostředí.

Aktéři jsou jednotlivci, skupiny, instituce nebo organizace, které mají vliv na rozvoj lokality. Patří sem místní obyvatelé, podniky, neziskové organizace, vládní instituce, mezinárodní organizace a další zainteresované subjekty. Spolupráce a zapojení různých aktérů jsou klíčové pro úspěšný a udržitelný rozvoj.

Základy, jež formovaly teoretickou část diplomové práce, přispěly ke zjištění, že Statutární město Mladá Boleslav i město Neratovice zastávají ze dvou probíraných přístupů k rozvoji lokality přístup endogenní, který klade důraz na rozvoj lokality zevnitř. V diplomové práci jsou dále shrnuty principy a cíle regionální politiky na úrovni národní a nadnárodní, současné i minulé. Propojení částí tvoří sekundární a komparativní analýza dat, která si klade za cíl přestavit Statutární město Mladá Boleslav, město Neratovice, jejich fungování skrze Magistrát města Mladá Boleslav a obecní úřad Neratovice, vyhodnotit zajištění fungování dětských hřišť, jejich dostatečné či nadbytečné množství, lokace, vybavení a provést finální komparaci zjištěných dat z jednotlivých měst. Sekundární a komparativní analýzou dat bylo zjištěno, že ačkoliv obě města disponují přibližně stejnou rozlohou, počtem hřišť a herních prvků několikanásobně převažuje Statutární město Mladá Boleslav město Neratovice. Nicméně obě města zapojují své pověřené úřady, jako správce dětských hřišť, do fungování dětských hřišť, jejich oprav, údržby či revitalizací. Empirické šetření bylo uskutečněno formou předpřipraveného dotazníku pomocí přímého internetového odkazu. Šetření se zúčastnilo celkem 20 respondentů z každého města a vždy jeden zástupce městského úřadu či magistrátu města. Výsledky empirického průzkumu potvrdily závěry z analýzy dostupných dat, jelikož občané i zástupci města potvrdili, že Statutární město Mladá Boleslav i město Neratovice aktivně jedná ohledně péče o dětská hřiště, jejich provozu, inspekce, renovace a reakce na problémy a podněty ze strany veřejnosti.

Klíčová slova: aktér, region, regionální rozvoj, obec, samospráva, lokalita

Actors of local development (comparison of the statutory city of Mladá Boleslav and the city of Neratovice)

Abstract

This diploma thesis loosely follows on from the bachelor's thesis on local actors at the level of municipalities. The diploma thesis expands this action of municipalities at the local level on a comparison of the concepts of optimizing children's playgrounds of the Statutory City of Mladá Boleslav with the city of Neratovice, where, despite the smaller size, the functioning of children's playgrounds is clearly processed. The main goal of the work is to find out by means of the study of relevant theoretical concepts and empirical investigation whether and how the Statutory City of Mladá Boleslav and the City of Neratovice as local actors participate in the development of the locality with a focus on the functioning of children's playgrounds and their subsequent comparison. The theoretical part of the thesis, where basic terms, theories and concepts are defined, is essential for a correct understanding of the entire topic. In this theoretical part, professional literature and relevant sources are often used to make the concepts as comprehensive as possible and more precisely explained. Site development includes processes and measures that lead to the improvement of the economic, social, environmental and cultural aspects of a certain geographical area. The aim is to strengthen the quality of life of the inhabitants, increase the economic prosperity and sustainability of the given locality. The endogenous approach to the development of the locality emphasizes the internal resources and potential of the given area. It involves the active participation of local residents, businesses and institutions in the planning and implementation of development strategies. This approach emphasizes local know-how and creativity as key factors for achieving sustainable development. The exogenous approach is focused on external factors that influence the development of the locality. This includes investment, technology and policies from external sources. This approach emphasizes the influence of multinational corporations, international organizations and government institutions on the direction of development. Capital includes financial, human, social and natural resources that are necessary for the development of the site. Financial capital includes cash available for investment. Human capital includes the skills, education and health of the population. Social capital refers to

networks and relationships between people and institutions. Natural capital includes natural resources and the environment.

Actors are individuals, groups, institutions or organizations that have influence for local development. This includes local residents, businesses, non-profit organizations, government institutions, international organizations and other stakeholders. Cooperation and the involvement of different actors are key to successful and sustainable development.

The foundations that formed the theoretical part of the thesis contributed to the finding that the Statutory City of Mladá Boleslav and the City of Neratovice, of the two discussed approaches to the development of the locality, support the endogenous approach, which emphasizes the development of the locality from within. The thesis also summarizes the principles and goals of regional policy at the national and transnational level, current and past. The connection of the parts forms the secondary and a comparative analysis of data, which aims to rebuild the Statutory City of Mladá Boleslav, the city of Neratovice, their functioning through the Municipality of Mladá Boleslav and the municipal office of Neratovice, to evaluate the functioning of playgrounds, their sufficient or excessive number, location, equipment and to perform a final comparison of the data found in individual cities.

Secondary and comparative data analysis revealed that although both cities have approximately the same area, the number of playgrounds and game elements, the Statutory City of Mladá Boleslav is several times over the City of Neratovice. However, both cities involve their authorized authorities, as playground administrators, in the operation of playgrounds, their repairs, maintenance or revitalization. The empirical investigation was carried out in the form of a pre-prepared questionnaire using a direct Internet link. A total of 20 respondents from each city took part in the survey and always one representative of the city office or municipality. The results of the empirical survey confirmed the conclusions from the analysis of the available data, as citizens and city representatives confirmed that the Statutory City of Mladá Boleslav and the City of Neratovice actively act regarding the care of children's playgrounds, their operation, inspection, renovation and response to problems and input from the public.

Keywords: actor, region, regional development, municipality, self-government, locality

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika.....	14
3 Regionální rozvoj a rozvoj obce v souvislosti s endogenním přístupem	17
3.1 Koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji.....	17
3.2 Teorie regionálního rozvoje	19
3.2.1 Neoklasické a neoliberalní teorie	19
3.2.2 Keynesiánské období: Teorie skupiny jádro-periferie	21
3.2.3 Neomarxistická teorie rozvoje: teorie závislosti	21
3.2.4 Teorie regionálního rozvoje inspirované institucionálními přístupy	23
3.3 Regionální politika na úrovni Evropské unie	25
3.3.1 Principy regionální politiky EU	26
3.3.2 Cíle regionální politiky EU zachycené pomocí strategických dokumentů	28
3.3.3 Nástroje regionální politiky EU	33
3.4 Regionální politika České republiky	35
3.4.1 Dokumenty regionální politiky ČR.....	35
3.4.2 Cíle regionální politiky ČR navazující na cíle regionální politiky EU	37
4 Aktéři regionálního rozvoje	39
4.1 Pojem kapitál a jeho chápání v regionálním rozvoji	39
4.1.1 Lidský kapitál.....	40
4.1.2 Kulturní kapitál	40
4.1.3 Sociální kapitál.....	41
4.2 Kategorizace aktérů regionálního rozvoje.....	42
4.3.1 Aktéři dle vztahu k řešenému problému	42
4.3 Aktéři regionálního rozvoje na nadnárodní úrovni	42
4.4 Aktéři na národní a krajské úrovni	44
4.5 Aktéři regionálního rozvoje na lokální úrovni	46
Souhrn teoretické části diplomové práce	50
5 Sekundární a komparativní analýza dat lokálních aktérů	52
5.1 Charakteristika měst - Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice	52
5.1.1 Statutární město Mladá Boleslav – historie, geografie a demografie města.....	52
5.1.2 Město Neratovice – historie, geografie a demografie města.....	56

5.2	Členění lokálních aktérů ve Statutárním městě Mladá Boleslav a ve městě Neratovice.....	58
5.2.1	Statutární město Mladá Boleslav – aktéři lokálního rozvoje s vazbou na Magistrát města Mladá Boleslav	60
5.2.2	Město Neratovice – aktéři lokálního rozvoje s vazbou na městský úřad.....	62
5.3	Lokace, přehled a vybavenost dětských hřišť	64
5.3.1	Statutární město Mladá Boleslav – lokace, přehled a vybavenost dětských hřišť	66
5.3.2	Město Neratovice – lokace a přehled dětských hřišť	73
	Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o lokálním aktérství Statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice.....	76
	6 Empirické šetření o lokálním aktérství - Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice	77
6.1	Základní rozdělení dotazovaných.....	77
6.1.1	Interpretace dat získaných z rozhovorů se zástupci statutárního města Mladá Boleslav.....	78
6.1.2	Interpretace dat získaných z rozhovorů s občany statutárního města Mladá Boleslav.....	79
6.1.3	Interpretace dat získaných z rozhovoru se zástupcem města Neratovice...	86
6.1.4	Interpretace dat získaných z rozhovorů s občany města Neratovice.....	86
	Shrnutí empirického šetření o lokálním aktérství ve Statutárním městě Mladá Boleslav a v Neratovicích.....	94
	7 Závěr	96
	8 Citovaná literatura	99
	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	106
8.1	Seznam obrázků.....	106
8.2	Seznam tabulek.....	106
8.3	Seznam grafů	107
	Přílohy	108
	Příloha 1: Vzor dotazníku pro zástupce a respondenty jednotlivých měst	108
	Příloha 2: Úplný přepis rozhovoru se zástupkyní města Mladá Boleslav, zastupitelka statutárního města Mladá Boleslav	109
	Příloha č. 3: Úplný přepis rozhovoru se zástupcem města Neratovice, vedoucím odboru správy majetku města Neratovice.....	111

1 Úvod

Tato diplomová práce na téma Aktéři lokálního rozvoje je volným navázáním na bakalářskou práci o činnosti Statutárního města Mladá Boleslav jako územního samosprávného celku aktéra lokálního rozvoje. Cílem této diplomové práce je rozšířit pohled na územní samosprávné celky aktérů lokálního rozvoje o další město, konkrétně Neratovice. Tato rozšířená práce by měla dále zkoumat, jak tato města fungují jako samosprávné jednotky a jakým způsobem se podílejí na lokálním rozvoji. V diplomové práci bude zároveň provedena jejich komparace z pohledu lokálního aktérství na úrovni samosprávy, konkrétně správy a údržby dětských hřišť.

Tato dvě města, z čehož jedno statutární, si autorka primárně vybrala proto, že v Mladé Boleslavi pracuje na oddělení služeb Magistrátu města Mladá Boleslav na odboru rozvoje města, který má ve své správě právě mj. dětská hřiště. Město Neratovice si autorka vybrala z důvodu časté kolegiální spolupráce, kontaktu na workshopech, školení aj.

Diplomová práce se zaměřuje na aktivity místních aktérů - dvou obcí, které, ač nespádají do stejného okresu, spolu úzce spolupracují. Z hlediska endogenního rozvoje jsou aktivity místních aktérů významné, účast občanů na lokálním životě a rozvoji lokality je nedílnou součástí a bez jejich zapojení do tvorby a organizace aktivit se obce nemohou rozvíjet. Endogenní přístup je klíčovým faktorem pro udržitelný a úspěšný rozvoj měst a obcí. Tento přístup se zaměřuje na využívání interních zdrojů a potenciálu samotných místních komunit, aby se podílely na svém vlastním rozvoji. Klíčovými prvky endogenního přístupu jsou zapojení občanů, aktivní spolupráce a vytváření partnerských vztahů mezi místními obyvateli, samosprávou a dalšími zainteresovanými stranami.

Důvod, proč se mimo jiné autorka zabývá touto problematikou je studium oboru Veřejná správa a regionální rozvoj na České zemědělské univerzitě v Praze.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit komparací činností dvou měst – Statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice, jakou úlohu mají města v rozvoji lokality. Konkrétně ve městech budou porovnávány tzn. koncepce optimalizace dětských hřišť, které řeší rozmístění dětských hřišť ve městech a jejich využití. Cílem komparace dvou měst je zjistit, zda a jakým způsobem místní aktéři ovlivňují endogenní rozvoj v lokalitách, kde jsou dětská hřiště umístěna. Předmětem této práce je zkoumání reálných subjektů působících v konkrétním regionu prostřednictvím svých činností, které mají vliv na rozvoj dané lokality.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se zaměřuje na problematiku regionálního rozvoje, teorie regionálního rozvoje a především rozvoj obce jako aktéra regionálního rozvoje. Teoretická část je strukturována dle cíle diplomové práce a východiskem pro praktickou část diplomové práce, a proto je nutné objasnit a shrnout nabyté poznatky související s danou problematikou. Zdrojem informací pro tuto část je důkladné studium odborné literatury, a to především ze zdrojů tuzemských ale i zahraničních. Jednotlivé podkapitoly teoretické části práce navazují vymezením a vysvětlením jednotlivých přístupů k regionálnímu rozvoji, uvedením významných teorií regionálního rozvoje, které s danou problematikou souvisí. Další podkapitola bude vymezovat základní a nezbytné dokumenty, upravující podporu regionálního rozvoje na úrovni nadnárodní, národní a místní.

Další částí práce je sekundární a komparativní analýza dat o Statutárním městě Mladá Boleslav a o městě Neratovice, která tvoří propojení mezi teoretickou a empirickou částí práce. Pro naplnění cíle práce budou popsáni a komparováni samotní aktéři – Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice. Po objasnění reálného prostoru bude vymezen geografický prostor, ve kterém obce působí. Navazuje uvedení pasportu dětských hřišť, jejich zhodnocení, jak přispívají obce k lokálnímu aktérství skrze tuto oblast realizace. Sekundární analýza je charakteristická právě sběrem potřebných dat, jako je geografické vymezení obcí, poté následuje analýza demografické povahy, kde se jednotlivá kritéria porovnávají a poté posuzují. Veškeré informace v této části jsou

sesbírány z lokálních pramenů, jako webové portály obou obcí či zpravodaje. Zbývající data jako např. demografická, jsou již existující a byla shromážděna jiným subjektem. Jak prezentuje Disman, data mohou zahrnovat kolekci reportáží, výzkumných údajů, nebo původní data ve formě, která je čitelná pro počítače. Tyto informace jsou přístupné široké veřejnosti, obvykle za předpokladu souhlasu původního poskytovatele dat (Disman, 2002). Sekundární analýza přináší klíčovou výhodu oproti metodám dotazování, jelikož šetří čas, finanční prostředky a respektuje soukromí účastníků. Nicméně nevýhodou této metody je možnost nedostupnosti nebo nesprávného uvedení určitých dat ze strany předchozích výzkumníků (Jeřábek, 1993).

Komparací v nejobecnějším smyslu je chápán způsob myšlení spočívající ve vzájemném přiřazování jevů k sobě a v uvažování o jejich podobnostech a rozdílnostech. Zpravidla se komparací nazývá vědecká metoda práce, kdy se stanovují shody a rozdíly jevů či objektů (Sociologická encyklopedie). Při srovnávání je vymezeno určité kritérium, které může být věcné, prostorové nebo časové. Srovnávat lze dvojím způsobem: srovnávání vlastního stanoviska, postupu, úvah a srovnávání jako nástroj měření, zjišťování, objektivizace a hodnocení dosažených výsledků. Pomocí této metody lze vyslovit vědecké závěry, ale samotná komparace nelze použít jako přímý vědecký důkaz (Široký, 2011). Komparativní část bude zkoumat jednotlivá kritéria vybraných parametrů v oblasti dětských hřišť. Cílem komparace je vymežit míru produktivity obcí a posoudit jejich vliv na rozvoj jednotlivých obcí. Pro navazující komparativní část diplomové práce bylo provedeno vlastní empirické šetření o významu dětských hřišť, jak jsou vnímána v jednotlivých městech, jejich lokacích, nákladech na fungování a jejich využití ve zvolených obcích.

Empirická část staví na sběru dat, realizovaného pomocí polo-standardizovaných rozhovorů s představiteli měst. Vzhledem k tomu, že aktivity jsou primárně určeny pro obyvatelstvo daných obcí, bude zjišťován názor i samotných obyvatel měst. Srovnávanými obcemi jsou: Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice s totožnými kritérii. Pro tuto část je zvolen kvalitativní výzkum, který se odlišuje od kvantitativního tím, že nezahrnuje numerické průzkumy a zaměřuje se na pochopení podstaty sdělovaných informací. Charakterizuje se bohatstvím informací získaných od omezeného počtu jednotlivců. Standardizace není pro něj klíčová, což snižuje jeho spolehlivost, ale zvyšuje platnost. Kvalitativní výzkum využívá induktivní logiku, kde se nejprve sbírají data

a následně se formulují závěry, což může vést k novým teoriím a hypotézám. Na rozdíl od kvantitativního výzkumu, který ověřuje již existující teorie nebo hypotézy. Pro tuto diplomovou práci je zvolen kvalitativní přístup, který začne sběrem dat, následně je bude analyzovat, interpretovat a může vést k novým myšlenkám, teoriím nebo hypotézám (Disman, 2002). V empirickém výzkumu je hlavní metodou sběru dat považováno vyprávění, kladení otázek respondentům a získávání jejich odpovědí. Tyto postupy zahrnují různé formy rozhovorů, dotazníků, škál a testů, které mohou být aplikovány samostatně nebo v kombinaci s jinými metodami. Například je možné kombinovat zúčastněné pozorování s rozhovorem nebo dotazníkem, aby se získalo více informací. Existují dvě extrémní formy dotazování: dotazníky s pevně stanovenou strukturou otázek a uzavřenými možnostmi odpovědí, a na druhé straně volné rozhovory, kde struktura není předem určena (Disman, 2002).

Polostrukturované dotazování představuje vyvážený přístup, který kombinuje určitý předem stanovený účel, obecnou osnovu a flexibilitu v procesu získávání informací. Data, získaná terénním šetřením budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

3 Regionální rozvoj a rozvoj obce v souvislosti s endogenním přístupem

Termín regionální rozvoj může mít různé definice a různé konotace v závislosti na kontextu a perspektivě. Vědecká i praktická literatura o regionálním rozvoji nabízí různé pohledy a přístupy, což může vést ke zdánlivě protichůdným výchozím principům. Definice regionálního rozvoje dle Skokana, jako komplexního procesu, který se odehrává v rámci složitého regionálního systému a směřuje k požadovaným změnám, je velmi přesná - regionální rozvoj zahrnuje různé ekonomické, sociální, kulturní a environmentální faktory, které ovlivňují životaschopnost a prosperitu dané oblasti. Tento proces může mít za cíl nejen ekonomický růst, ale také zlepšení kvality života obyvatel, udržitelnost, diverzifikaci ekonomiky, posílení infrastruktury a další aspekty. Důležitou součástí tohoto procesu je také identifikace a využívání místních zdrojů, potenciálu a konkurenčních výhod regionu. Zároveň je nutné brát v úvahu, že regiony mohou mít různé výchozí body, potřeby a příležitosti, což může vést ke specifickým strategiím a přístupům k regionálnímu rozvoji (Skokan, 2004). Stagnace nebo úpadek jsou chápány jako nežádoucí stavy (Bernard, 2010 str. 17).

Regionální rozvoj a rozvoj lokality je soubor aktivit, strategií a opatření, iniciovaných na lokální, regionální nebo národní úrovni a v jejich vzájemné koordinaci. Nástrojem regionálního rozvoje je pak regionální plánování, jako systematický proces výběru cílů a činností, které pomohou dosáhnout tohoto rozvoje. Cílem je potom identifikovat území s jeho předpoklady a problémy a dle toho určit správnou strategii rozvoje daného regionu (Kolektiv autorů, 2008).

Tato kapitola se bude zabývat komplexněji koncepčními přístupy k regionálnímu rozvoji na úrovni obcí, intenzivněji přístupem endogenním. Dále budou prezentovány jednotlivé teorie regionálního rozvoje a příslušné dokumenty a cíle regionálního rozvoje.

3.1 Koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji

V regionálním rozvoji se rozlišují dva hlavní přístupy. Těmito přístupy jsou endogenní (působení zdola) a exogenní (působení shora), které však v praxi regionálního rozvoje nestojí v úplné opozici. Jejich vývoj je možné sledovat v průběhu 20. let, kdy do 70. let 20. století převládal přístup exogenní (Bernard, 2010 str. 13). Tento přístup si zakládal na vnějších rozvojových impulsech a faktorech. Jako příklad můžeme uvést

snahu států a EU o rozvoj určitých lokalit nejen pomocí regionální politiky, ale i přizpůsobením ekonomik pro určité regiony (Hudečková, Hana; Lošťák, Michal; Ševčíková, Adéla, 2015).

Od 80. let 20. století dochází k postupnému přesunu od exogenního přístupu k rozvoji, jenž je chápán mnohem komplexněji a je zakládá si především na endogenních zdrojích a je veden aktéry na lokální úrovni. Endogenní přístup k rozvoji zdůrazňuje důležitost interních zdrojů, jako jsou lidský kapitál (vzdělání, dovednosti), technologický pokrok, podnikatelské schopnosti a místní iniciativy, které mohou být hnací silou růstu a rozvoje (Bernard, 2010).

Základní charakteristiky přístupů jsou shrnuty níže v Tabulce 1.

Tabulka 1- Základní charakteristiky jednotlivých přístupů

Základní charakteristiky přístupů k regionálnímu rozvoji	
Exogenní regionální rozvoj	Endogenní regionální rozvoj
<u>Hlavní řídicí místo</u>	
Centrum	Lokalita
<u>Způsob řízení</u>	
Moc centrálních úřadů (centralistická)	Decentralizovaný – moc lokálních úřadů a administrativní autonomie VÚSC
<u>Hlavní zdroje</u>	
Vnější zásahy ekonomického charakteru Technické inovace	Vnitřní zdroj integrovaného charakteru Sociální inovace
<u>Hospodářský potenciál regionů</u>	
Aglomerační úspory	Lidský kapitál (znalosti, schopnosti a jejich využití)
<u>Hlavní výkonné subjekty rozvoje jsou:</u>	
Globální firmy	Lokální firmy
<u>Zdůrazňuje se potřeba investic do:</u>	
Technicko- ekonomické oblasti	Vzdělání
<u>Hlavním efektem je:</u>	
„Vítězí globalita“	„Vítězí lokalita“

Zdroj: Zpracování vlastní dle Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova, str. 84, Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2013

Jak zobrazuje tabule výše a jak uvádí Skokan, „pro endogenní regionální rozvoj platí, že musí být stanoven cíl, strategie a opatření, které zohlední strukturu a potenciál daného regionu a zároveň podpoří tento region v jeho nezávislosti“ (Skokan, 2004 str. 20).

Zajímavou teorií z hlediska regionálního rozvoje uplatňuje Christopher Ray, který tvrdí, že neexistují pouze dva hlavní dva přístupy v regionálním rozvoji a používá termín „neoendogenní“ přístup, který čerpá z horizontálního vývoje zdola nahoru, kdy zdroje a mechanismy rozvoje jsou zaměřeny na místní úroveň. Předpona „neo“ označuje role

různých projevů místních aktérů, kteří využívají zpravidla místních obyvatelů na podporu svých zvolených strategií (Ray, 2000). Hlavní myšlenkou neoendogenního přístupu je dle Raye, že socio-ekonomického blaha či blahobytu lze nejlépe dosáhnout pomocí restrukturalizace veřejné správy jednotlivým místním územím, které mohou prospěšně ovlivnit svoje možnosti skrze vlastní potenciál. Podstatnou součástí tohoto přístupu je přijetí odpovědnosti za vlastní rozvoj místí oblastí (Ray, 2000).

3.2 Teorie regionálního rozvoje

Jak již bylo zmíněno výše, tak jak existuje mnoho definic regionálního rozvoje, existuje mnoho teorií regionálního rozvoje, které není vždy zcela možné pro jejich mnohočetnost určit. Otázky týkající se regionálního rozvoje, zda má inklinovat k rovnováze či nerovnostem, byly řešeny v průběhu celého 20. století společně s tématem zásahů státu do společnosti, ekonomik a fungování vůbec. Teorie regionálního rozvoje jsou užitečné zejména k rozpoznání a koncipování odpovídající regionální politiky nebo rozvojové strategie. Teorie regionálního rozvoje tak mohou být klasifikovány různým způsobem, v závislosti právě na přijetí různých kritérií, státních intervencí aj. V následující podkapitole budou představeny nejdůležitější teorie regionálního rozvoje včetně těch, které se nejvíce přiklánějí k endogennímu přístupu.

3.2.1 Neoklasické a neoliberalní teorie

Tyto teorie zasazujeme do začátků 20. století, konkrétně mezi roky 1920-1940. Nutno podotknout, že stěžejní publikace týkající se teorií regionálního rozvoje, konkrétně *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*¹ velmi pružně reaguje na vývoj teorií regionálního rozvoje a v podkapitolách níže budou teorie z tohoto období alespoň stručně přiblíženy.

Lokalizační teorie se objevily již ve 20. století a jsou považovány za jednu z nejstarších součástí teorií zabývajících se regionálním rozvojem. Lokalizační teorie, často nazývané také teorie lokalizace, se soustředí na faktory, které ovlivňují umístění ekonomických aktivit, jako jsou podniky a průmysl, v různých regionech. Hlavním cílem

¹ Blažek Jiří, Uhlíř David. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Karolinum Pres, Praha, 2020. ISBN 978-80-246-4566-7

těchto teorií je porozumět, proč určité podniky a průmyslové odvětví vybírají určitá místa pro svou činnost a jak se tyto rozhodnutí promítají do regionálního rozvoje. Tyto teorie se vyvíjely v závislosti na ekonomických a sociálních podmínkách dané doby a byly ovlivněny různými myšlenkovými proudy a přístupy. Jak již bylo zmíněno, lokalizační teorie se zasazují do 20. století, nicméně nejstarší takové pokusy o lokalizace datujeme do 17. a 18. století, kdy pomyslným vrcholem lokalizačních teorií je von Thünenova teorie z roku 1826 (Blažek, a další, 2020). Jeho teorie byla koncipována tak, aby objasnila příčiny využívání zemědělské krajiny, konkrétně v oblasti severovýchodního Německa. Von Thünen při svém hospodaření zaznamenal, že jeden druh zboží či plodiny ustupuje v okrajových částech měst jinému bez pozorovatelných změn na půdě, klimatu nebo terénu. Po zmapování terénní mozaiky došel k závěru, že každé město nebo tržní středisko je obklopeno souborem prstenců, ve kterých dominují jednotlivé druhy zboží či plodin. Blíže ke středu (městu) se projevovala dominance netrvanlivých komodit (mléko, ovoce, aj.), jež se vyznačovaly vysokou cenou. Dále od měst se vyskytovaly prstence lesů, skladovatelných plodin, obilnin a pastvin. To vše Von Thünen formuloval při svém modelu prostorového rozšíření zemědělských aktivit. Předpoklady pro daný model byly dány, z čehož vyvodil výdaje za dopravu za rozhodující faktor, jak využít krajinu. Větší vzdálenost od centra tak byla úměrně dána snižováním produkce drahých komodit (Thünen, 2022).

V rámci lokalizačních teorií lze rozlišit čtyři základní směry. Prvním byla snaha o vysvětlení lokalizačních rozhodnutí. Druhý směr se zabýval zkoumáním vzájemných závislostí lokalizačních rozhodnutí různých firem. Třetí směr vycházel z teorie behaviorálního paradigmatu a zdůrazňoval faktory jako je percepce, rozhodování nebo lokalizace. Čtvrtý a poslední směr cílil na prostorové uspořádání ekonomiky jako celku. Nejvýznamnější teorie tohoto směru je teorie centrálních míst, která vycházela právě z Von Thünenovy teorie (Blažek, a další, 2020 str. 37). Tato teorie byla nadále rozpracovávána až do 60. let, kdy začala pomalu pronikat do moderní geografie. Tam však tato teorie byla kritizována pro nerealistická zjednodušení a potřebu lokalizaci firem chápat ne jako celek, ale jako součást či složku podnikatelských strategií firem. Také prostorové vnímání sociálního problému nebylo pro tuto teorii obhajitelné (Blažek, a další, 2020).

3.2.2 Keynesiánské období: Teorie skupiny jádro-periferie

Keynesiánské období datujeme přibližně od 50.-80. let 20. století. Typickým rysem pro teorii jádro-periferie, na rozdíl od lokalizačních teorií, je význam poptávky po zboží vyráběném v regionu. Teorie pracuje s existující tržní nerovnováhou a velikostí poptávky (Blažek, a další, 2020).

J. M. Keynes se hluboce regionálním rozvojem nezabýval, nicméně jeho interpretace pojmu multiplikátor neboli následné reakce ekonomiky na určitý impuls je základním stavebním kamenem této teorie. Tento pojem si zakládá na základním poznatku, že každé výdaje jsou zároveň příjmem někoho jiného, a že zároveň s rostoucími příjmy rostou výdaje (Blažek, a další, 2020 str. 65). Teorie exportní základny, teorie růstových pólů a teorie kumulativních příčin jsou další důležité koncepty z oblasti regionálního rozvoje, které také pracují s pojmem jádro versus periferie. Tyto teorie sdílejí několik společných základních rysů, které se týkají rozložení ekonomických aktivit a rozvoje v regionech. Teorie se shodují, že regionální růst je nerovnovázným procesem, odlišují důležitost různých odvětví pro ekonomický růst a v keynesiánském duchu zdůrazňují poptávkovou funkci po stimulaci růstu. Existuje zde dlouhodobý neodstranitelný nerovnoměrný ekonomický rozvoj, kdy tato nerovnováha však není vnímána negativně, ale je důležitá ne-li nezbytná pro další rozvoj. (Blažek, a další, 2020 str. 74).

3.2.3 Neomarxistická teorie rozvoje: teorie závislosti

Marxismus měl významný vliv na vývoj teorií týkajících se ekonomie, společnosti a politiky. Mnoho myšlenek a konceptů z marxismu inspirovalo vznik dalších teoretických směrů, které se snažily rozvíjet a upravovat marxistické myšlení v reakci na historické události, nové poznatky a vývoj společnosti.

Neomarxismus označuje skupinu teoretických směrů, které se snažily překonat některé nedostatky a omezení původního marxismu. Mezi některé významné neomarxistické směry patří například frankfurtská škola, závislostní teorie či teorie světového systému. Postmarxismus představuje reakci na některé problémy marxistické teorie a pokouší se ji aktualizovat a přizpůsobit novým vývojům. Postmarxistické myšlení klade důraz na kulturní aspekty, identitu, genderové a environmentální otázky (Blažek, a další, 2020). Tyto neomarxistické a postmarxistické směry se pokoušejí rozvinout marxistické myšlení tak, aby lépe vysvětlovaly složitou realitu společnosti, zohledňovaly

kulturní faktory a reflektovaly nové sociální a ekonomické podmínky. V průběhu času se tyto směry nadále vyvíjely a přizpůsobovaly novým výzvám a otázkám, které vzešly z dynamiky světového dění (Blažek, a další, 2020).

Neomarxistické teorie lze rozlišovat podle úrovně, na kterou se zaměřují, a to zahrnuje globální a regionální úroveň. Tyto různé úrovně analýzy jim umožňují zkoumat a interpretovat ekonomické, politické a sociální děje z různých perspektiv. Teorie, které se zabývají globální úrovní, vycházejí zpravidla z ekonomik rozvojových zemí tzv. development economics, zatímco teorie, které se zabývají nižšími řádovostními úrovněmi, spojujeme s ekonomickou geografii.

Nerovnoměrnost ve vývoji z globálního měřítka řeší teorie závislosti neboli dependency theory, která byla populární zejména v Latinské Americe. Tato teorie uvádí, že jádro světové ekonomiky využívá ve svůj prospěch slabost periferie, která tak poté svoji ekonomickou, politickou i kulturní závislost na jádru prohlubuje. Hlavní příčinou takové závislosti je nutnost rozvojových zemí udržet export, který znemožňuje vytváření podmínek pro fungující domácí trh, a také monopolní postavení vyspělých zemí ve sféře obchodu a technologií. Představiteli tohoto směru jsou například Samir Amin (1977) nebo Andre G. Frank, který se zabýval ve svých analýzách důvody, proč v některých zemích k tak masivnímu kolonizování došlo a v jiných nikoliv. Závěrem došel k názoru, že země disponující bohatými přírodními zdroji byly vykořisťovány oproti zemím, které neměly žádné zvláštní přírodní bohatství a byly tak mateřskými zeměmi ponechány ladem a byl jim umožněn vlastní rozvoj (Blažek, a další, 2020).

Neomarxisté považují nerovnoměrný regionální rozvoj jako pouhý prostorový rozměr strukturálních a sociálních nerovností v kapitalistickém systému. Rozdíl v rychlosti ekonomického růstu je přisuzován nestabilitě obsažené v kapitalismu a jakékoliv zásahy států na jejich zmírnění jsou neúčinné, protože řeší primárně následky a nepátrají po příčině. Stát je vnímán pouze jako donucovací prostředek vlastníků výrobních prostředků. Obě tyto úrovně mají své místo v neomarxistických analýzách, a to z důvodu toho, že globální kapitalismus a ekonomické struktury mají vliv na regionální rozvoj a situace na regionální úrovni může zase ovlivnit globální dynamiku (Blažek, a další, 2020).

3.2.4 Teorie regionálního rozvoje inspirované institucionálními přístupy

Rozšíření institucionálních přístupů je datován přibližně od konce 70. let 20. století, přičemž v současnosti představují nejdynamičtější se rozvíjející směr. Snahou těchto přístupů je propojení a vysvětlení příčin regionálních rozdílů s použitím metodického aparátu institucionální ekonomie, ekonomické sociologie, kulturní teorie a kognitivní psychologie a dále důraz na význam znalostí a inovací pro vznik a udržení konkurenční výhody (Blažek, a další, 2020).

Stěžejním vyznavačem institucionálního směru je Richard Nelson, který definoval tři problémové oblasti, kterým nebyla věnována velká pozornost a přitom jsou klíčem k řešení problémů ekonomického růstu: technologie a technologická inovace, pojetí firmy a instituce. Institucionální teorie zkoumají jednu nebo více z těchto oblastí. Pomocí těchto oblastí se Nelson snažil vysvětlit příčiny regionálních nerovností. Tento přístup zahrnuje dále několik obsáhlých teorií, které nejsou předmětem této práce, ale autorka považovala za důležité je zmínit. Jedná se o teorii výrobních okrsků a flexibilní specializace, klastry, sociokulturní prostředí a konkurenceschopnost regionů: sítě kontaktů a regionální „zakořenění“, Teorie učících se regionů: interpretace, reflexivita a moc, Triple helix (trojitá šroubovice) a Regionální inovační systémy (RIS) (Blažek, a další, 2020).

Shrnující schéma výše probraných podstat teorií a jak se vyvíjely názory na působení státu v oblasti ekonomik, zásahů do společnosti a regionálního rozvoje zobrazuje Tabulka 2.

Tabulka 2 - Teorie regionálního rozvoje

Název teorie	Období	Aktéři	Jádro teorie
Neoklasické a neoliberalní teorie	1920-1940	Racionálně jednající jednotlivci, firmy	Geografická organizace společnosti jako celku včetně pokusu o definici celého souboru charakteristik systému středisek a regionů Soustředění obchodů do center, neboli spádových regionů
Keynesiánské období: teorie skupiny jádro-Periferie	1950-1975	firmy, stát	Regiony či státy spolupracují na základě komparativních výhod Vývojové nerovnoměrnosti ve vývoji nelze eliminovat a jsou žádoucí pro další vývoj
Neomarxistická dependency theory	1970-1985	stát, státní firmy, nadnárodní korporace, odborové organizace	Jádro funguje na úkor periferie. Periferie závislá na jádru, některé periferie závislých zemí se přesto rozvíjely (díky bohatým přírodním zdrojům)
Teorie regionálního rozvoje inspirované institucionálními přístupy	1975-	lidé, instituce, firmy, veřejné organizace a agentury	Náhlý hospodářský růst italských regionů v poválečném období – specifické socioekonomické podmínky, jejichž základem byla soudržnost místních komunit, pocit sounáležitosti s místní kulturou a tradiční hodnoty místních obyvatel
Sítě kontaktů a regionální „zakořenění“	1980-	lidé, firmy	Existence sítí kontaktů a vazeb mezi podniky a dalšími organizacemi v regionu zvyšuje schopnost podniku shromažďovat zdroje a informace a lépe reagovat na změny. Větší počet navzájem si konkurujících firem s obdobným zaměřením generuje i určitý druh spolupráce.
Teorie učících se regionů	Současnost	firmy, instituce, regionální inovační systémy	Klíčovým mechanismem jsou znalosti a inovace
Současné (eklektické) období regionální politiky	Současnost	lidé, inovativní firmy, vědecké instituce	Podpora a spolupráce veřejného a soukromého sektoru

Zdroj: Zpracování vlastní dle Blažek, Uhlíř, 2020

V základním rozdělení se však hovoří o dvou skupinách teorií. První skupinu tvoří konvergentní teorie, jejichž základem je příklon k názoru, že základní tendencí

regionálního rozvoje je vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Protipólem těchto teorií jsou teorie divergentní, které zastávají postoj, že v průběhu vývoje dochází ke zvětšování disparit. Základním rozdílem mezi oběma teoriemi tkví v používání mechanismů a procesů, které vedou k nivelizaci nebo naopak k diferenciaci (Blažek, a další, 2020).

Jinou možností rozdělení teorií regionálního rozvoje nabízí možnost rozdělení na základě epistemologické konstrukce, která teorie dělí na induktivní a deduktivní. Toto členění je významné v případě vytvoření regulačních mechanismů (Blažek, a další, 2020).

3.3 Regionální politika na úrovni Evropské unie

Evropská unie (EU) jak ji známe dnes se formovala již od dob poválečných, kdy došlo k založení Evropského společenství uhlí a oceli (1952), podpisu Římských smluv (1957) a založení Rady Evropy či Evropského parlamentu (1958). Její vývoj od té doby prošel dlouhým zástupem reforem zakládajících smluv. Evropská unie je nyní jak politickým projektem, tak právní organizací, která odráží vůli a cíle jednotlivých zemí EU. Slouží jako podpora blahobytu svých obyvatel, poskytovatel bezpečnosti a práva a k zavedení takového vnitřního trhu, který by zajistil fungování udržitelného rozvoje, založeného na vyváženém hospodářském růstu, cenové stabilitě a konkurenceschopnosti. Jedině tak může být naplněna plná zaměstnanost, společenský pokrok, ochrana životního prostředí a vědecký výzkum a pokrok (Eur-Lex).

Regionální politika EU je odrazem principu solidarity uvnitř EU, často je také označována jako kohezní politika či politika hospodářské a sociální soudržnosti. Regionální politikou jsou nazývány všechny intervence, které vedou ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, které se pokoušejí napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů – ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů (Vanhove, Norbert, 1999).

Jeden z hlavních důvodů vzniku regionální politiky je vznik vážného rozporu mezi velikostí a závažností regionálních problémů a vlastní schopností států tyto problémy aktivně řešit. Většina států, kterých se týkají největší regionální problémy a disparity totiž neumí sama vynaložit dostatečné prostředky na vlastní politiku regionálního rozvoje. Dalším důvodem pro vznik společné regionální politiky je žádost některých členských států na kompenzaci regionálních dopadů ostatních politik EU. Týká

se to zpravidla společné zemědělské politiky, ve které jsou zvýhodněny ty státy, které mají pokrokové a rozvinuté zemědělství (Kovárník, a další, 2009).

Regionální politika na evropské úrovni je zaměřena na každý region, každé město EU a zahrnuje taková opatření, aby bylo dosaženo hospodářského růstu, tvorby pracovních míst a zlepšení kvality života skrze strategické investice. Jak důležitá je regionální politika na nadnárodní úrovni poukazuje Smlouva o fungování Evropské unie, která regionální politice věnuje pět článků „hospodářské, sociální a územní soudržnosti“ (Eur-Lex).

3.3.1 Principy regionální politiky EU²

Regionální politiku formují čtyři základní principy – princip partnerství, doplňkovosti neboli adicionality, koncentrace a programování. Tyto základní principy doplňují další tři dodatečné principy a to princip solidarity, subsidiarity a monitorování. Tyto principy společně utvářejí základní rámec pro navrhování a provádění regionální politiky. Jejich správné dodržování pomáhá zajistit efektivní využívání finančních zdrojů, podporu udržitelného rozvoje a posílení konkurenceschopnosti regionů.

Princip partnerství EU zdůrazňuje důležitost spolupráce mezi různými úrovněmi vlády, veřejným a soukromým sektorem a občanskou společností. Partnerství umožňuje zapojení všech relevantních aktérů do procesu plánování a rozhodování, což vede k lepšímu porozumění potřebám regionu a lépe cíleným opatřením že podpůrné programy, navržené programovými dokumenty, nejsou jen iniciativou vlády daného státu, ale že se daná vláda bude podílet na přípravách, realizaci a vyhodnocování programů. Tento princip nezahrnuje pouze vládu, ale i partnery na ekonomické a sociální úrovni, místní a regionální subjekty, jako jsou zástupci univerzit a nevládního neziskového sektoru, orgány ochrany životního prostředí aj. Z těchto důvodů je zaveden i tzv. konzultační proces. Konzultační proces je klíčovým prvkem při formulování a provádění regionální politiky, a slouží k zajištění demokratičnosti, transparentnosti a efektivity těchto politik. Tento proces umožňuje zahrnout různé perspektivy, názory a potřeby všech dotčených aktérů, což vede k lépe informovaným a legitimním rozhodnutím (komise).

² https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/principles_en

Princip doplňkovosti či adicionality znamená, že regionální politika by měla poskytovat podporu, která doplňuje a ne nahrazuje národní a místní úsilí. Doplňkovost má zajišťovat, že finanční prostředky a programy budou použity tam, kde není možnost dosáhnout podobných výsledků pomocí národních zdrojů. Členské státy musí z určité části doplnit výdaje o podíl ze strany žadatele o finanční pomoc (komise).

Principem koncentrace znamená, že finanční prostředky regionální politiky by měly být zaměřeny na konkrétní cíle a priority. Namísto rozptýlení zdrojů na mnoho různých projektů se regionální politika snaží soustředit podporu na klíčové oblasti, které jsou strategické pro rozvoj daného regionu (komise).

Princip programování se týká vytváření dlouhodobých programů a strategií pro regionální rozvoj. Programování zahrnuje stanovení jasných cílů, předem definovaných opatření a sledování pokroku. Díky programování se dosahuje větší efektivity a udržitelnosti investic do regionálního rozvoje (Evropská unie).

Aby mohla regionální politika EU efektivně fungovat, používá se od roku 1988 pro účely regionální politiky systém regionálního členění (The Nomenclature of Territorial Units for Statistics/La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques), neboli nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS). Cílem NUTS je usnadnit srovnávání statistik mezi různými regiony v Evropské unii a poskytnout konzistentní a standardizovaný způsob kategorizace územních jednotek. NUTS rozděluje území zahrnutá do Evropské unie do tří úrovní: NUTS 1: Největší regionální jednotky. Typicky se jedná o celé státy v případě menších zemí, nebo velké regiony v případě větších zemí. NUTS 2 jsou středně velké regionální jednotky, které se skládají z menších regionů (NUTS 3) nebo soudržných územních celků. NUTS 3, jak bylo naznačeno, zahrnuje nejmenší územní jednotky, které jsou v rámci dané země definovány jako regiony.

Tento systém umožňuje porovnávání regionů na základě společných statistických ukazatelů a usnadňuje plánování a implementaci regionálních politik EU. NUTS se také často používá pro alokaci finančních prostředků EU pro regionální rozvoj a další programy podpory.

Kromě soustavy NUTS funguje od roku 1990 dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady z 26. 5. 2003 č.1059/2003 o zavedení NUTS také soustava Local Administrative Units - Místní samosprávné jednotky (LAU), která pomocí několika úrovní dle počtu obyvatel na určitou plochu rozděluje Evropskou unii na menší organizační jednotky.

Uspořádání je dle počtu obyvatel do čtyř jednotek NUTS a dvou jednotek LAU. Klasifikace územních celků v České republice nese označení CZ-NUTS. Česká republika se historicky dělila na kraje odpovídající úrovni NUTS III, nicméně po vstupu do EU musela zavést mezi stát a kraje další stupeň dělení, odpovídající úrovni NUTS II: regiony soudržnosti - Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Střední Morava, Moravskoslezsko a Hlavní město Praha. Právě na úroveň NUTS II je totiž směřována největší podpora z fondů EU (DotaceEU.cz). Klasifikaci NUTS a LAU přehledně shrnuje Tabulka 3.

Tabulka 3 - Klasifikace regionů dle NUTS a LAU

Jednotka NUTS	Parametry vymezení	Česká republika
NUTS 0	Stát	1
NUTS 1	3 – 7 mil. Obyvatel	1
NUTS 2	800tis.– 3 mil. Obyvatel	Regiony soudržnosti (8)
NUTS 3	150-800tis. Obyvatel	Kraje (14)
LAU 1	X	Okresy (76)
LAU 2	Obec	6259

Zdroj: Zpracování vlastní dle Local administrative unit – Wikipedie (wikipedia.org)

3.3.2 Cíle regionální politiky EU zachycené pomocí strategických dokumentů

Hlavní cíl regionální politiky je „podpora vytváření pracovních míst, konkurenceschopnost firem, hospodářský růst, udržitelný rozvoj a zlepšování kvality života občanů“ (Eur-Lex). Cíle regionální politiky EU jsou uskutečňovány pomocí základních strategických dokumentů a nástrojů. Dokumenty se dělí na strategie (dlouhodobé hledisko), programy (střednědobé hledisko dokumentu) a plány (krátkodobé hledisko dokumentu). Jak již bylo řečeno hlavní cíl regionální politiky EU je snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem rozvoje EU. Nastavení regionální politiky EU se odlišuje v jednotlivých programovacích obdobích, pro které stanovuje Evropská unie specifické cíle a podmínky čerpání ze zdrojů EU (Euroskop). V minulosti mezi nejdůležitější strategie patřily Lisabonská smlouva a Strategie Evropa 2020. Strategie Evropa 2020 představovala zastřešující hospodářskou strategii Evropské unie pro období 2010 až 2020.

Lisabonská smlouva reagovala na výzvy spojené s globalizačními procesy a současně se zaměřovala na zvýšení konkurenceschopnosti EU na světových

tržích. Strategie Evropa 2020 navazovala na cíle Lisabonské strategie mj. v oblastech zvýšení ekonomického růstu, vyšší míry zaměstnanosti či rozvoje v oblastech vzdělání a inovací v EU. Strategie Evropa 2020 usilovala o zajištění udržitelného hospodářského růstu a podpory sociálního i územního začleňování v členských státech EU. Strategie stanovovala 5 hlavních evropských cílů, schválených Evropskou radou dne 17. června 2010 (Vláda České republiky).

Priority, inovace a cíle jsou shrnuty v následující Tabulce č. 4.

Tabulka 4 - Priority, cíle a iniciativy Strategie Evropa 2020

Priority	Cíle	Iniciativy
Inteligentní růst	Výzkum a vývoj	Digitální program pro Evropu
		Mládež v pohybu
		Inovace v Unii
Udržitelný růst	Změny klimatu a energetika	Evropa méně náročná na zdroje
		Průmyslová politika pro éru globalizace
Růst podporující začlenění	Zaměstnanost a vzdělání	Program pro nová pracovní místa
	Snižování chudoby	Evropská platforma pro boj proti chudobě

Zdroj: Zpracování vlastní, MMR (2023)

Evropský statistický úřad Eurostat poté v letech 2018 a 2019 vyhodnotil následující data o plnění strategie. EU se podařilo dosáhnout stanovených cílů evropské strategie v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a podílu osob s dosaženým vysokoškolským titulem. Emise byly sníženy o 23,2 % ve srovnání s rokem 1990. Tento cíl byl v horizontu deseti let byl překonán o 3,2%. Akademické, odborné a profesní vzdělání má 41,6 % osob ve věku 30-34 let, tedy o 1,6 p. . více, než byl cíl EU. Těsně pod požadovanou hranicí zůstal podíl osob, které předčasně ukončily vzdělávání. Těch bylo podle posledních dat z roku 2019 10,3 %, tedy o 0,3 p.b. více než byl stanovený cíl. Míra zaměstnanosti dosahovala v roce 2018 73,9 % ve srovnání se 75% cílem. A podíl obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě dosáhl 18 %, o 2 p.b. méně. Státům EU se nepodařilo splnit cíl pro investice do výzkumu a vývoje a boj s chudobou. V roce 2019 dosahovaly veřejné a soukromé investice do výzkumné infrastruktury 2,14 % HDP, o 0,86 p.b. méně než byl stanovený cíl. Nejhorších výsledků bylo dosaženo boji proti chudobě. Pro splnění cíle 20 milionů lidí by musela Evropa snížit riziko chudoby u dalších téměř 14 milionů lidí. Co se týká energetické účinnosti byl unijní desetiletý cíl dosažen již v roce 2014, pak ale opět

nastal významný růst spotřeby energie. Evropa tak nyní musí snížit svou energetickou spotřebu o 4,4 p. b., aby dosáhla 20procentního cíle (Twitter).

Na přelomu let 2019-2021 bylo následně rozhodnuto se odklonit od dlouhodobých strategií a do budoucna se zaměřit na krátkodobější a dílčí cíle, které by se stávaly závaznými. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová vystoupila po svém zvolení se svou novou strategickou agendou. V čele agendy nově stojí tzv. **Green Deal**, neboli Zelená dohoda pro Evropu, která je primárně zaměřena na environmentální politiku a boj proti klimatickým změnám. Je souborem politických opatření EU zaměřených na řešení klimatických změn a dosažení udržitelného a ekologicky šetrného hospodářství. Cílem Zelené dohody je transformovat EU na první klimaticky neutrální kontinent, což znamená snížit emise skleníkových plynů EU do roku 2030 o 55 % ve srovnání s rokem 1990 a do roku 2050 se stát prvním klimaticky neutrálním kontinentem (Simon, 2023). Dále obsahuje mimo jiné finančně náročný plán na obnovu hospodářského růstu po pandemii Covid-19 a další cíle v oblasti hospodářského růstu, stavebnictví, životního prostředí, energetiky a dopravy (Evropská komise).

Klíčové prvky Zelené dohody shrnuje následující Tabulka 5.

Tabulka 5 - Klíčové prvky Green Deal

1. Klimatická neutralita	EU si klade za cíl dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality, což znamená, že celkové emise skleníkových plynů budou vyrovnány absorpcí těchto plynů
2. Obnovitelná energie	Podpora výroby a spotřeby obnovitelné energie, jako jsou solární, větrné, vodní a další čisté zdroje energie
3. Energetická efektivita	Snížení spotřeby energie prostřednictvím technologických inovací a úsporných opatření
4. Církulární hospodářství	Podpora opatření, která minimalizují vytváření odpadu a podporují recyklaci a znovu používání materiálů
5. Doprava	Podpora udržitelných forem dopravy, jako jsou elektromobily a rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu
6. Zemědělství	Podpora udržitelných zemědělských postupů a ochrana biodiverzity
7. Ochrana biodiverzity	Zastavení ztráty biodiverzity a obnova ekosystémů
8. Financování a investice	Vytvoření finančních mechanismů a nástrojů pro podporu investic do udržitelných technologií a projektů
9. Sociální rozměr	Zabezpečení spravedlivé a inkluzivní transformace, aby nedošlo k sociálnímu vyloučení během procesu přechodu na udržitelnou ekonomiku

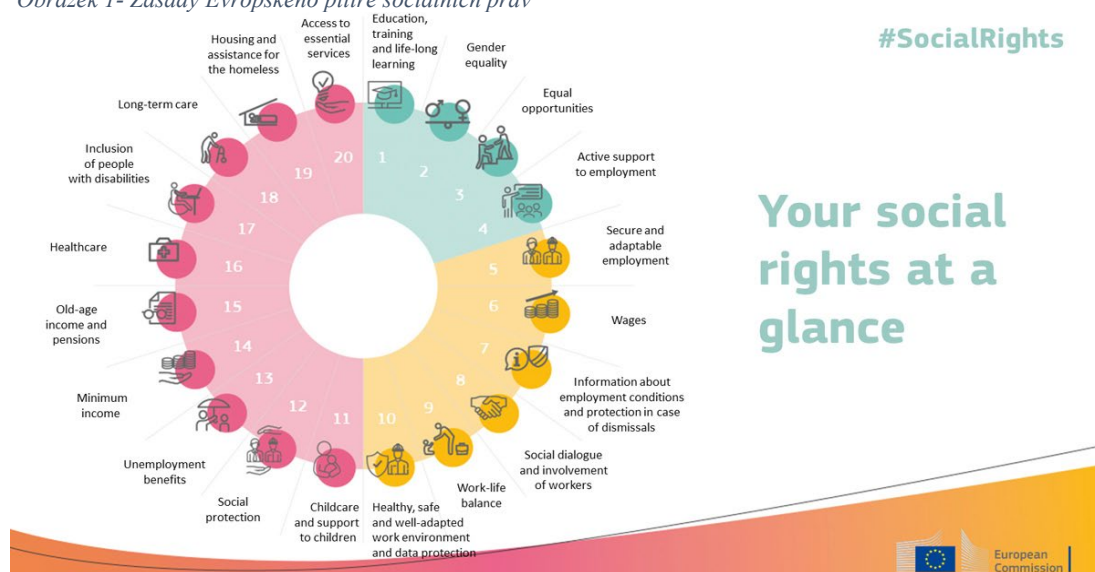
Zdroj: Zpracování vlastní dle Zelená dohoda pro Evropu (europa.eu)

Dalším dokumentem zastřešujícím strategické cíle EU je **Evropský pilíř sociálních práv**. Hlavní myšlenka pilíře sociálních práv je zajistit lepší uplatňování práv občanů,

a to na základě 20 klíčových zásad, které představují vodítko k vytvoření k silné sociální Evropy, která bude spravedlivá, inkluzivní a plná příležitostí (komise). Evropský pilíř sociálních práv je soubor zásad a práv, které mají za cíl posílit sociální dimenzi EU a zlepšit životní podmínky občanů EU. Byl vyhlášen v roce 2017 jako součást snahy o posílení sociálního rozměru EU a zajištění rovnováhy mezi ekonomickými a sociálními ohledy v rámci jednotného trhu. Pilíř obsahuje 20 zásad, které jsou rozděleny do tří hlavních oblastí: Příležitosti a přístup na trh práce, Spravedlivé pracovní podmínky a Sociální ochrana a sociální začlenění.

Mezi zásady obsažené v pilíři patří například právo na spravedlivé mzdy, právo na rovnost pohlaví, právo na kvalitní vzdělávání a odbornou přípravu, nebo právo na sociální ochranu a integraci. Tyto zásady mají sloužit jako rámec pro sociální politiky a legislativní iniciativy na úrovni EU i v členských státech. Přehled zásad zobrazuje následující Obrázek 1.

Obrázek 1- Zásady Evropského pilíře sociálních práv

Zdroj: <https://ec.europa.eu/social/main.1>

Jak zmínila Ursula von der Leyenová: „Zatímco překonáváme pandemii, připravujeme nezbytné reformy a urychlujeme souběžnou ekologickou a digitální transformaci, domnívám se, že nastal čas rovněž upravit sociální pravidla. Jde o soubor pravidel, který zajistí solidaritu mezi generacemi. Pravidla, jež odměňují podnikatele, kteří se starají o své zaměstnance. Pravidla, která se zaměřují na pracovní místa a otevírají příležitosti. A která staví dovednosti, inovace a sociální ochranu na stejnou úroveň“ (Leyenová, Ursula von der). Evropský pilíř sociálních práv staví na třech hlavních cílech, u kterých se

předpokládá splnění do roku 2030 pomocí Akčního plánu pro Evropský pilíř sociálních práv. Ten dává těmto zásadám podobu konkrétních opatření, která budou fungovat ve prospěch občanů. Plán stanoví hlavní cíle pro EU, které mají být splněny do roku 2030. Výše zmíněné ambiciózní cíle EU do roku 2030 jsou:

- 78% zaměstnanost – nejméně 78% obyvatelstva ve věku 20-64 let by mělo být zaměstnáno
- 60 % odborná příprava - nejméně 60 % všech dospělých osob by se mělo do roku 2030 každoročně účastnit odborné přípravy
- 15 milionů - počet osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením by se měl snížit nejméně o 15 milionů (komise).

Mezi dokumenty ČR v přímé vazbě na dokumenty na úrovni EU můžeme zmínit **Národní strategický referenční rámec ČR**, který byl použit v letech 2007 – 2013 (dále NSRR). Tento dokument specifikoval podmínky pro čerpání peněz z fondů EU, zaměřoval se na silné stránky ČR a cílil na zvyšování konkurenceschopnosti a udržitelný růst ekonomiky. Tento dokument byl v následujících letech nahrazen **Dohodou o partnerství pro programové období 2014 – 2020** (dále jen Dohoda). Dohoda je základní zastřešující dokument, vypracovávaný jednotlivými členskými státy EU, který stanovuje cíle a priority pro efektivní programů v rámci EFRR, ESF+, Fondu soudržnosti, FST a ENRAF mezi Komisí a dotčeným členským státem (DotaceEU.cz). Je na každém členském státu, aby vypracoval ve spolupráci s Komisí Dohodu o partnerství. Tento strategický dokument pro programování investic z fondů politiky soudržnosti je zaměřen na priority EU a stanovuje strategii a investiční priority určené daným členským státem. Jeho obsahem je také seznam vnitrostátních a regionálních programů pro provádění v praxi, včetně orientačních ročních finančních přidělů pro každý program. Dohoda s Českem je šestou z dohod o partnerství přijatých na období financování 2021–2027 a následuje po dohodách s Řeckem, Německem, Litvou, Rakouskem a Finskem (komise).

Dohoda 2021+ pro roky 2021-2027 obsahuje 20 programů: 8 vnitrostátních programů, 1 regionální a 11 programů INTERREG (zabývajících se přeshraniční spoluprací). Kromě toho stanoví způsobilost pro čerpání prostředků z Fondu pro spravedlivou transformaci a jeho provádění v regionech s uhlíkově náročnými

průmyslovými zařízeními, na něž má transformace na klimatickou neutralitu největší dopad (komise).

3.3.3 Nástroje regionální politiky EU

EU má k dispozici několik způsobů financování svých programů a projektů. Mezi ně patří zejména granty, půjčky, dotace spravované vnitrostátními nebo regionálními orgány, půjčky státům EU a státům, které nejsou součástí EU. V zájmu efektivního využívání finančních zdrojů existuje mnoho kontrol zajišťujících vhodné čerpání a vynakládání se zdroji peněz EU. Financovat programy z rozpočtu EU je možné třemi způsoby:

- Přímé řízení: financování z EU řídí přímo Evropská komise,
- sdílené řízení: financování společně řídí Evropská komise a orgány členských států,
- nepřímé řízení: financování řídí partnerské organizace nebo jiné subjekty v EU či mimo ni.

Politika soudržnosti a zemědělství je jednou z hlavních oblastí v rámci sdíleného řízení finančních prostředků EU. Tímto způsobem je řízeno přibližně 70 % programů EU. O tom, které projekty budou financovány rozhoduje především Evropská komise společně se členskými státy. Dle informací na portálu EU *„vnitrostátní, regionální a místní správní orgány v zemích EU rozhodují o tom, které projekty se budou financovat, a odpovídají za jejich každodenní řízení. Komise pak se zeměmi EU spolupracuje v zájmu zajištění úspěšného dokončení projektů a řádného vynaložení finančních prostředků“* (Evropská unie).

V období 2014–2020 byla regionální politika realizována prostřednictvím tří hlavních fondů: Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti (FS) a Evropského sociálního fondu (ESF). Spolu s Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropským námořním a rybářským fondem (ENRF) tvořily Evropské strukturální a investiční (ESI) fondy.

Pro dosažení novodobých cílů vyčlenila Evropská komise na svou hospodářskou, sociální a územní soudržnost 392 miliard EUR, které budou poskytnuty prostřednictvím zvláštních fondů na období 2021–2027, kdy mají plnit především politické priority EU, zejména zelenou a digitální transformaci (Eur-Lex). Tato investice by se měla promítnout do národních a regionálních programů jako program na podporu růstu, zaměstnanost,

sociální integrace nebo lepší spolupráce. Z celkově vyměřených 392 miliard eur by mělo být 1,3 miliardy eur převedeno do Nástrojů pro propojení Evropy a 2,5 miliardy eur by mělo být použito na finanční nástroje a technickou pomoc pro podporu jednotlivých programů (Euroskep).

Regionální politika je v současném období prováděna prostřednictvím následujících nástrojů, jimiž jsou konkrétní fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond pro spravedlivou transformaci (nový instrument kohezní politiky), Fond soudržnosti, Evropský sociální fond plus, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Evropský námořní a rybářský fond. Nástroje regionální politiky jsou přehledně shrnuty v Tabulce 6.

Tabulka 6 - Evropské fondy

Evropské fondy	Priority a cíle	Tematické zaměření
Evropský fond regionálního rozvoje	Podpora malých a středních podniků, digitální konektivita Ekologičtější, nízkouhlíkové a odolné Větší propojení díky zvyšování mobility, podpora účinného a inkluzivního zaměstnání, vzdělávání, dovedností, sociálního začleňování a rovného přístupu ke zdravotní péči, jakož i posílení úlohy kultury a udržitelného cestovního ruchu Blíže občanům, podpora místně řízeného rozvoje a udržitelného rozvoje měst v celé EU	Rozvinutější regiony nebo členské státy vyčlení nejméně 85 % svého přidělu na CP 1 a CP 2 Přechodové regiony nebo členské státy alespoň 40 % na CP 1; Méně rozvinuté regiony nebo členské státy alespoň 25 % na CP 1
Fond soudržnosti	Podpora investic v oblasti životního prostředí, transevropských sítí v oblasti dopravy	37 % celkového finančního přidělu z Fondu soudržnosti přispěje k cílům v oblasti klimatu
Evropský sociální fond plus	Podpora rozvojových projektů v oblastech zaměstnanosti a lidských zdrojů	Poslání podporovat hospodářskou, územní a sociální soudržnost v Unii, a to snižováním rozdílů mezi členskými státy a regiony
Fond pro spravedlivou transformaci	Zmírnit dopad transformace, a to financováním diverzifikace a modernizace místního hospodářství a zmírňováním negativních dopadů na zaměstnanost	Investice do malých a středních podniků, mikropodniků a začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci, investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb, které vedou k vytváření pracovních míst
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	Posilovat sektory zemědělství, lesnictví a rozvoj venkova obecně	
Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond	Podpora lokálního rybolovu a místních komunit Zdravé oceány a moře	

Zdroj: Zpracování vlastní, Evropská komise (2023)

3.4 Regionální politika České republiky

Tak jako funguje regionální politika na úrovni EU, funguje i regionální politika České republiky, která má relativně krátký historický rámec. Počátky formování moderní regionální politiky na národní úrovni bychom mohli zasadit na začátek 90. let 20. století. V regionální politice vlády ČR v první polovině devadesátých let absentuje jakákoliv dlouhodobější koncepce a zásady strategického charakteru. Příčinou byla celková politická situace a dosavadní nejasnost budoucího územně správního členění. V devadesátých letech se postupně rozšiřovaly regionální disparity spojené s procesy ekonomické a společenské transformace v ČR.

První snaha o změnu přišla v roce 1990, kdy vznikl dokument Zásady zákona ČNR o regionální politice. Tento dokument charakterizoval regionální politiku jako soubor činností směřující k utváření rovnovážného regionálního rozvoje. Nicméně dokument nebyl patřičně propracován a tehdejší vláda jeho schválení odložila až do roku 1992, kdy byly schváleny Zásady regionální politiky vlády ČR. Významný dokument navrhuující řešení celé problematiky regionální politik a regionálního rozvoje je Dohoda o přidružení České republiky k Evropské unii, která vstoupila v platnost dnem 1. 2. 1995 a ze které plynula konkrétní opatření v posilování vzájemné spolupráce v regionálním rozvoji a využívání území, ve vztahu k výměně informací mezi státními, regionálními nebo místními orgány o regionální politice a o politice regionálního plánování včetně pomoci ČR při formování těchto politik (Vývoj české regionální politiky v první polovině devadesátých let dvacátého století, 2020). Důležitým krokem bylo také zřízení ministerstva pro místní rozvoj v roce 1996.

3.4.1 Dokumenty regionální politiky ČR

Základní dokument regionální politiky ČR je bezesporu **Zákon č. 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje**. Tento zákon, který upravuje různé aspekty podpory regionálního rozvoje v České republice, byl přijat s cílem podpořit hospodářský, sociální a environmentální rozvoj různých regionů v zemi. Zákon definuje různé nástroje a programy, které by měly pomoci podpořit rozvoj venkova a regionálních center. Některé z hlavních bodů a opatření obsažených ve zákoně č. 248/2000 zahrnují regionální podpůrné programy, dotace a půjčky, podpora venkova, podpora regionálních center

či systém monitorování a hodnocení, aby bylo možné sledovat efektivnost a účinnost podpůrných opatření a programů (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích).

V návaznosti na zákon č. 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje je důležité zmínit **Strategii regionálního rozvoje** (dále „SRR“), neboť je to dokument obsahově stanovený právě zákonem o podpoře regionálního rozvoje. Strategie by měla obsahovat analýzu regionálních rozdílů, která může mj. i zahrnovat úroveň obcí s rozšířenou působností. Na základě této analýzy by měly být definovány cíle, priority a konkrétní opatření pro regionální rozvoj. Implementační část strategie by měla stanovit způsob realizace regionálního rozvoje na různých úrovních. To zahrnuje systém řízení, koordinace a monitorování implementace strategie. Měly by být specifikovány nástroje, instituce a zdroje, které budou využity. SRR by měla propojovat odvětvová hlediska a přístupy s územními aspekty regionálního rozvoje a územní soudržnosti. Tímto způsobem se usiluje o vyvážený regionální rozvoj napříč různými oblastmi. Příprava strategie by měla být participativní a zapojit široký okruh aktérů. To zahrnuje zástupce regionů, obcí, státní správy a hospodářských a sociálních partnerů. Tento proces by měl zabezpečit, že strategie bude reflektovat různé perspektivy a potřeby. Součástí přípravy strategie je také posouzení vlivů na životní prostředí (SEA - Strategic Environmental Assessment). Toto posouzení zajišťuje, že strategie bude v souladu s environmentálními a zdravotními aspekty. Výsledkem těchto kroků je schválení dané strategie a získání souhlasného stanoviska v rámci posouzení vlivů na životní prostředí (Ministerstvo pro místní rozvoj). Následující tabulka shrnuje zobrazuje porovnání cílů dvou posledních ukončených SRR 2007-2013 a 2014-2020.

Strategie regionálního rozvoje 2007-2013			Strategie regionálního rozvoje 2014-2020	
Globální cíl	Zajištění vyváženého, harmonického a udržitelného rozvoje regionů, který pomůže zvýšit kvalitu života	Evropský a národohospodářský strategický rámec Ekonomika regionů	Globální cíl	Zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území ČR s důrazem na kvalitu života a životního prostředí
Strategické cíle			Růstový cíl	Podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů
Rozvojově zaměřené cíle	Zvýšení ekonomického a environmentálního potenciálu, konkurenceschopnost a sociální úroveň regionů ČR na úroveň srovnatelnou s EU	1. Lidé a osídlení 2. Infrastruktura	Vyrovňovací cíl	Zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů
Disparitně zaměřené cíle	Zastavení a postupné snižování nepřiměřených regionálních disparit využívání specifík území	3. Příroda, krajina a životní prostředí 4. Cestovní ruch 5. Kultura	Preventivní cíl	Posílit environmentální udržitelnost
Instrumentálně zaměřené cíle	Institucionální a finanční zabezpečení strategie	6. Problémová území	Institucionální cíl	Optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů

Zpracování vlastní

V současné době je vytvořena Strategie regionálního rozvoje 21+ (dále SRR 21+) jako národní strategický dokument v oblasti regionálního rozvoje. Cílem této strategie je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje na příštích 7 let, tj. definovat v souladu se zákonem č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje ve znění pozdějších předpisů hlavní cíle regionální politiky státu v období 2021–2027 s důrazem na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území (Ministerstvo pro místní rozvoj).

3.4.2 Cíle regionální politiky ČR navazující na cíle regionální politiky EU

SRR 21+ má návaznost na **Strategický rámec Česká republika 2030** (dále „ČR 2030“). Ten navazuje na Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR z roku 2010 a zároveň zohledňuje cíle udržitelného rozvoje OSN z roku 2015. Dokument se věnuje šesti klíčovým oblastem, jimiž jsou:

- 1) Lidé a společnost - klíčovým nástrojem jsou státem garantované veřejné služby, zejména veřejné zdravotní a sociální pojištění
- 2) Hospodářský model - strukturální změny v pěti oblastech – hospodářské instituce, inovace, hospodaření se zdroji, infrastruktura, soustava veřejných financí
- 3) Odolné ekosystémy – zpomalení odtoku vody z krajiny
- 4) Obce a regiony - odpovědné využívání území, které vytváří podmínky pro harmonický rozvoj a omezování negativních jevů
- 5) Globální rozvoj - silnější priorita, užší koordinace a větší koherence vnějších politik udržitelného rozvoje.
- 6) Dobré vládnutí – vytváření vhodných podmínek veřejné správy a participace občanů na rozhodování (Česká republika 2023).

4 Aktéři regionálního rozvoje

Tato kapitola se bude zabývat subjekty - aktéry, ovlivňujícími regionální rozvoj, bez kterých by bylo nemožné jakýkoliv rozvoj a aktivitu utvářet. Z tohoto důvodu je nutné nejprve pojem aktéra definovat. Politika regionálního rozvoje zahrnuje nemalé množství osob, ať už fyzických nebo právnických, spolky, skupiny, podniky či dokonce stát. Ti všichni se řadí mezi aktéry, kteří spolu vzájemně spolupracují, vytváří vztahy a navzájem na sebe reagují (Skokan, 2004). Tato vzájemná akce a reakce poté ovlivňuje konkrétní lokalitu a její rozvoj. Samotná definice aktéra dle Petruska je individuum jednající, „*nositel, iniciátor a realizátor sociální činnosti*“ (Petrusek, 1996). Aktérem je vykonávána určitá aktivita, činnost, akce či jednání, které může být definováno jako „*specifická lidská forma chování zaměřená obvykle k dosažení nějakého cíle*“ (Petrusek, 1996).

Pojem aktér je v různých kontextech diskutován, a jedním z významných příkladů je teorie sociálního systému od Talcotta Parsonse. Parsons definuje aktéra jako jednotku sociálního systému, která je zapojena do sítě sociálních vztahů a podílí se na systému řízeném normami a pravidly. Parsons zdůrazňuje, že aktér se liší od osobnosti a lze ho zkoumat ve dvou základních relacích: jako objekt orientace ostatních a jako aktivní subjekt, který se orientuje k ostatním při vykonávání svých rolí. Podle Parsonse je aktér zapojen do každé aktivity, ve které se podílejí další aktéři, a směřuje k nějakému cíli, přičemž využívá určité zdroje k jeho dosažení. Na druhou stranu zdůrazňuje aktéra jako aktivního účastníka se záměrem přistupovat k sociálním jevům aktivně. Podle něj je aktér reálný subjekt, který se podílí na sociálním dění (Parsons, 1966).

Aktérem je vykonávána určitá aktivita, činnost, akce či jednání. Ze sociologického hlediska je to činnost mající cíl a plán k jeho realizaci. Zahrnuje analýzu situace a předpoklad určitého výsledku. V sociologii je jednání spjato s reakcí jiné osoby (Petrusek, 1996). Podle Maxe Webera je sociální jednání takové jednání, které se svým smyslem míněným jedním nebo více jednajícími vztahuje k chování jiných. Na základě toho se orientuje ve svém průběhu, nese s sebou určitý záměr a člověkem jasně vymezený cíl (Weber, 2009).

4.1 Pojem kapitál a jeho chápání v regionálním rozvoji

Od druhé poloviny 20. století se začíná v souvislosti s regionálním rozvojem postupně pracovat s několika druhy kapitálu. Dle Veselého je rozvětvení typologií kapitálů

užíváno hlavně v oblastech rozvojových studií, udržitelného rozvoje, regionálního rozvoje či zahrnují strategické a koncepční dokumenty. Druhy kapitálů nejsou unifikovány žádným sjednocujícím teoretickým rámcem, který by zajistil, aby jednotlivé typy kapitálu skutečně ve svém souhrnu zahrnovaly všechny dostupné zdroje a zároveň se nepřekrývaly. Podle Veselého můžeme rozlišovat následující formy kapitálů, a to: přírodní, fyzický, finanční, sociální, kulturní a lidský kapitál (Veselý, 2006). V této diplomové práci se budeme v souvislosti s aktéry zabývat především kapitálem lidským, kulturním a sociálním.

4.1.1 Lidský kapitál

Pokud budeme vycházet z velkého sociologického slovníku, lidský kapitál je definován jako zásoba znalostí a dovedností, které jsou ztělesněny v každém člověku na určitém území (Petrušek, 1996). Lidský kapitál je tvořen souborem znalostí a dovedností, které má jedinec k dispozici a je zároveň utvářen tradicemi, vzdělání a poznatky získanými praxí. „*Lidský kapitál jsou schopnosti, dovednosti a odpovídající motivace tyto schopnosti a dovednosti uplatnit*“ (Mazouch, 2011). Lidský kapitál je možné rozdělit na dvě části, které se bezpodmínečně prolínají a zároveň je možné je od sebe oddělit. První část jsou produktivní schopnosti – lidská síla. Druhá část je širší lidský kapitál, který uplatňuje základní kapitál (Hübelová, 2013).

4.1.2 Kulturní kapitál

Kulturní kapitál je zvláštní forma získaných dispozic jedince či skupiny k získání určitého sociálního postavení (Petrušek, 1996). Dle A. Giddense může být kulturním kapitálem konkrétními verbální projev či držení těla či objektivizován v uměleckých dílech nebo institucionalizován formou dosaženého vzdělání (Giddens, 2013). Pojem kulturní kapitál rozpracoval v 70. a 80. letech 20. století Pierre Bourdieu. V díle *The Forms of Capital* (1986) můžeme nalézt tři formy kapitálu – ekonomický, sociální a kulturní. Bourdieu dále rozlišuje tři formy kulturního kapitálu a to vtělený, objektivizovaný a institucionalizovaný (Bourdieu, 1986).

Vtělený kapitál je charakteristický naším myšlením, jakým způsobem uvažujeme. Obsahem jsou osobnostní rysy jako schopnosti, znalosti, vybranost, preference a sociální citění, jak se v daném sociálním prostoru pohybovat. Tento druh kulturního kapitálu je utvářen především výchovou, vzděláním, lidskou interakcí a respektováním daných

společenských norem (Giddens, 2013). Objektivizovaný kulturní kapitál je specifický materiálními objekty, nacházejícími se v jednotlivých domácnostech, které jsou sdíleny s ostatními - knihy, hudební nástroje, obrazy, obecně kulturní artefakty. Je důležité zmínit provázanost jednotlivých forem kapitálů, neboť abychom mohli vlastnit něco z objektivizovaného kulturního kapitálu, je potřeba disponovat určitým ekonomickým kapitálem, jehož velikost je podmíněna kapitálem individuálním neboli institucionalizovaným, který je dokladem o velikosti kulturního kapitálu. Tím je myšlena především formální akademická hodnota, titul aj (Giddens, 2013).

4.1.3 Sociální kapitál

První zmínky o sociálním kapitálu můžeme nalézt již ve 20. letech 20. století, kdy se jednalo o snahu vyzdvihnout význam, jak důležitá je vstřícná a přátelská pospolitosť pro úspěšné vzdělávání dětí. Tento pojem dále rozpracovali výše zmíněný Pierre Bourdieu a Robert Putnam, kteří sociální kapitál definovali jako *„množinu skutečných nebo potenciálních zdrojů, kterou nabývá jednotlivec nebo skupina díky trvalé síti více či méně institucionalizovaných vztahů založených na vzájemné obeznamenosti a uznání“* (Bourdieu, 1986). Různé přístupy ve vnímání pojmu sociální kapitál nám umožňují určit typologii forem sociálního kapitálu. Historicky rozlišujeme individuální a kolektivní sociální kapitál. Rozdíl mezi individuálním a kolektivním sociálním kapitálem lze identifikovat podle toho, komu přináší prospěch. Pokud zisk z něj má jednotlivec nebo uzavřená skupina, mluvíme o individuálním sociálním kapitálu. Pierre Bourdieu byl významným zastáncem tohoto konceptu, který považoval sociální kapitál za prostředek jedinců k dosažení osobních cílů prostřednictvím interakcí s ostatními lidmi. Kolektivní sociální kapitál přináší prospěch společnosti jako celku a je vnímán jako atribut společnosti. Individuální sociální kapitál se dále dělí na mobilizační, který je charakterizován aktivním využíváním sociálních sítí pro dosažení cílů, a interakční, který klade důraz na intenzitu sociálních interakcí samotných (Bourdieu, 1986). Kolektivní sociální kapitál, podle Roberta Putnama, lze rozlišit na svazující a přemosťující. Svazující sociální kapitál se týká vztahů uvnitř uzavřených komunit, jako jsou rodiny nebo etnické skupiny, a slouží k posílení soudržnosti v těchto skupinách a k ochraně před vnějšími negativními vlivy. Na druhou stranu přemosťující sociální kapitál propojuje lidi mezi různými sociálními skupinami slabšími vazbami a umožňuje

šíření informací a dosahování společných cílů (Putnam, 2000). Michael Woolcock dále rozšířil Putnamovy koncepce o spojující sociální kapitál, který zahrnuje vztahy mezi jednotlivci z různých sociálních vrstev a umožňuje komunikaci s politickými a ekonomickými institucemi.

4.2 Kategorizace aktérů regionálního rozvoje

Samotný pojem aktér byl vysvětlen v kapitole viz výše, tato podkapitola se bude zabývat kategorizací aktérů regionálního rozvoje. Aktéry lokálního rozvoje lze obvykle rozdělit do několika kategorií v závislosti na jejich rolích, zájmech a zapojení do procesů lokálního rozvoje.

4.3.1 Aktéři dle vztahu k řešenému problému

Pakliže pojednáváme o aktérech, dělících se na základě vztahu k řešenému problému či projektu v zájmu spolupráce, mluvíme o tzn Shareholders, Stakeholders a Placeholders.

Termín **Shareholder** je také často označován jako akcionář. Jedná se o subjekty podílející se, kteří jsou do projektu více zapojeni, mají vliv při přípravách projektu a řešení problémů. Nejčastěji se bavíme o spolupracujících obcích či podnikatelích. Dále **Stakeholders** – zainteresovaní aktéři. Jsou to subjekty, na které daná aktivita nejvíce působí a na které cílí. Zpravidla se jedná o občany, spolky, zájmová sdružení. Pojmem stakeholder se označoval dočasný držitel peněz nebo majetku v oblasti práva a hazardu. V současnosti je tento termín používán převážně v oblasti managementu a marketingu a zahrnuje všechny zainteresované strany, které mají jakoukoliv vazbu s podnikem - dodavatelé, odběratelé, zaměstnanci, management (Altaxo, 2023). **Placeholders** se nazývají takové subjekty, na jejichž území je daná aktivita prováděna (Galvasová, 2007).

4.3 Aktéři regionálního rozvoje na nadnárodní úrovni

Z hlediska nadnárodní úrovně je Evropská unie nejvýznamnějším aktérem. EU zřizuje orgány, jejichž úkolem je pomoc členským státům vypomáhat v oblasti hospodářského a sociálního rozvoje. V rámci EU je nejvýše postaveným orgánem Evropská rada, jejímž předsedou je v současné době Charles Michel. Předseda Evropské

rady je volen na období dvou a půl roku a zastává funkci reprezentanta a facilitátora na setkáních Evropské rady. Tento orgán hraje klíčovou roli při vytváření strategií a směřování Evropské unie a má významný vliv na celkovou politiku EU.

Evropská rada se obvykle schází čtyřikrát ročně, a to za účelem diskuse a rozhodování o různých klíčových tématech a problémech týkajících se EU. Mezi hlavní kompetence Evropské rady patří:

- Stanovování obecných politických směrnic a priorit EU,
- diskuse o hospodářských otázkách a strategických rozhodnutích, jako je Evropský semestr, který slouží ke koordinaci hospodářských politik členských států,
- schvalování dohod o klíčových otázkách, jako je víceletý finanční rámec EU nebo dohody o rozpočtu,
- vyjadřování postoje EU k mezinárodním otázkám a zahraniční politice,
- projednávání otázek týkajících se migrace, bezpečnosti a dalších společných výzev (Evropská rada).

Dalším důležitým orgánem je Rada Evropské unie, jež disponuje zákonodárnou mocí a jejím hlavním úkolem je jednání o právních předpisech EU, koordinování politik členských států, rozvoj zahraničních politik a uzavírání mezinárodních dohod. Je to instituce, která zastupuje vlády členských států EU a hraje klíčovou roli při přijímání právních aktů a koordinaci politiky EU. Rada spolu s Evropským parlamentem tvoří legislativní proces EU. Rada se skládá z národních ministrů členských států odpovědných za různé oblasti politiky. Složení Rady se mění podle toho, o jaké téma se jedná. Například, pokud se jedná o otázky týkající se zemědělství, zasedají ministři zemědělství. Pokud jde o otázky hospodářství, zasedají ministři financí atd.

Rada má několik hlavních funkcí, mezi něž patří již zmíněná legislativní funkce - spolu s Evropským parlamentem tvoří Rada legislativní proces EU. Musí schválit většinou hlasů návrhy právních aktů navržených Evropskou komisí. Koordinační funkce - Rada zajišťuje koordinaci politiky mezi členskými státy. Například v oblasti ekonomické politiky spolupracuje na koordinaci fiskálních politik, strukturálních reforem a dalších otázek. Dále například zahraničně-politická funkce, ekonomická koordinace: Rada hraje důležitou roli v Evropském semestru, který je procesem sledování

a koordinace či Přijímání strategických směrnic: Rada se podílí na vytváření strategických směrnic a politik EU, zejména na setkáních Evropské rady (Evropská unie).

Rada funguje na základě různých hlasovacích pravidel, která se liší podle typu rozhodnutí. Například u některých otázek je vyžadována jednomyslnost, zatímco u jiných postačuje kvalifikovaná většina hlasů. Hlasovací pravidla závisí na povaze a významu daného rozhodnutí (Evropská rada).

Podklady pro Radu Evropské unie zajišťuje neméně důležitá Evropská komise. Komise má 27 členů (jeden z každého členského státu) včetně předsedy, který je volen Evropským parlamentem a následně jmenován Radou Evropské unie. Nynější předsedkyní Evropské komise je Ursula von der Leyenová. Členové Komise by měli pracovat v zájmu celé EU, nezávisle na svých národních zájmech. Každý člen má na starosti konkrétní resort nebo oblast politiky. Evropská komise je tedy klíčovým hráčem při formulaci a provádění politiky a právních předpisů. Jejím hlavním úkolem je ochraňovat zájmy EU jako celku a pracovat ve prospěch evropských občanů. Komise má výkonnou a legislativní funkci a je nezávislá na vládách členských států (komise).

Mezi další, neméně důležité aktéry na nadnárodní úrovni dále řadíme například soudní dvůr, Účetní dvůr, Výbor regionů, Agentury EU či organizace OSN.

4.4 Aktéři na národní a krajské úrovni

Rozdělení aktérů včetně shrnutí aktérů na nadnárodní úrovni a dále na úrovni národní, krajské a lokální úrovně shrnuje následující Tabulka 8.

Tabulka 8 - Rozdělení aktérů regionálního rozvoje

Hlavní nadnárodní aktéři	Evropský parlament, Rada EU, Evropská komise, Soudní dvůr, Účetní dvůr, Výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor, Evropský ombudsman, Evropský inspektor ochrany údajů, Evropská investiční banka, Evropský investiční fond, Interinstitucionální orgány, Agentury EU, Světová banka, FAO, OSN
Hlavní národní aktéři	Parlament ČR, Vláda, jednotlivá ministerstva
Hlavní regionální aktéři	Krajské úřady, Regionální rada regionů soudržnosti, Státní zemědělský intervenční fond
Hlavní lokální aktéři	Magistráty, městské a obecní úřady, sdružení měst a obcí za účelem rozvoje regionů
Ostatní aktéři	Podniky a podnikatelé, organizace zřízené státem (Czech Tourism), nevládní neziskové organizace, korporace, fundace, ústavy, Hospodářská, Agrární komora

Zdroj: Zpracování vlastní dle Slivanská, 2016

V rámci ČR je dále možné rozdělení dle ekonomického hlediska dle sektoru a úrovně, jak shrnuje Tabulka 9.

Tabulka 9 - Rozdělení aktérů dle sektoru a úrovně

		SEKTORY		
		Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
ÚROVNĚ	Národní	Ministerstva	Celostátní zájmová uskupení	Spolky, svazy
	Krajská	Kraj, VŠ, Krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
	Lokální	Města a obce – DSO, MAS, obci zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Spolky, zájmová sdružení

Zdroj: Zpracování vlastní dle Binek, 2009

Jestliže budeme postupovat hierarchicky od nejvyšší úrovně a veřejného sektoru, je zde na nejvyšší- národní úrovni sektor zastoupen veřejnou správou. Ta je charakteristická financováním z veřejných financí a je řízena a spravována právě veřejnou správou. O veřejné správě se také hovoří jako o systému organizací, institucí a procesů, který je zodpovědný za řízení a poskytování veřejných služeb a správy ve prospěch občanů a společnosti jako celku. Cílem veřejné správy je dosahovat veřejného zájmu, zajišťovat řádné fungování státu a společnosti, a to včetně udržování právního řádu, poskytování základních služeb a plnění dalších funkcí, které jsou důležité pro fungování společnosti. Tento systém je typicky prováděn vládními orgány, úřady a dalšími institucemi na různých úrovních rozhoduje se o něm veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole (Binek, 2009). Kromě Parlamentu ČR je významným aktérem na národní úrovni Ministerstvo pro místní rozvoj, které je ústředním orgánem státní správy v záležitostech regionální politiky. V oblasti regionálního rozvoje Ministerstvo pro místní rozvoj vypracovává a uvádí do praxe koncepční dokumenty a strategie, poskytuje pomoc prostřednictvím podpůrných programů a po živelních a jiných pohromách mimořádného rozsahu připravuje strategie obnovy postižených území. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR).

V České republice mají kraje důležité postavení v rozvoji venkova a celkově v regionálním rozvoji. Kraje jsou jednotkou samosprávy a územní správy mezi obcemi a státem. Mají několik klíčových pravomocí a odpovědností, které přispívají k rozvoji venkova a celkovému regionálnímu rozvoji, mezi něž patří vlastní rozpočet a pravomoci, jež krajům umožňuje financovat a řídit projekty a programy zaměřené na regionální rozvoj, včetně podpory venkova (Binek, 2009). Mezi další pravomoci patří krajská politika,

podpůrné programy a neposlední řadě mají koordinační roli při prosazování zájmů obcí v otázkách regionálního rozvoje, které přesahují lokální úroveň (Bínek, 2009).

Ve veřejném sektoru na lokální úrovni, která pro tuto práci bude zásadní, najdeme největší množství aktérů, kdy právě obec je nejvíce zastoupenou jednotkou na lokální úrovni.

4.5 Aktéři regionálního rozvoje na lokální úrovni

Lokálními aktéry mohou být lidé, organizace nebo skupiny, které hrají důležitou roli v rámci určitého místního prostředí. Tito aktéři mohou mít různé vlivy a cíle. Níže můžeme shrnout některé obecné typy lokálních aktérů:

1. **Politické autority a lídři:** Místní politici, starostové, místní zastupitelstva a jiní političtí lídři, kteří zastupují místní komunitu a rozhodují o místních záležitostech.
2. **Podniky a podnikatelé:** Místní podniky a podnikatelé hrají klíčovou roli ve vytváření pracovních míst, ekonomickém růstu a podpoře místních komunit.
3. **Neziskové organizace:** Organizace jako dobročinné nebo charitativní organizace, nevládní organizace a spolky, které se zaměřují na řešení sociálních, zdravotních nebo environmentálních problémů v dané oblasti.
4. **Komunitní skupiny:** Místní občané, aktivisté a komunitní skupiny, které se angažují ve věcech týkajících se místního rozvoje, kvality života a zlepšování infrastruktury.
5. **Vzdělávací instituce:** Místní školy, univerzity a vzdělávací organizace, které poskytují vzdělání a rozvíjejí intelektuální kapitál komunity.
6. **Místní environmentální a aktivistické skupiny:** Skupiny a jednotlivci, kteří se angažují v ochraně životního prostředí, udržitelnosti a ekologických otázkách v daném regionu.
7. **Zdravotnická zařízení**
8. **Místní média**
9. **Kulturní instituce**
10. **Náboženské instituce**

Toto jsou pouze některé z mnoha typů lokálních aktérů. Každá komunita může mít své vlastní specifické aktéry, kteří ovlivňují místní záležitosti a rozvoj. Pro účely této diplomové práce řadíme Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice na úroveň

lokálních aktérů veřejného sektoru. Do hlavních aktérů na úrovni lokální z hlediska veřejného sektoru patří právě magistráty statutárních měst, městské a obecní úřady.

Obcí rozumíme geograficky vymezený útvar, pro který je charakteristický soubor znaků, jenž jsou odlišné od vesnice. Obvykle má vyšší hustotu obyvatelstva, liší se charakteristickým urbanistickým uspořádáním, infrastrukturou, ekonomikou a sociálním životem (obyvatelé obvykle nejsou zaměstnáni v zemědělství, ale v obchodu, průmyslu a službách) a poskytování správních, vzdělávacích, obchodních a kulturních funkcí pro širší okolí.

Obec je nejčastější jednotkou této úrovně. Dle Zákona č. 128/2000 Sb. O obcích je „*obec základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce*“ (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích). Zákon také stanoví, že obec je veřejnoprávní korporace, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec dále zajišťuje všeobecný rozvoj svého území, zajišťuje potřeby svých občanů a chrání veřejný zájem (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích). Obec může na základě své pravomoci k plnění svých úkolů zřídit vlastní organizační složky. Mezi takové složky patří příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk, obchodní společnosti, konkrétně akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným, zřizovat školské právnické osoby a veřejné výzkumné instituce podle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích (Matoušková, 2019). Tyto organizace fungují jako nástroj zlepšování služeb občanům. V konkrétních případech tak hovoříme zpravidla o základních školách, kulturních domech, knihovnách, městských divadlech či technických službách.

Při řešení záležitostí místní samosprávy se často vyskytuje sdružování malých obcí za účelem výměny zkušeností, lepší informovanosti, společného řešení problémů a také efektivnějšího čerpání financí. Sdružování obcí může výrazně zvýšit efektivitu a sílu malých obcí při prosazování svých zájmů, výměně know-how a spolupráci na různých projektech. To může být zejména důležité v situacích, kdy by samotné malé obce neměly dostatečné zdroje nebo kapacity pro řešení složitých problémů nebo realizaci větších projektů. Toto sdružování může mít různé formy a cíle a mohou operovat na různých úrovních.

Mezi nejčastější formy patří **Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR)**. Jedná se o celostátní sdružení měst a obcí, které se snaží hájit a prosazovat zájmy svých členů na úrovni státních institucí. SMO ČR poskytuje platformu pro výměnu informací a zkušeností mezi obcemi a městy, a také usnadňuje spolupráci při projednávání legislativních změn a problémů týkajících se místní samosprávy (Svaz měst a obcí České republiky).

Dále **Dobrovolný svazek obcí (DSO)**, který je dobrovolným sdružením obcí na místní úrovni, které si klade za cíl společně řešit problémy a využívat synergie v oblastech, jako je veřejná správa, infrastruktura, kultura nebo služby pro občany. Členy se stávají pouze obce, které DSO vytváří nebo do již dříve vytvořených vstupují. DSO je právnickou osobou a její vznik je potvrzen zápisem do rejstříku svazků obcí vedeného u krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích).

Další formou spolupráce je **Místní akční skupina (MAS)**. Místní akční skupiny jsou obvykle zaměřeny na rozvoj venkova a mohou sdružovat obce, podnikatele, neziskové organizace a další subjekty v určitém území. Jejich cílem je využívat finančních prostředků z různých programů a fondů k podpoře projekty a aktivit, které přispívají k rozvoji venkovských oblastí. MAS se zaměřují na konkrétní území, často jde o menší regiony nebo oblasti. Cílem je podpořit rozvoj těchto oblastí a zlepšit životní podmínky místních obyvatel. MAS jsou založeny na partnerství různých subjektů. Tímto způsobem se snaží zapojit co nejširší spektrum zainteresovaných stran a využít různorodé znalosti a zkušenosti (Národní síť místních akčních skupin České republiky, z. s.).

Je důležité zmínit i **program (metodu) LEADER**, jež je metodou užívanou v komunitně vedeném místním rozvoji (Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale - Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku). Základním principem metody LEADER je přístup „zdola nahoru“, partnerství mezi veřejnými a soukromými subjekty, tvorba místních rozvojových strategií, výměna zkušeností mezi aktéry rozvoje, spolupráce v rámci společných projektů místních akčních skupin v rámci státu, EU a dalších zemí (DotaceEU.cz). Program LEADER je zaměřen na posílení ekonomiky a kvality života v rurálních oblastech pomocí rozvoje místních zdrojů a iniciativ. Jeho cílem je podporovat inovativní projekty a aktivity v rámci venkovských komunit, jako jsou rozvoj turismu, kultury, zemědělství, služby a udržitelnost životního

prostředí. Každá LEADER skupina má určitý rozvojový plán a strategii, kterou následně implementuje. Program LEADER se zaměřuje na participativní přístup, což znamená, že místní komunity mají aktivní roli při určování priorit a plánování projektů. Tento program je součástí evropské politiky na podporu venkova a regionálního rozvoje (DotaceEU.cz).

V oblasti neziskového sektoru jsou nejčastějšími aktéry **zájmová sdružení a spolky**. Zájmová sdružení mohou mít různé formy a cíle. Některá se zaměřují na ochranu práv a zájmů svých členů v oblastech jako je zaměstnání, obchodní činnost, profesní sféra, životní prostředí, lidská práva, spotřebitelská ochrana a mnoho dalších. Spolek je dle NOZ *„zvláštní forma právnické osoby, určená pro samosprávné a dobrovolné sdružení osob vedených společným zájmem, které je založeno nejméně třemi osobami. Účelem spolku mohou být buď vzájemně prospěšné cíle, tedy společné aktivity zaměřené jen na členy spolku (sportovní kluby, myslivecká sdružení apod.), nebo veřejně prospěšné cíle směřující vůči veřejnosti (poskytování sociálních služeb, vzdělávací a informační aktivity apod.), případně cíle smíšené“* (Svejkovský, 2013).

Souhrn teoretické části diplomové práce

V teoretické části diplomové práce jsou kapitoly a jednotlivé podkapitoly strukturovány tak, aby následovaly logickou posloupnost, která směřuje k dosažení hlavního cíle práce - zhodnocení příspěvku statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice jako lokálního aktéra na rozvoj lokality.

První kapitola vymezovala především koncepční přístupy a teorie regionálního rozvoje. V oblasti regionálního rozvoje byly objasněny koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji, endogenní, exogenní a neoendogenní. Zaměřením této práce konvenuje spíše k endogennímu přístupu. Tento přístup je zaměřen primárně na lokalitu s využitím lidského kapitálu a místních zdrojů za účelem rozvoje lokality a zdůrazňuje význam vnitřních faktorů, jako je lidský kapitál, technologický pokrok, podnikatelské dovednosti a místní iniciativa, jako hnací sílu regionálního růstu a rozvoje. Pokud shrneme tyto přístupy, můžeme dojít k závěru, že v současnosti převládá přístup endogenní a z hlediska teorií rozeznáváme dvě hlavní skupiny teorií - konvergentní a divergentní. Konvergentní teorie tvrdí, že základní tendencí regionálního rozvoje je vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Naopak, divergentní teorie argumentují, že v průběhu času dochází k zvětšování disparit mezi regiony. Byl zjištěn klíčový rozdíl mezi těmito teoriemi a to způsob, jakým chápou mechanismy a procesy, které buď vedou k vyrovnávání nebo k prohlubování rozdílů mezi regiony, přičemž v současnosti se přikláníme k teoriím divergentním.

V další podkapitole teoretické části diplomové práce byly představeny cíle a dokumenty regionální politiky na úrovni Evropské unie a na úrovni národní, včetně principů fungování regionální politiky. Tyto principy jsou klíčovými pilíři regionální politiky EU a mají za cíl zajistit rovnováhu a udržitelný rozvoj v rámci celého Evropského společenství. Podpora hospodářského růstu, konkurenceschopnosti a kvality života občanů je dosahována prostřednictvím nadnárodních strategických dokumentů, jako byla Lisabonská smlouva a Strategie Evropa 2020, nyní Kohezní politika pro období 2021-2027 a v současné době se zaměřuje na Zelenou dohodu, která klade důraz na ochranu životního prostředí a boj proti klimatickým změnám. Regionální rozvoj je také právně podložen v národním zákoně. Na národní úrovni je regionální rozvoj upraven zákonem č. 248/2000 Sb., který poskytuje legislativní rámec a následně slouží jako základ pro další národní dokumenty v této oblasti.

Závěrečná kapitola teoretické části diplomové práce pojednávala o aktérech regionálního rozvoje, bez kterých by žádný regionální rozvoj nemohl probíhat. Při analýze aktérů, kteří se podílejí na řešení projektu nebo problému s cílem spolupracovat, používáme termíny Shareholders, Stakeholders a Placeholders. Shareholders, často označovaní jako akcionáři, jsou subjekty s větším zapojením do projektu a mají vliv na jeho přípravu a řešení, často se jedná o spolupracující obce nebo podnikatele. Stakeholders zahrnují subjekty, na které má projekt největší dopad, většinou občany, spolky a zájmová sdružení. Termín Placeholders označuje subjekty, jejichž území je místem provádění dané aktivity.

Z prostudované literatury a zdrojů lze říci, že na nadnárodní úrovni hraje Evropská unie klíčovou roli v oblasti regionálního rozvoje. Orgány EU přispívají k podpoře regionálního rozvoje v rámci Evropské unie. Spolupráce a koordinace mezi těmito subjekty jsou klíčové pro úspěšné plnění cílů regionální politiky EU. Na národní úrovni je veřejná správa zodpovědná za řízení a poskytování veřejných služeb, s cílem dosáhnout veřejného zájmu a udržovat správný chod státu a společnosti. V České republice Ministerstvo pro místní rozvoj a kraje mají významný vliv na regionální rozvoj, a obce na lokální úrovni hrají klíčovou úlohu při implementaci regionálních rozvojových projektů. Z hlediska lokálních aktérů je pro budoucí empirickou část diplomové práce nejzásadnějším aktérem obec, na kterou je empirická část zacílena a jejíž zjišťování vychází právě ze základů, jež dala teoretické část diplomové práce.

5 Sekundární a komparativní analýza dat lokálních aktérů

Tato kapitola bude navazovat na teoretickou část diplomové práce, ve které došlo k souhrnnému prostudování odborných zdrojů, zabývajících se regionálním rozvojem, konkrétně endogenním přístupem a aktéry regionálního rozvoje na lokální úrovni.

5.1 Charakteristika měst - Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice

V této kapitole budou dále představeny Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice z historického hlediska, základního geografického, demografického a organizačního členění. Dále budou představeny koncepce optimalizace dětských hřišť včetně legislativního rámce týkajícího se provozu a údržby dětských hřišť.

5.1.1 Statutární město Mladá Boleslav – historie, geografie a demografie města

Statutární město Mladá Boleslav (dále SMMB) leží ve Středočeském kraji, okrese Mladá Boleslav, nesoucí dle nomenklatury označení okresu LAU1 CZ0207, na území o rozloze 28,9km². Počet obyvatel se dlouhodobě drží nad 40 tisíci obyvatel, k 1.1. 2023 je to rovných 45 000 obyvatel (Český statistický úřad). Město Mladá Boleslav získalo statut statutárního města v roce 2003 společně s městy Karviná a Teplice (Hlídač státu).

Statutárním městem se obecně rozumí město, jehož organizace je řízena městskou vyhláškou, která je základní právní normou a označuje se statutem města. Statut je právním dokumentem, který upravuje vztahy mezi městem a jeho samosprávnými městskými částmi či městskými obvody. Jedná se o organizační a právní rámec pro fungování těchto částí města a jejich vztahy s celým městem (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích). Hlavními prvky statutu jsou:

1. **Vymezení městských částí/obvodů:** Statut definuje, jaké části města mají samosprávný status a vytváří právní základ pro jejich existenci a fungování. Tyto části mají často vlastní místní zastupitelstvo a místní zákonodárnou pravomoc.
2. **Upravení vztahů:** Statut stanovuje pravidla pro spolupráci mezi městem a jeho městskými částmi/obvody. To zahrnuje pravomoci, povinnosti a kompetence jednotlivých úrovní samosprávy.
3. **Dozor nad hospodařením s majetkem:** Statut určuje způsob, jakým město vykonává dozor nad hospodařením s majetkem městských částí/obvodů. To

zahrnuje například pravidla pro rozpočtové plánování, správu majetku a finanční kontroly.

4. **Svěřená působnost:** Statut může upravovat, jaké pravomoci jsou městským částem/obvodům svěřeny městem. Tyto pravomoci mohou zahrnovat určité oblasti veřejného života, jako je územní plánování, sociální péče nebo kultura.
5. **Rozpočtové záležitosti:** Statut může stanovit, jakým způsobem jsou rozdělovány finanční prostředky mezi město a jeho části. To zahrnuje stanovení mechanismů pro alokaci financí na projekty a služby v městských částech (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích).

SMMB spravuje celkem 13 městských částí na 7 katastrálních územích. Jmenovitě jsou to katastrální území Mladá Boleslav I-IV, Bezděčín, Čejetičky, Čejetice, Debř, Chrást, Jemníky, Michalovice, Podlázky a Podchlumí (Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky).

Bohatá historie města Mladá Boleslav sahá zpět téměř tisíc let, kdy první dochovaná zpráva o tehdejšíh hradišti na ostrohu na soutoku řek Jizer a Klenice sahá do roku 1130. Město vzniklo jako součást opevnění a sídelního systému českého knížete Boleslava II z rodu Přemyslovců. V té době hrálo strategickou roli jako ochrana východních hranic českého území a kontrolovalo důležité obchodní cesty. Sídlo Boleslav ztratilo svůj význam jako správní centrum poté, co byl vybudován hrad Bezděz, který byl založen ve 13. století a sloužil jako rezidence českých panovníků a šlechticů. Jeho strategická poloha a opevnění mu dávaly významnou roli v regionální politice a vojenských záležitostech. Postupně se stal místem setkávání a jednání, a to nejen pro českou šlechtu, ale také pro cizí diplomatické delegace. Boleslav zůstala důležitým městem, ale její role jako správního centra postupně upadala. Boleslavi také nenahrával fakt, že byla několikrát zničena a vypálena v důsledku historických událostí, jako vojenské konflikty a nájezdy včetně 30.leté války (Herčík, 2004).

Na počátku 14. století byl boleslavský hrad považován za majetek krále Jana Lucemburského. Nicméně následně se stal majetkem pánů z Michalovic, kteří byli odnoží panovnického rodu Markvarticů. Rod Markvarticů byl český šlechtický rod s významným postavením v tehdejšíh středověkém Českém království. Během husitských válek (první polovina 15. století) v Čechách probíhaly boje mezi katolickými a husitskými silami. Mladá Boleslav otevřela brány husitskému vojsku, což znamenalo, že město podpořilo

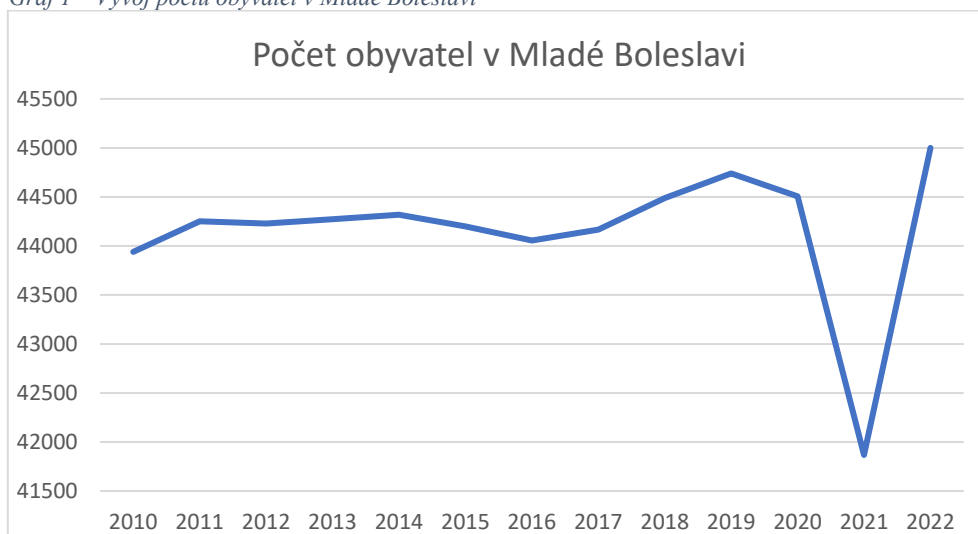
husitské hnutí. Stalo se tak součástí táborského městského svazu, který byl jedním z nejdůležitějších husitských seskupení. Tento svaz sdružoval města, která se hlásila k husitskému učení a bojovala za svobodu náboženství a politickou nezávislost. Práva svobodného města znamenala, že Mladá Boleslav měla větší míru autonomie a samosprávy a nemusela se řídit přímo vrchností (Herčík, 2004).

V průběhu 15. století přešla Mladá Boleslav do rukou šlechtického rodu Tovačovských. Za jejich vlády došlo v tomto městě k významnému rozmachu a rozvoji. Jejich podpora a investice do infrastruktury, obchodu a kultury vedly k hospodářskému růstu a kulturnímu rozkvětu města. Město Mladá Boleslav si postupně zažívalo období rozmachu a útlumu, spojeného především s třicetiletou válkou, či velkým požárem v roce 1761. Za zlomové období je považováno období reformy Marie Terezie, která vládla mezi lety 1740-1780. Město díky jejím reformám zůstalo sídlem kraje a krajského soudu, což naznačuje jeho důležitou roli v administrativní struktuře daného území. Tím, že zde vznikl placený magistrát, mohl být městu udělen větší stupeň samosprávy a výkonné pravomoci v rámci svého území (Herčík, 2004).

Dalším významným obdobím v historii města bylo 19. století, kdy došlo k průmyslovému rozvoji a zejména k rozvoji automobilového průmyslu. V roce 1895 založili Václav Klement a Václav Laurin malou dílnu na opravy a výrobu jízdních kol. Postupem času se tato společnost rozrostla a začala se specializovat na výrobu motocyklů a automobilů. V roce 1905 představili svůj první vlastní automobil, který nesl název "Voiturette A". Tímto krokem se značka Laurin & Klement stala jedním z prvních výrobců automobilů v Rakousko-Uhersku. Společnost Laurin & Klement pokračovala ve svém úspěchu a postupně rozšiřovala svoji produkční řadu. V roce 1925 se stala součástí koncernu Skoda Works, čímž došlo k vytvoření známé automobilky Škoda Auto, která se stala jedním z největších a nejznámějších výrobců automobilů ve střední Evropě a na celém světě (Škoda Auto, a. s.). Tento fakt, že se Mladá Boleslav stala centrem automobilového průmyslu, výrazně ovlivňuje rozvoj města i nadále.

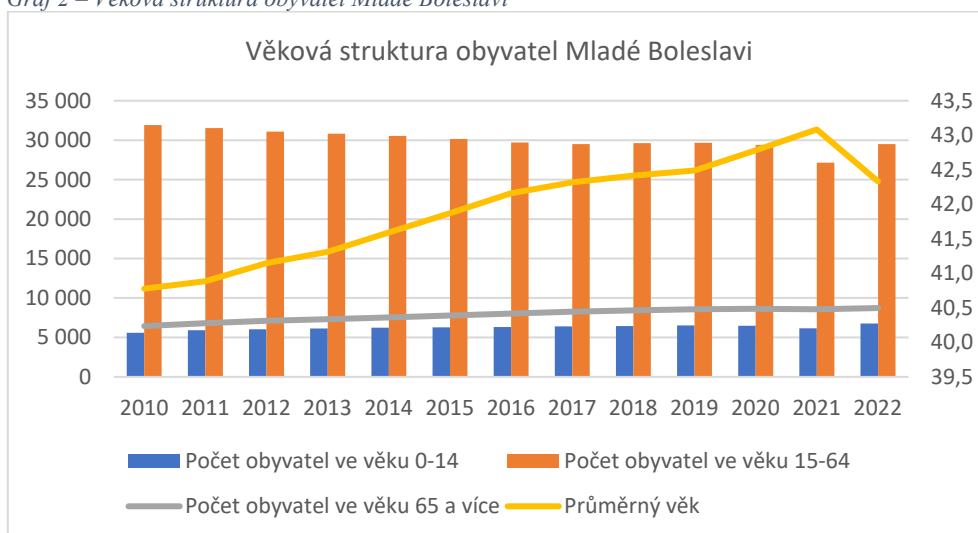
To, že automobilka ovlivňuje i demografické aspekty zdůrazňuje následující graf, kdy počet obyvatel stále stoupá díky pracovní poptávce v automobilce. Jediným propadem je rok 2021, což bylo pravděpodobně zapříčiněno pandemií Covid-19.

Graf 1 – Vývoj počtu obyvatel v Mladé Boleslavi

Zpracování vlastní dle [Vývoj obyvatelstva ve městě Mladá Boleslav \(czso.cz\)](#)

Graf 2 – Věková struktura obyvatel Mladé Boleslavi

Zdroj: Zpracování vlastní dle [Vývoj obyvatelstva ve městě Mladá Boleslav \(czso.cz\)](#)

Graf 2 výše uvádí věkové složení obyvatel Mladé Boleslavi. Počet obyvatel ve skupině 0-14 let se drží stále přibližně na 6 tisících obyvatel, největší – ekonomicky aktivní skupina ve věku 15-64 let dosahuje téměř každým rokem 30 tisíc obyvatel, kromě již jednou zmíněného roku 2021. Skupina obyvatel nad 65 let se za poslední dekádu zvětšila téměř o jednu třetinu, což se podepisuje na průměrném věku obyvatel, který v roce 2010 byl 40,8let a v roce 2023 činí 42,3 let.

5.1.2 Město Neratovice – historie, geografie a demografie města

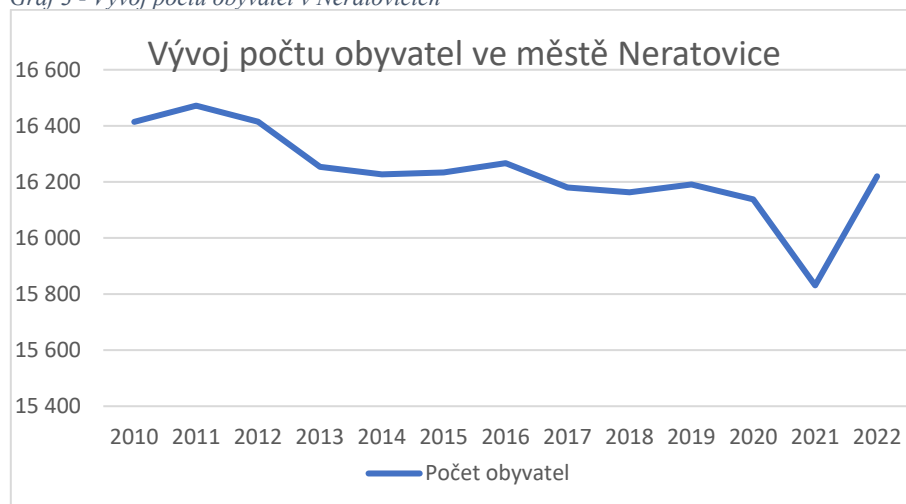
Město Neratovice se nachází také ve Středočeském kraji, v okrese Mělník, přibližně 20km severně od Prahy. Jeho rozloha činí rovných 20km² a počet obyvatel k 1.1. 2023 bylo 16 220 (Český statistický úřad, 2023). Neratovicemi okrajově protéká řeka Labe, jež je s městem spojena bohatou historií, neboť sloužila jako převozní místo, kde blízko vlévajícího se Košáteckého potoka býval široko daleko jediný brod přes Labe s pevným skalním podložím. Území dnešního města Neratovice bylo osídleno již v dobách pravěku, jak naznačují archeologické nálezy (Neratovice oficiální web města, 2023). Pravěcí lidé zde mohli žít a usazovat se právě díky blízkosti řeky Labe, která poskytovala přístup k vodě a zemědělským zdrojům. Oblasti kolem Neratovic se nevyhnuli ani Keltové, Germánové či Slované, kteří zde v různém složení svých kmenů zůstali prakticky dodnes. Vesnice Neratovice je poprvé písemně zmíněna v roce 1227 (Neratovice, 1985). Tehdejší Neradice byly zapsány jako poddanská ves kapitule sv. Václava na Pražském hradě a kláštera sv. Jiří v Praze. Začátkem 15. století se stává pánem na Lobkovicích Mikuláš Chudý z Újezda, zakladatel slavného českého šlechtického rodu Lobkowiczů, který zanedlouho přikoupil ke svému statku i Neratovice. V následujících staletích se na zdejším panství střídali různí majitelé, Lobkowiczové se však stále vraceli. Stejně jako Mladá Boleslav si Neratovice prošly i válečným běsněním během 30 leté války, které tehdejší panství téměř zpusťořilo.

Rozmach nastává až na počátku 19. století. Průmyslová revoluce v druhé polovině 19. století měla významný vliv na rozvoj mnoha měst a regionů po celém světě, a Neratovice nebyly výjimkou. Dochází k rozvoji infrastruktury, kdy dochází k vybudování vlakového spoje v oblasti Turnovsko-Kralupy nad Vltavou, dále pak spojení s Prahou. Dochází k rozvoji občanské vybavenosti – zbudování pořtovního úřadu, postupné zbudování a otevření měřřanské školy, rozvoj spolkového života a Neratovice se roku 1880 stávají samostatnou obcí (Neratovice oficiální web města, 2023). Roku 1900 byla založena továrna firmy V. B. Goldberg, která se zabývala výrobou oleje, degrasu, mýdla a svíček. Později se tato továrna stala známou pod názvem Lachema. Roku 1905 byla založena továrna firmy František Šebor, která se specializovala na výrobu chemikálií, zejména čpavku. Tato továrna se později stala známou pod názvem Spolana. Roku 1957 se Neratovice staly oficiálně městem a v průběhu času byly k nim postupně přidruženy další obce, konkrétně Libiš, Byřkovic, Lobkovic, Hornátky, Mlékojedy a Korycany

(Neratovice oficiální web města, 2023). Dále se rozvíjí občanská vybavenost a v roce 2003 se po reformě veřejné správy město Neratovice stává městem s rozšířenou působností a dochází ke vzniku mikroregionu Neratovicko (Neratovice oficiální web města, 2023).

Vývoj počtu obyvatel zachycuje graf, viz níže. Jak je patrné, počet obyvatel se již dekádu stabilně drží nad 16 000 obyvateli, výjimkou je rok 2021, kdy došlo k propadu pravděpodobně díky pandemii Covid-19.

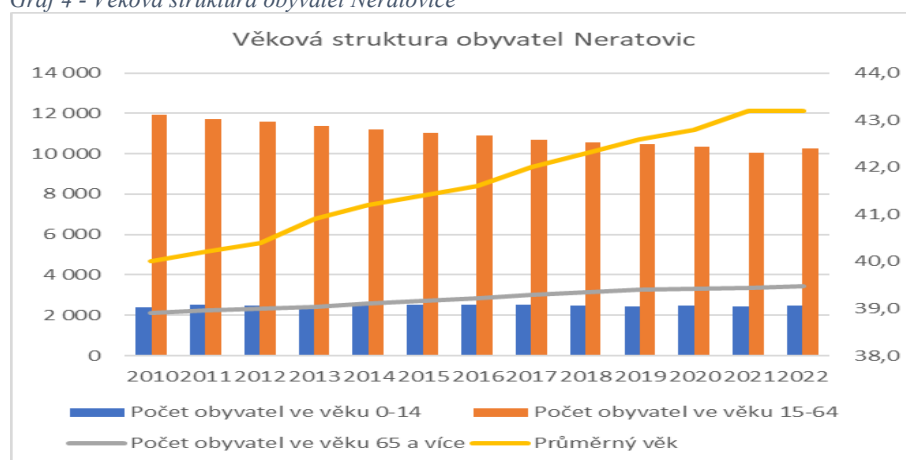
Graf 3 - Vývoj počtu obyvatel v Neratovicích

Zdroj: Zpracování vlastní dle www.czso.cz

Následující graf č. 4 zobrazuje věkovou strukturu obyvatel Neratovic od roku 2010. Jak je patrné, věková skupina 0-14 se drží nad 2 tisíci obyvatel, ekonomicky aktivní obyvatelstvo ve věku 15-64let je největší skupinou, nicméně je z grafu patrné, že její počet má klesající tendenci, naproti tomu skupina obyvatel 65 a více má stoupající tendenci, čímž se průměrný věk obyvatel Neratovic stále zvyšuje na současných 43,2 let.

Graf 4 - Věková struktura obyvatel Neratovic

Zdroj: Zpracování vlastní, ČSU 2023

Tabulka 10 - Komparace základních charakteristik měst

Oblast komparace	Statutární město Mladá Boleslav	Město Neratovice
Kraj	Středočeský	Středočeský
Okres	Mladá Boleslav	Mělník
Status	Statutární město	Město
Katastrální výměra	28,9 km ²	20km ²
Počet částí obce	13	6
Počet obyvatel k 1.1.2023	45 000	16 220
Průměrný věk obyvatel	42,3 let	43,2 let

Zdroj: (Český statistický úřad, 2023), (Statutární město Mladá Boleslav, 2024), (město Neratovice, 2024)

Tabulka 10 komparuje základní charakteristiky obou měst. Jak je patrné obě města se shodně nachází ve Středočeském kraji a mají bohatou historii. Dále už se jejich charakteristiky rozcházejí. SMMB leží v okrese Mladá Boleslav, Neratovice v okrese Mělník. Jak je u SMMB patrné již z názvu, je městem statutárním, Neratovice mají statut města. Ačkoliv nemají zase tak rozdílnou katastrální výměru, SMMB počtem obyvatel téměř trojnásobně převyšuje město Neratovice, což je patrné dáno pracovními příležitostmi v rozsáhlém koncernu Škoda Auto, a.s. Jak je patrné z grafů výše, u obou měst došlo k poklesu obyvatel pouze v jednom roce a to v roce 2021, který nejvíce ovlivnila pandemie Covid-19 a s tím spojená omezení, týkající se volného pohybu, práce a v neposlední řadě úmrtnost. Z demografických údajů je dále patrné, že v obou městech se zvyšuje průměrný věk obyvatel, který ve SMMB byl ještě v roce 2010 40,8let, k loňskému roku to je již 42,3. Pokud bychom zapátrali ještě hlouběji do historie, v roce 1991 byl průměrný věk v Mladé Boleslavi dokonce 34,6 let. Ve městě Neratovice je průměrný věk ještě vyšší než ve SMMB a to 43,2let. Oproti roku 2010 se průměrný věk obyvatel Neratovic zvýšil o 3,2 let, oproti roku 1991 dokonce o 7,1 let.

5.2 Členění lokálních aktérů ve Statutárním městě Mladá Boleslav a ve městě Neratovice

Ve Statutárním městě Mladá Boleslav (SMMB) a ve městě Neratovice je mnoho různých aktérů, kteří působí v různých oblastech a mají různé formy organizace. Celkově tito různí aktéři přispívají k rozmanitosti a bohatství života a pokrývají širokou škálu oblastí, od hospodářských aktivit až po kulturu a sociální služby. Kromě hlavních aktérů je důležité zmínit následující subjekty včetně jejich základních definic.

Příspěvková organizace je druh veřejného subjektu, který je financován kombinací veřejných finančních prostředků a vlastních příjmů. Tyto organizace mají zpravidla nějaký veřejný úkol nebo poslání a plní nějakou specifickou roli v rámci veřejného sektoru. Příspěvkové organizace obvykle dostávají finance od státu, samosprávy nebo jiných veřejných institucí. Tyto prostředky jsou často poskytovány na podporu plnění jejich veřejného poslání (Zákony pro lidi, 2023). Příklady příspěvkových organizací mohou zahrnovat veřejné nemocnice, veřejné školy, kulturní instituce, veřejnou dopravu a mnoho dalších. Jejich konkrétní povinnosti, struktura a fungování se mohou v jednotlivých oblastech výrazně lišit, ale společným znakem je, že jsou vytvořeny za účelem plnění veřejných funkcí a jsou financovány ze státního rozpočtu nebo jiných veřejných zdrojů.

Obchodní organizace zřizované městem jsou společnosti nebo instituce, které jsou vytvořeny a řízeny městskou samosprávou nebo vedením města. Tyto organizace mají za cíl podporovat a rozvíjet městskou ekonomiku, obchod a podnikání, a to obvykle prostřednictvím různých programů, projektů a služeb. Konkrétně v Mladé Boleslavi se jedná o městský dopravní podnik, poskytovatele veřejných služeb, bytová družstva, rekreační a sportovní areály či správu místních lesů (Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky, 2023).

Nezisková organizace či instituce je dalším aktérem na lokální úrovni. Neziskové organizace jsou právní subjekty, které primárně nejsou založeny za účelem zisku pro své členy, vlastníky nebo zakladatele. Hlavním cílem neziskových organizací je sloužit veřejnému zájmu, prosazovat určité sociální, environmentální, kulturní nebo charitativní cíle a zlepšovat kvalitu života nebo podporovat určité hodnoty ve společnosti. Neziskové organizace nevyplácejí zisky svým členům nebo majitelům. Veškeré finanční prostředky, které získají, jsou obvykle použity na plnění svých poslání a cílů. Neziskové organizace získávají financování z různých zdrojů, jako jsou dary, granty, členské příspěvky, sponzorství a veřejné dotace (Novotná Michaela).

Dětské a mládežnické organizace jsou neziskové organizace, které se zaměřují na podporu a rozvoj dětí a mládeže. Tyto organizace mají různé cíle a poslání, ale obvykle se snaží poskytovat dětem a mladým lidem bezpečné a podpůrné prostředí, ve kterém mohou růst, učit se a rozvíjet své dovednosti a schopnosti. Mají mnoho funkcí včetně volnočasových, podporujících dovednosti a leadership či vzdělávacích (Česká rada dětí a mládeže).

5.2.1 Statutární město Mladá Boleslav – aktéři lokálního rozvoje svazbou na Magistrát města Mladá Boleslav

SMMB je největším lokálním aktérem, jehož působení je zprostředkováno Magistrátem města Mladá Boleslav. Magistrát města Mladá Boleslav je správní orgán odpovědný za správu a řízení města Mladá Boleslav, výkonným orgánem města a zajišťuje provádění rozhodnutí městského zastupitelstva a vedení běžných městských záležitostí. Magistrát města Mladá Boleslav se zabývá mnoha oblastmi, jako jsou městské plánování, stavebnictví, infrastruktura, doprava, vzdělávání, kultura, sociální služby a mnoho dalších (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích).

Vedení magistrátu se obvykle skládá z primátora, který je nejvyšším představitelem města a zastává nejvyšší politickou funkci v daném městě. Primátor je obvykle voleným úředníkem, který má pravomoci a odpovědnosti týkající se správy a řízení města. Jeho povinnosti mohou zahrnovat předsednictví městskému zastupitelstvu - primátor vede zasedání městského zastupitelstva a má často právo hlasovat při rozhodování o městských záležitostech. Dále má na starosti správu městského rozpočtu - primátor má pravomoc připravit a prosadit rozpočet města, který určuje, jak budou použity veřejné finanční prostředky. Mezi další pravomoci je zastupování města navenek. Primátor reprezentuje město ve vztahu k jiným městům, regionům, státu a mezinárodním subjektům. Primátor se také podílí na řešení městských problémů a otázek, které ovlivňují město a jeho obyvatele. Primátor města Mladá Boleslav, v současnosti Mudr. Raduan Nwelati spolupracuje s městským zastupitelstvem, které je legislativním orgánem města a schvaluje klíčová rozhodnutí a politiky (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích).

V současné době na MMB působí 3 náměstkové a 1 náměstkyně, jež metodicky usměrňují fungování jednotlivých odborů. Dále je z hlediska samosprávy zřízena Rada města, která pro roky 2022-2026 funguje v 11ti členném složení a Zastupitelstvo města ve 33 členném složení. Rada města dále zřizuje komise Rady města. Zpravidla se jedná o skupinu lidí, kteří byli jmenováni městskou radou k tomu, aby studovali, hodnotili a poskytovali doporučení v konkrétních oblastech nebo tématu týkajícím se města. Komise mají obvykle za cíl podporovat transparentnost, účast veřejnosti a kvalitu veřejných služeb. V současném volebním období fungují komise bezpečnostní, dislokační, finanční, komise pro integraci etnik a národnostních menšin, komise pro kulturu, komise pro péči o památky

a historické objekty na území města Mladá Boleslav, pro rozvoj bydlení, cyklo dopravy, města a volnočasových aktivit, pro rozvoj příměstských částí a mnoho dalších (Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky). V současném období je zřízeno 11 odborů Magistrátu města Mladá Boleslav (Statutární město Mladá Boleslav).

Množství působících aktérů na úrovni SMMB ať už v oblasti kultury, školství, služeb či dopravy, sektoru obchodního či dětské organizace přehledně shrnují následující tabulky 11 a 12.

Tabulka 11 - Společnosti zřizované městem – příspěvkové organizace a obchodní organizace

Organizace a spolky Statutárního města Mladá Boleslav		
Společnosti zřizované městem – příspěvkové organizace	Oblast kultury	Knihovna města Mladá Boleslav Kultura města Mladá Boleslav Hvězdárna města Mladá Boleslav
	Sociální služby	Pečovatelská služba města Mladá Boleslav
	Oblast školství	ZŠ Komenského 91, p.o. ZŠ Dr. Edvarda Beneše, p. o. ZŠ T. G. Masaryka a Mateřská škola Mladá Boleslav, p. o. ZŠ Mladá Boleslav, Dukelská 1112, p. o. ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova 1082, p. o. ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova 1040, p. o. Masarykova základní škola a Mateřská škola Debř, Mladá Boleslav, p. o. Mateřská škola Čtyřlístek Mladá Boleslav, Havlíčkova 1000, p. o. Mateřská škola Duha Mladá Boleslav, Novákova 1143, p. o. Mateřská škola Laurinka Mladá Boleslav, Dukelská 1165, p. o. Mateřská škola Pampeliška Mladá Boleslav, Nerudova 797, p. o
Společnosti zřizované městem – obchodní organizace	CENTROTHERM Mladá Boleslav, a.s., Dopravní podnik Mladá Boleslav, s.r.o. COMPAG Mladá Boleslav s.r.o. FK Mladá Boleslav a.s. Bytové družstvo Mladá Boleslav Radouč Bytové družstvo Mladá Boleslav Omega Bytové družstvo Laurinova I, II BK Mladá Boleslav a.s. Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s. Lesy města Mladá Boleslav s.r.o. Městské parkovací domy Mladá Boleslav s.r.o. Městská společnost sportovní a rekreační areály, s.r.o.	
Neziskové organizace	Jekhetami Luma MB, Klub Delfín	
Dětské a mládežnické organizace	Pionýr z.s. Středočeská krajská organizace Pionýra 1. PTS Táborník, Mladá Boleslav PS Florbalová akademie MB PS Speciálních sil AČR MB PS Výsadkáři 8280 MB PS Modelářské centrum MB PS Akademie sportu MB 5. oddíl vodních skautek, Mladá Boleslav 8. oddíl vodních skautů, Mladá Boleslav 3. skautský oddíl Mustangové Mladá Boleslav Altamira - Dětské zájmové sdružení experimentální archeologie Dům dětí a mládeže, Mladá Boleslav	

Zdroj: Zpracování vlastní dle Statutární město Mladá Boleslav – organizace města, 2023

Tabulka 12 - Ostatní organizace a spolky Statutárního města Mladá Boleslav

Organizace a spolky Statutárního města Mladá Boleslav	
Hudební a divadelní Organizace	Dětský pěvecký sbor Paprsek Mladá Boleslav Divadýlko na dlani Divadlo poezie Mladá Boleslav Podnikový dechový orchestr Škoda Mladoboleslavský komorní orchestr Smíšený pěvecký sbor Boleslav Dětský pěvecký sbor Jiříčky
Ostatní organizace	Slovenská obec legionářská – Jednota Ml. Boleslav Esperantský klub Mnichovo Hradiště + Mladá Boleslav Fotoklub Sokol Mladá Boleslav Interdog Bohemia klub - Kynologický spolek Klub českých turistů Mladá Boleslav Klub plastických modelářů Mladá Boleslav Netradiční mineralogický klub při Domě kultury v Mladé Boleslavi Občanské sdružení Kostel Sýčina Skupina historického šermu Páni z Michalovic Společnost Sahaža joga Spolek přátel orientálních & afro & flamenco tanců Společenský dům Lávka Tančírna Mladá Boleslav Taneční škola COOL Dji moinjiiüüLANCE Mladá Boleslav Yogashrama Zahradkáři Mladá Boleslav, ÚS ČZS (zahradkari.cz) Zahradkáři 1. máj Mladá Boleslav, ZO ČZS (zahradkari.cz) Zahradkáři Za rozvodnou, Mladá Boleslav, ZO ČZS (zahradkari.cz) ZO Českého svazu ochránců přírody Klenice, č. 08/01 Mladá Boleslav

Zdroj: Zpracování vlastní dle Kulturní, dětské a společenské organizace: Mladá Boleslav (mb-net.cz)

5.2.2 Město Neratovice – aktéři lokálního rozvoje s vazbou na městský úřad

Město Neratovice je spravováno místním městským úřadem a má administrativně-organizační charakter. Městský úřad je orgán místní samosprávy, který spravuje a řídí město nebo městskou obec. Dle zákona je úřad tvořen starostou, místostarosty a tajemníkem úřadu, dále pak zaměstnanci zařazenými do chodu městského úřadu.

V současném volebním období ve městě Neratovice funguje starosta se dvěma místostarosty, zřízeny jsou odbory finanční, životního prostředí, správy majetku, stavební, školství a vnějších vztahů, sociálních věcí a zdravotnictví, správních činností a dopravy a živnostenský odbor (Neratovice - oficiální web města, 2023).

Jak již bylo zmíněno města a obce mají spoustu aktérů na místní úrovni. I v Neratovicích působí několik městem zřízených organizací, převážně převažují příspěvkové organizace města, jejich definice viz kapitola 4.2.

Následující Tabulka 13 shrnuje aktéry na úrovni města Neratovice.

Tabulka 13 - Organizace a spolky města Neratovice

Organizace a spolky města Neratovice		
Společnosti zřizované městem – příspěvkové organizace	Oblast kultury	Společenský dům Neratovice Městská knihovna Dům dětí a mládeže Dům kněžny Emmy Plavecký bazén
	Oblast školství	Mateřská škola Harmonie, p. o. ZŠ Ing. M. Plesingera - Božinova ZŠ 28. října, tel.: 315 682 448 Základní umělecká škola, tel.: 315 682 788
	Soc. služby	Sociální služby města Neratovice
Neziskové organizace	Acorus – pomoc obětem domácího násilí Annabell – poradenství v oblasti poruch příjmu potravy Triangl – centrum pro rodinu	
Ostatní organizace a spolky	Klub českých turistů Neratovice Občanské sdružení V polích Junák – český skaut Lišák Spolek přátel GFP Český rybářský svaz, MO Neratovice	

Zdroj: Zpracování vlastní dle Městem zřízené organizace: Neratovice

Kapitola 4.2 se zabývala lokálními aktéry s vazbou na Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice. Z tabulek výše je patrné, že obě města mají v lokálním aktérství mnoho organizací, ať už se jedná o organizace řešící veřejné služby či dobrovolnické spolky. Statutární město Mladá Boleslav jako hlavní lokální aktér, je spravované Magistrátem města Mladá Boleslav, který je zodpovědný za vedení a správu města. Magistrát se zaměřuje na širokou škálu oblastí, včetně plánování, infrastruktury, dopravy, vzdělávání a sociálních služeb. V čele magistrátu stojí primátor, který je nejvyšším politickým představitelem města a má široké pravomoci v řízení města. Primátor spolupracuje s městským zastupitelstvem, které schvaluje klíčová rozhodnutí a politiky. Magistrát je rozdělen do odborů, které metodicky řídí náměstci a náměstkyně. Město má také Radu města a Zastupitelstvo města, které fungují v rámci samosprávy a zřizují komise pro specifické oblasti, jako je bezpečnost, kultura nebo péče o památky. Celkem je na magistrátu 11 odborů, které pokrývají různé aspekty správy města.

Město Neratovice je oproti SMMB spravováno místním městským úřadem, který má administrativně-organizační charakter a je orgánem místní samosprávy. Úřad je tvořen starostou, místostarosty, tajemníkem úřadu a zaměstnanci, kteří se podílejí na chodu města. V současném volebním období ve městě Neratovice působí starosta spolu se dvěma místostarosty. Stejně jako SMMB má město Neratovice zřízenou Radu města a Zastupitelstvo města. Kromě nich existují různé odbory, jako jsou odbory finanční, životního prostředí, správy majetku, stavební, školství a vnějších vztahů, sociálních věcí a zdravotnictví, správních činností a dopravy a živnostenský odbor. Tyto odbory mají své specifické funkce a odpovědnosti v rámci správy města (Neratovice oficiální web města).

5.3 Lokace, přehled a vybavenost dětských hřišť

Dětská hřiště mají důležitou roli v uspokojení momentálních nálad a fantazií dětí. Jsou místem, kde se děti mohou bezpečně hrát a projevovat svou kreativitu. Hřiště obvykle nabízejí různé hry a zařízení, jako jsou houpačky, skluzavky, prolézačky a houpadla, které umožňují dětem experimentovat, vyjádřit svou energii a rozvíjet své dovednosti. Dětská hřiště také pomáhají dětem budovat sociální dovednosti tím, že se učí spolupracovat s jinými dětmi, řešit konflikty a komunikovat. Hry na hřišti mohou také posilovat fyzickou kondici a motorické dovednosti dětí. Celkově lze říci, že dětská hřiště jsou důležitým prvkem ve vývoji a zábavě dětí, která jim umožňují projevovat svou kreativitu, učit se novým věcem a navazovat nové přátelství.

Správný provoz dětských hřišť a sportovišť je klíčový pro zajištění bezpečného prostředí pro děti a sportovce. Existuje několik požadavků a opatření, která by měli provozovatelé dodržovat, aby minimalizovali riziko úrazů a zajistili bezpečnost. Zastřešujícím je **Zákon č. 22/1997 Sb.**, o technických požadavcích na výrobky, který upravuje různé aspekty týkající se technických požadavků na výrobky, kde klíčovou roli hrají pravidla pro certifikaci výrobků a jejich označení, aby bylo zajištěno, že splňují stanovené technické požadavky. To může zahrnovat povinnost používat určité označení na výrobcích, které prošly certifikačním procesem. Zákon dále stanovuje odpovědnost výrobců za výrobky, které uvedou na trh (Zákon č. 22 Sb. o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, 2024).

Důležité je zmínit i **Nařízení vlády č. 173/1997 Sb.**, kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody. Příloha 2 tohoto nařízení uvádí, že mezi stanovené výrobky

jsou zařazena i „zařízení dětských hřišť“. Do této terminologie patří tedy jednotlivé herní či sportovní prvky.

V přímé vazbě na dětská hřiště jsou stěžejní technické normy, které upravují bezpečnostní a technické požadavky pro zařízení a povrchy dětských hřišť a to normy **ČSN EN 1176 a ČSN 1177. ČSN EN 1176 - Zařízení a povrch dětského hřiště**: Tato norma specifikuje požadavky na návrh, konstrukci, instalaci, provoz a údržbu zařízení pro dětská hřiště ve veřejných prostorech. Jejím cílem je zajistit bezpečnost dětí, které na těchto hřištích hrají. Norma obsahuje směrnice týkající se různých typů zařízení, například houpaček, skluzavek, prolézaček apod. Tato norma zahrnuje také požadavky na povrchy dětských hřišť, aby minimalizovaly riziko zranění při pádech (European Standarts, 2023). **ČSN 1177 - Povrch dětského hřiště tlumící náraz – Zkušební metody pro stanovení tlumení nárazu**: Tato norma se zaměřuje na povrchy dětských hřišť a na způsob, jakým tyto povrchy tlumí nárazy způsobené pády dětí. Povrchy musí být navrženy tak, aby minimalizovaly riziko zranění při pádech a měly specifikované tlumící vlastnosti. Norma popisuje zkušební metody pro stanovení těchto vlastností a stanovuje příslušné požadavky (European Standarts, 2023).

Dodržování těchto norem a požadavků je důležité pro bezpečnost dětí na veřejných dětských hřištích. Organizace a správci veřejných hřišť by měli zajistit, aby veškerá zařízení a povrchy byly v souladu s těmito normami a pravidelně provádět údržbu a inspekce, aby se zajistila jejich bezpečnostní a technická kvalita. Pravidelná údržba, dozor, odborné školení a komunikace s veřejností při řešení podnětů z prostředí dětských hřišť může výrazně přispět k zajištění bezpečného prostředí na dětských hřištích a sportovištích a snížit riziko úrazů.

Důležitým aspektem jsou kontroly dětských hřišť. Existuje několik druhů kontrol, které mohou být prováděny. Mezi ně řadíme kontrolu vstupní, běžnou a provozní. Kontrola vstupní se obvykle provádí před uvedením hřiště do provozu nebo po jeho rekonstrukci. Jejím cílem je zajistit, že veškeré prvky na hřišti splňují bezpečnostní normy a jsou vhodné pro děti. To může zahrnovat kontrolu houpaček, skluzavek, prolézaček, bezpečnostního povrchu a dalších prvků hřiště. Běžná kontrola hřiště se provádí pravidelně, obvykle několikrát ročně, ideálně častěji dle vytiženosti hřiště, a má za úkol zajistit, že veškeré prvky hřiště jsou stále v dobrém stavu a splňují bezpečnostní požadavky. Tato kontrola by měla zahrnovat pravidelnou údržbu, opravy a výměny poškozených či opotřebených částí.

Provozní kontrola se provádí průběžně během provozu hřiště a měla by být součástí každodenní rutiny provozovatele hřiště. Zahrnuje také pravidelnou kontrolu hraček a zařízení, čištění povrchů, odstranění nebezpečných předmětů a všeobecnou péči o hřiště. MMMB má dětská hřiště seřazena dle vytíženosti dětských hřišť, kdy písmeno A značí nejvíce vytížená, H – okrajově či minimálně vytížená, popřípadě dodatečně umístěvaná. Na základě tohoto rozdělení dochází k pravidelným kontrolám v rozmezí 1 až 3 měsíců. Samostatnou kapitolu tvoří Odborná technická kontrola (OTK). OTK je proces, který slouží k posouzení technického stavu a bezpečnosti určitého zařízení či stroje. Tato kontrola je prováděna nezávislou certifikovanou osobou nebo organizací, která má odpovídající odborné znalosti a pravomoci provádět takové kontroly.

Hlavním cílem OTK je zajistit, že dané zařízení nebo systém splňuje všechny potřebné technické normy, bezpečnostní požadavky a regulace. Provádí se to pravidelně, obvykle minimálně jednou ročně, ale frekvence kontrol může záviset na typu zařízení a místních předpisech. Provozovatel zařízení nebo systému je obvykle povinen zajistit provedení OTK, a to za účelem zajištění bezpečného provozu a ochrany životů a majetku. Výsledky OTK mohou vést k doporučením na úpravy nebo opravy zařízení, pokud se zjistí nedostatky (Revize sportovišť, 2023).

5.3.1 Statutární město Mladá Boleslav – lokace, přehled a vybavenost dětských hřišť

Mladá Boleslav se skládá, jak již bylo řečeno, z celkem 13 městských částí na 7 katastrálních územích viz Obrázek 2.

Obrázek 2 - Katastrální mapa Mladá Boleslav

Zdroj: Mladá Boleslav – Wikipedie (wikipedia.org)

Tato diplomová práce je volným navázáním na bakalářskou práci na téma aktérství na lokální úrovni se zacílením na dětská hřiště ve Statutárním městě Mladá Boleslav. V bakalářské práci³ bylo provedeno rozsáhlé mapování dětských hřišť v městských a příměstských částech včetně jejich charakteristiky a vybavenosti. Výstupy práce shrnují následující tabulky, které byly v roce 2021 předloženy vedení SMMB, jež s výsledky pracovalo a jež byly částečně podkladem pro revitalizace či rozšíření dětských hřišť, kterých je v současné době 84. SMMB eviduje dětská hřiště dle vlastního písmenného řazení A-H. A značí největší vytiženost, kdy hřiště mají nejvyšší prioritu a vyžadují největší pozornost a zdroje. Písmena E a F mají nejmenší vytiženost, jsou neefektivně umístěna či dosluhují a je zde prostor k diskuzím na jejich úplné zrušení. Kategorie G a H jsou dodatečně umístěvané herní prvky, zpravidla při prováděných revitalizacích, nabytích nových pozemků, kdy je nutné hřiště z hlediska platné legislativy náležitě evidovat. Nutné podotknout, že od začátku roku 2024 probíhá evidence dětských hřišť ve spolupráci s externí firmou, která na veškerá dětská hřiště dodala čipovací zařízení, které by do budoucna mělo zvýšit kvalitu údržby a běžné kontroly. Každé hřiště tak nese své označení, označení typu objektu a konkrétní název čipu přiřazeného ke konkrétnímu dětskému hřišti.

³ KAUŠKOVÁ Aneta. *Aktéři regionálního rozvoje*. Praha, 2021. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita, Provozně-ekonomická fakulta, Vedoucí práce PhD. Lenka Kocmánková - Menšíková

Přehled dětských hřišť v gesci Magistrátu města Mladá Boleslav na úseku péče o dětská hřiště viz níže.

Obrázek 3- Seznam dětských hřišť v Mladé Boleslavi

Seznam kontrolních bodů:					
Název	Objekt	Zákazník	Kód IDM	Kód DEC	Typ kontrolního čípu
A 1-B DH v parku Štěpánka - B pyramida	Dětská hřiště	4A923DA	11084762		Kontrolní bod
A1-A DH v parku Štěpánka - A. oplocené	Dětská hřiště	4B342DA	11748058		Kontrolní bod
A1-Fitness prvky	Dětská hřiště	436CEBA	3591866		Kontrolní bod
A10-A v parku 9. etapa oplocené	Dětská hřiště	4E623DA	15082458		Kontrolní bod
A10-B v parku 9. etapa u č. p. 1235 Jana Palacha	Dětská hřiště	49D42DA	10306266		Kontrolní bod
A2-park Výstaviště	Dětská hřiště	47F4CDA	8342746		Kontrolní bod
A3-A Slovanka	Dětská hřiště	4C14CDA	12668122		Kontrolní bod
A3-B Slovanka - Václava Klementa za č.p. 822	Dětská hřiště	4924CDA	9587930		Kontrolní bod
A4 - Vnitroblok	Dětská hřiště	4848DA	8669402		Kontrolní bod
A5 - Jičínská Poseidon	Dětská hřiště	4C47EDA	12877530		Kontrolní bod
A6-A Dům Kultury	Dětská hřiště	4ED21DA	15540698		Kontrolní bod
A6-B Dům Kultury	Dětská hřiště	49A42DA	10109658		Kontrolní bod
A7 - Jilemnického v areálu 6. ZŠ	Dětská hřiště	4C84CDA	13126874		Kontrolní bod
A8 - Mládežnická u veteriny	Dětská hřiště	4A042DA	10502874		Kontrolní bod
A9-A Nový park - Hrad	Dětská hřiště	4DB23DA	14361562		Kontrolní bod
A9-B - Nový park U Penzionu	Dětská hřiště	4A87EDA	11042522		Kontrolní bod
A9-C Nový park u minigolfu	Dětská hřiště	4947EDA	9731802		Kontrolní bod
B11 - v parku Modrá hvězda u Jana Palacha 1086	Dětská hřiště	4C821DA	13115866		Kontrolní bod
B12 - v Jana Palacha u č. p. 1219	Dětská hřiště	4974CDA	9915610		Kontrolní bod
B13 - v ulici U Stadionu u č.p.812	Dětská hřiště	47842DA	7881434		Kontrolní bod
B14 - na Krásné louce	Dětská hřiště	4C023DA	12592090		Kontrolní bod
B15 - v Zalužanské u č.p.1276	Dětská hřiště	4E021DA	14688730		Kontrolní bod
B16 - Pezinská	Dětská hřiště	47548DA	7686362		Kontrolní bod
B17 - v Palackého ulici u č.p. 870	Dětská hřiště	45F42DA	6243034		Kontrolní bod
B18 - ulice 17. listopadu 1177	Dětská hřiště	4937EDA	9666266		Kontrolní bod
B19 - Laurinova u č.p. 1020	Dětská hřiště	48248DA	8538330		Kontrolní bod
B20 - v Mládežnické ulici u č.p. 1274	Dětská hřiště	4957EDA	9797338		Kontrolní bod
C21 - Radouč - okrajové k MB	Dětská hřiště	47D7EDA	8224474		Kontrolní bod
C22 - Radouč - okrajové k Debrň	Dětská hřiště	42549DA	2443738		Kontrolní bod
C23 - pláž Podlázky	Dětská hřiště	47A48DA	8014042		Kontrolní bod
C24 - Václava Klementa za č.p. 1236	Dětská hřiště	42921DA	2695642		Kontrolní bod
C25 - v parku Belveder, Alešova	Dětská hřiště	41D21DA	1909210		Kontrolní bod
C26 - na Sahaře u sportovního hřiště	Dětská hřiště	4CA23DA	13247450		Kontrolní bod
C27 - na Sahaře - lesní fitstezka	Dětská hřiště	44648DA	4606170		Kontrolní bod
C28 - Jemníky	Dětská hřiště	4D323DA	13837274		Kontrolní bod
C28 - Jemníky fitness prvky	Dětská hřiště	4AF7EDA	11501274		Kontrolní bod
C29 - Cejetice	Dětská hřiště	49C7EDA	10256090		Kontrolní bod
C30 Dubce - Trávníckého sady	Dětská hřiště	4C923DA	13181914		Kontrolní bod
D31 - ulice Pod Borkem 920	Dětská hřiště	48E42DA	9323226		Kontrolní bod
D32 - Gellnerova ulice "na Kolonce"	Dětská hřiště	48D23DA	12395482		Kontrolní bod
D33 - Čechova 1266	Dětská hřiště	48542DA	11879130		Kontrolní bod
D34 - Palackého u č.p. 751-752	Dětská hřiště	49F42DA	10437338		Kontrolní bod
D35 - Komenského náměstí, Školní park	Dětská hřiště	4E323DA	14885850		Kontrolní bod
D36 - v Mládežnické ulici u č.p. 1184	Dětská hřiště	41F21DA	2040282		Kontrolní bod
D37 - v Mládežnické ulici u č.p. 1194	Dětská hřiště	4E521DA	15016410		Kontrolní bod
D38 - ve Václavkově ulici u č.p. 758 (Bezručova 772)	Dětská hřiště	4827EDA	8552154		Kontrolní bod
D39 - v Erbenově ulici 873	Dětská hřiště	47E7EDA	8290010		Kontrolní bod
D40 - Zalužanská ulice za č.p. 1269	Dětská hřiště	48B4CDA	9129178		Kontrolní bod
E41 - v ulici U Stadionu 930	Dětská hřiště	48D42DA	12403418		Kontrolní bod
E42 - v ulici 17. listopadu - Omega	Dětská hřiště	4877EDA	12025562		Kontrolní bod
E43 - v ulici 17. listopadu 1325 - 9. ZŠ	Dětská hřiště	46948DA	6899930		Kontrolní bod
E44 - Jadran v Máchově ulici	Dětská hřiště	44E48DA	5130458		Kontrolní bod
E45 - Cejetický - otočka ulice U Cukrovanu	Dětská hřiště	4D67EDA	14057178		Kontrolní bod
E46 - U Stadionu u č.p. 964	Dětská hřiště	41121DA	1122778		Kontrolní bod
E47 - Bezděčín	Dětská hřiště	46D42DA	7160538		Kontrolní bod
E48 - Michalovice	Dětská hřiště	4C27EDA	12746458		Kontrolní bod
E48 - Michalovice fitness prvky u dětského hřiště	Dětská hřiště	47D42DA	8209114		Kontrolní bod
E49 - Havlíčkova ulice - u MŠ Sluníčko	Dětská hřiště	44248DA	4344026		Kontrolní bod
E50 - Havlíčkova ulice u č.p. 885	Dětská hřiště	49148DA	9521370		Kontrolní bod
F51 - před 3. ZŠ v Laurinově ulici	Dětská hřiště	4AA4CDA	11160794		Kontrolní bod

portal.avaris.cz - Vygenerováno: 27.03.24 12:27:09

1/2

Obrázek 4- Seznam dětských hřišť v Mladé Boleslavi, část 2

F52 - 17. listopadu před č.p. 1156	Dětská hřiště	4DF7EDA 14647002	Kontrolní bod
F53 - 17. listopadu před č.p.1161	Dětská hřiště	47B48DA 8079578	Kontrolní bod
F54 - 17. listopadu před č.p. 1169	Dětská hřiště	4954CDA 9784538	Kontrolní bod
F55 - Václava Klementa před č.p. 1238	Dětská hřiště	4887EDA 8945370	Kontrolní bod
F56 - Václava Klementa za č.p. 1238	Dětská hřiště	4EE23DA 15606746	Kontrolní bod
F57 - Erbenova ulice před č.p. 705/706	Dětská hřiště	48F4CDA 9391322	Kontrolní bod
F58 - Erbenova ulice před č.p. 707/709	Dětská hřiště	4A67EDA 10911450	Kontrolní bod
F59 - Dvořákova ulice u č.p. 1144/1146	Dětská hřiště	48A48DA 9062618	Kontrolní bod
F60 - Erbenova/Václavkova před č.p. 746/748	Dětská hřiště	4844CDA 8670426	Kontrolní bod
G61 - Václavkova před č.p.782	Dětská hřiště	4784CDA 7883994	Kontrolní bod
G62 - ulice Josefodolská v Debři	Dětská hřiště	48642DA 8798938	Kontrolní bod
G63 - ulice Fibichova - vnitroblok	Dětská hřiště	4EA21DA 15344090	Kontrolní bod
G64 - sportovní hřiště v Novém parku (skill) + 3ks stolní tenis	Dětská hřiště	46D48DA 7162074	Kontrolní bod
G65 - ulice Jilemnického před č. p. 1123	Dětská hřiště	4B97EDA 12156634	Kontrolní bod
G66 - ulice Jilemnického před č.p.1127	Dětská hřiště	4A942DA 11092698	Kontrolní bod
G67 - ulice Jilemnického před č.p. 1129	Dětská hřiště	4AC23DA 11281370	Kontrolní bod
G68 - 2 sportovní prvky v ulici U Stadionu 894	Dětská hřiště	49848DA 9980122	Kontrolní bod
G69 - fitness prvky v DPS Na Radouči 1081	Dětská hřiště	4C54CDA 12930266	Kontrolní bod
G70 - herní prvek v parku Štěpánka nad Královskou cestou	Dětská hřiště	4877EDA 8879834	Kontrolní bod
H71 - hřiště Na Kozině	Dětská hřiště	4B942DA 12141274	Kontrolní bod
H72 - Láskov	Dětská hřiště	4D84CDA 14175450	Kontrolní bod
H73 - Michalovice u MŠ	Dětská hřiště	4AE4CDA 11422938	Kontrolní bod
H74 - Mládežnická - posilovna u výměníku	Dětská hřiště	4C77EDA 13074138	Kontrolní bod
H74 -Mládežnická parkur (nový)		4EB0782 15402882	Kontrolní bod
H75 - Svojsíkova - Na Radouči	Dětská hřiště	4B27EDA 11697882	Kontrolní bod
MS 1-A sportovní hřiště kopaná	Sportoviště	4E123DA 14754778	Kontrolní bod
MS 1-B Mládežnická 1271 (1 asfaltová plocha)	Sportoviště	40EFC82 982146	Kontrolní bod
MS 10 - Čejetice - víceúčelové	Sportoviště	4710282 7406210	Kontrolní bod
MS 11 - Jemníky	Sportoviště	4640182 6553986	Kontrolní bod
MS 12 - Sahara	Sportoviště	490FE82 9502338	Kontrolní bod
MS 13 - Komenského nám. 76 (víceúčelové)	Sportoviště	48E3E8A 9322122	Kontrolní bod
MS 14 - Bezděčín	Sportoviště	4B2F682 11728514	Kontrolní bod
MS 15 - 7. a 8. ZŠ víceúčelové hřiště			Kontrolní bod
MS 15 - 7. a 8. ZŠ víceúčelové hřiště	Sportoviště	4823E8A 8535690	Kontrolní bod
MS 16 - 7. a 8. ZŠ altán	Sportoviště	4A04CDA 10505434	Kontrolní bod
MS 17 - 6.ZŠ víceúčelové hřiště 2x + pláž	Sportoviště	4E9FC82 15334530	Kontrolní bod
MS 18 - 3.ZŠ atrium, umělý fotbal	Sportoviště	4E6F682 15136386	Kontrolní bod
MS 19 - Čejetice - FK, vedlejší tenis, florbal, částu um/asfalt	Sportoviště	485F782 8779650	Kontrolní bod
MS 2- Mládežnická 1271 (asfaltové hřiště)	Sportoviště	420CEBA 2150074	Kontrolní bod
MS 3 - Havlíčkova za č.p. 1204 (basketbal)	Sportoviště	4E17EDA 14778074	Kontrolní bod
MS 4 - 17. listopadu BD Interma	Sportoviště	410D4BA 1103034	Kontrolní bod
MS 5 - Jana Palacha - ČEZ Duhové - víceúčelové hřiště	Sportoviště	42107BA 2164666	Kontrolní bod
MS 6 - Erbenova za č. p. 874	Sportoviště	46655AA 6706602	Kontrolní bod
MS 7 - Havlíčkova za č. p. 885 (asfaltové s koši)	Sportoviště	4990082 10027138	Kontrolní bod
MS 8 - Palackého 828 asfaltové	Sportoviště	4F0F682 15791746	Kontrolní bod
MS 9 - U Stadionu 812 (basket,fotbal)	Sportoviště	453F782 5502850	Kontrolní bod
Psí park Krásná louka		4BE23DA 12461018	Kontrolní bod
Psí park Modrá hvězda		45448DA 5523674	Kontrolní bod
Psí park Na Celné		49742DA 9913050	Kontrolní bod
Psí park Nový park		44C48DA 4999386	Kontrolní bod
Psí park Sbor Českých bratří		48C42DA 9192154	Kontrolní bod
Psí park Sirotkova		42221DA 2236890	Kontrolní bod
Psí park u Poplužního dvora		46F42DA 7291610	Kontrolní bod

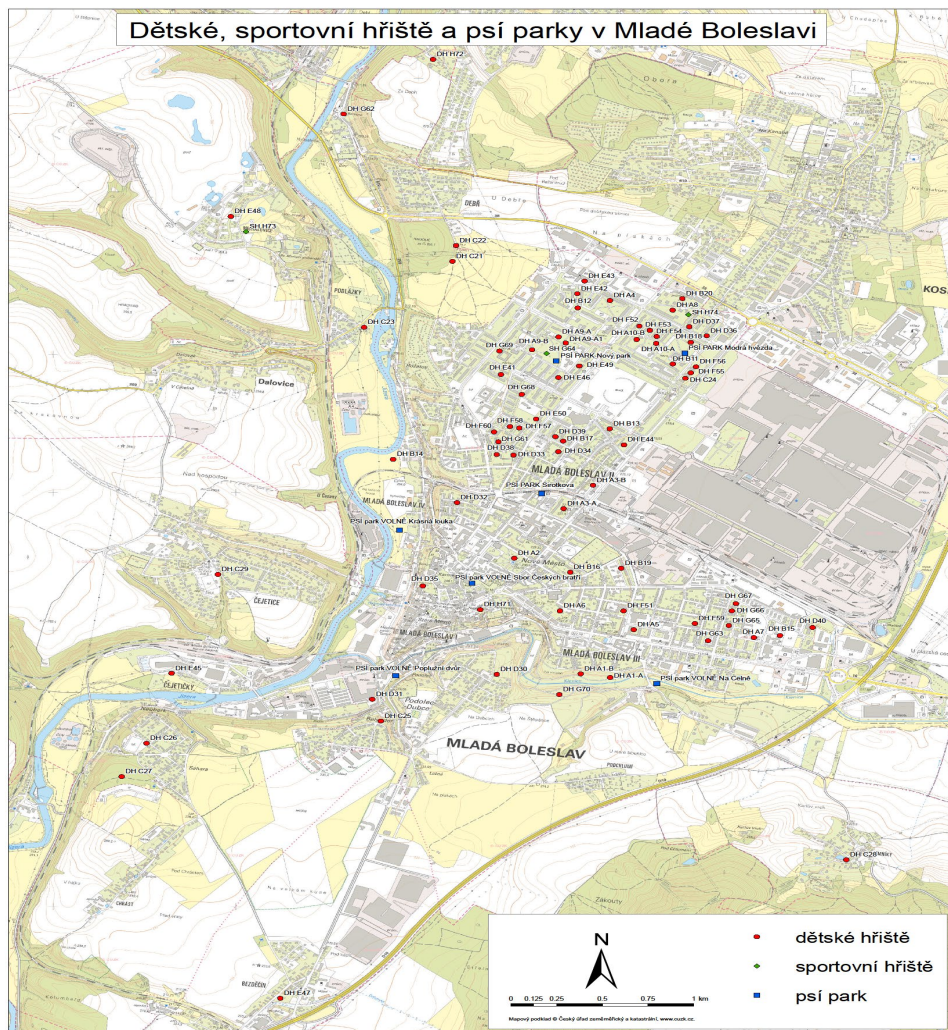
portal.avaris.cz - Vygenerováno: 27.03.24 12:27:09

2/2

Zdroj: Patrol Control.eu, 2024

Rozmístění dětských hřišť, viz obrázek níže, bude v průběhu roku 2024 veřejně dostupný i na webovém portálu Statutárního města Mladá Boleslav.

Obrázek 5- Rozmístění dětských hřišť v Mladé Boleslavi

Zdroj: Zpracování vlastní, GIS Mladá Boleslav (2024)

Na základě obrázku č. 4 byla zpracována přehledná tabulka, která člení dětská hřiště dle věkové kategorie a umístění v konkrétní městské či příměstské části.

Tabulka 14- Přehled dětských hřišť v Mladé Boleslavi

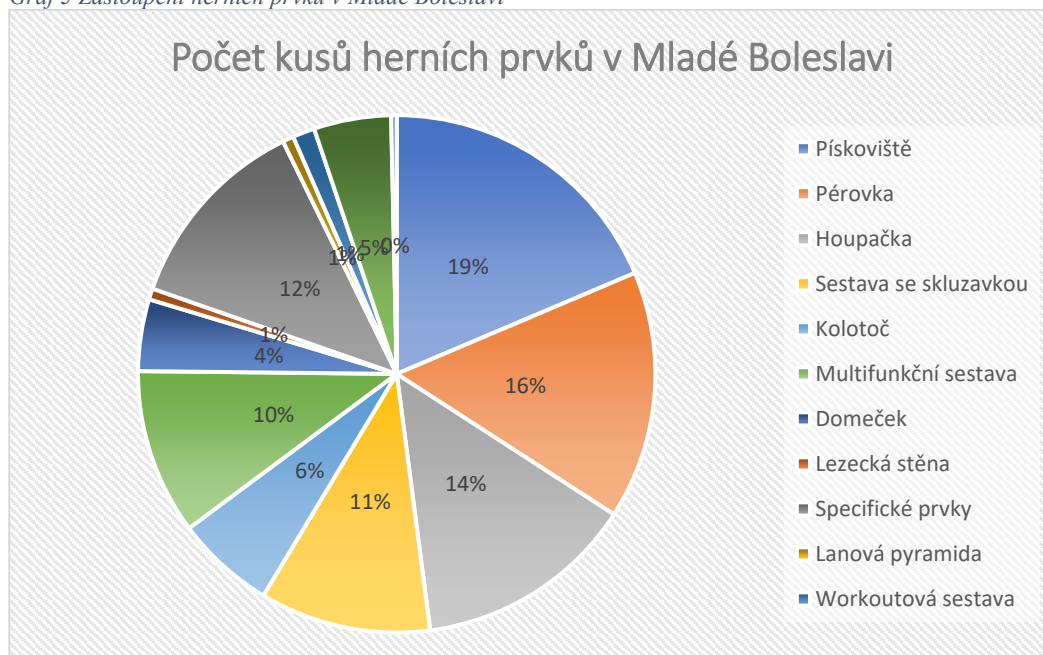
Městská část	Věková skupina 3-6 let	Věková skupina 6-12 let	Věková skupina 12+	Smíšené hřiště	Celkem
MB I	X	X	X	X	0
MB II	8	13	2	3	26
MB III	2	7	4	27	41
MB IV	X	X	X	2	2
Bezděčín	X	X	X	1	1
Čejetice	X	X	X	2	2
Čejetičky	X	X	X	2	2
Debř	X	1	X	1	2
Chrást	X	X	X	X	0
Jemníky	X	X	X	1	1
Michalovice	X	X	X	1	1
Podchlumí	X	1	X	X	1
Podlázky	X	X	X	1	1
Celkem	10	22	6	41	79

Zdroj: Zpracování vlastní dle Statutární město Mladá Boleslav (2024)

Jak bylo již několikrát zmíněno, v současné době je v Mladé Boleslavi umístěno 84 dětských hřišť, která jsou rozdělena podle věku dětí. Hřiště pro předškolní děti se nacházejí zpravidla v areálech mateřských škol, jsou pokud je to možné, vzdálena od veřejných komunikací, oddělena od zástavby a vybavena herními prvky odpovídajícími normám ČSN 1176 a ČSN 1177, které jsou zmíněny v úvodu této kapitoly. Další skupinou jsou děti ve věku od 6 do 12 let, které jsou nejnáročnější skupinou co se týče požadavků na herní prvky a celkovou atraktivitu hřišť. Hřiště pro tuto věkovou skupinu nabízejí kvalitní herní prvky, které zajišťují bezpečné, atraktivní a kreativní herní prostředí, podporující správný fyzický a duševní rozvoj dětí. Poslední skupinou jsou mladiství, pro které jsou určena specifická herní zařízení, jako jsou lanové pyramidy, workout a v posledních letech velmi populární parkur. Věkové určení těchto hřišť bývá často od 12 let. Při plánování těchto hřišť se Město Mladá Boleslav zaměřuje na jejich vybavenost s ohledem na tyto aspekty.

Zastoupení těchto prvků ve SMMB zohledňuje následující graf.

Graf 5 Zastoupení herních prvků v Mladé Boleslavi

Zpracování vlastní dle Schmidtmayer, INORZ, 2023

Jak je patrné z grafu výše, SMMB od doby zpracování bakalářské práce zapracovalo na zastoupení herních prvků do rovnoměrného zastoupení všech kategorií⁴. Z celkového počtu 290 herních prvků největší zastoupení mají pískoviště s celkem 19%. Sekundují pérovky s 16%, houpačky se 14%. Své zastoupení našly i specifické sestavy, mezi které se řadí originální napodobenina Mladoboleslavského hradu či Michalovické putny. Dále populární wourkout a parkur sestavy. V současné době je v revitalizaci také vnitroblok v ulici Jana Palacha, kde by v letošním roce 2024 mělo vyrůst nové dětské hřiště za přispění fondů Evropského hospodářského prostoru a Norska. Město získalo na projekt částku přes 11 milionů korun z Norských fondů a Státního fondu životního prostředí ČR (Charousková, Šárka). SMMB je pravidelným úspěšným žadatelem o dotační tituly, v minulosti například bylo čerpáno z ROP či MMR.

⁴ KAUŠKOVÁ, Aneta. *Akteři lokálního rozvoje*, 2021. Praha: Česká zemědělská univerzita. 2021.

5.3.2 Město Neratovice – lokace, přehled a vybavenost dětských hřišť

Město Neratovice je složeno z celkem 14 základních sídelních jednotek, 6 částí obce na 5 katastrálních území. Podrobný seznam dětských hřišť, kterých se v Neratovicích nachází celkem 34 je k dispozici na Obrázku č. 5 viz níže.

Obrázek 6- Seznam dětských hřišť ve městě Neratovice

Číslo	Název	Věková skupina
1.	U STARÉ BENZINY	Předškolní a mladší školní
2.	LESÍK ZA MĚSTSKÝM ÚŘADEM	Předškolní a mladší školní
3a.	DR. E. BENEŠE (domy č.p. 1177-1185)	Předškolní a mladší školní
3b.	DR. E. BENEŠE (domy č.p. 1177-1185)	Předškolní
4a.	ZA VĚŽOVÝMI DOMY	Předškolní a mladší školní
4b.	ORANŽOVÉ HŘIŠTĚ	Školní věk, dorost, dospělí
5.	VNITROBLOK V OBYTNÉ ZÓNĚ	Předškolní a mladší školní
6.	VE ČTVERCI	Předškolní
7.	ZA ČTVERCEM	Předškolní a mladší školní
8.	V HÁJÍCH	Předškolní a mladší školní
9.	ŠKOLNÍ	Předškolní a mladší školní
10.	PŘED SKLENÍKEM	Předškolní a mladší školní
11.	U TESCA	Předškolní a mladší školní
12.	DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ	Předškolní a mladší školní
13.	DR. E. BENEŠE – VNITROBLOK	Předškolní a mladší školní
14.	KOJETICKÁ	Předškolní
15.	KŘIŽOVATKA ULIC KOJETICKÁ A NA VÝSLUNÍ	Předškolní
16.	PŘED MŠ ČTYŘLÚSTEK	Předškolní, mladší a starší školní
17.	BLOK 17. LISTOPADU	Předškolní, mladší a starší školní
18.	ZA NEMOCNICÍ	Předškolní a mladší školní
19.	U ZAHRÁDEK	Předškolní a mladší školní
20.	AKÁTOVÉ HŘIŠTĚ	Předškolní a mladší školní
21.	U AKÁTOVÉHO HŘIŠTĚ	Předškolní, mladší a starší školní
22.	NA SKALKÁCH	Předškolní a mladší školní
23.	MEXICANO	Předškolní a mladší školní
24.	ZA DR. E. BENEŠE	Předškolní a mladší školní
25.	ZELENÁ	Předškolní
26.	HRUBÍNOVA	Předškolní
27.	ZA OBCHODY	Předškolní
28.	U TRŽNICE	Předškolní
29.	U SOLÁRIA	Předškolní a mladší školní
30.	DR. E. BENEŠE (domy č.p. 896-873)	Předškolní a školní
31.	17. LISTOPADU	Předškolní a mladší školní
32.	DR. E. BENEŠE (domy č. 1106-1114)	Předškolní
33.	BYŠKOVICE	Mladší školní
34.	LOBKOVICE	Mladší školní

Zpracování vlastní dle Neratovice – oficiální stránky města, 2024

Obrázek 7- Rozdělení městských částí města Neratovice

Zdroj: Neratovice, Mapy.cz, (2023)

Pro potřeby rozlišení dětských hřišť je katastr města Neratovice rozdělen dle Obrázku 6. Největší počet hřišť se nachází v oblasti Hajnovka (v okolí ulice Na Výsluní) a Na Skalkách I., kde je k dispozici jedenáct a deset hřišť. Naopak nejméně hřišť je v sektoru Kojetická, kde je pouze jedno dětské hřiště. Městské části Byškovice a Lobkovice disponují jedním dětským hřištěm každá. Z celkového počtu hřišť 17 je vedeno jako multifunkční dětské hřiště, 9 zahrnuje pouze pískoviště a 2 jsou vedena jako dětský herní koutek. Souhrnný seznam dětských hřišť včetně věkového rozřazení viz Tabulka 15 níže.

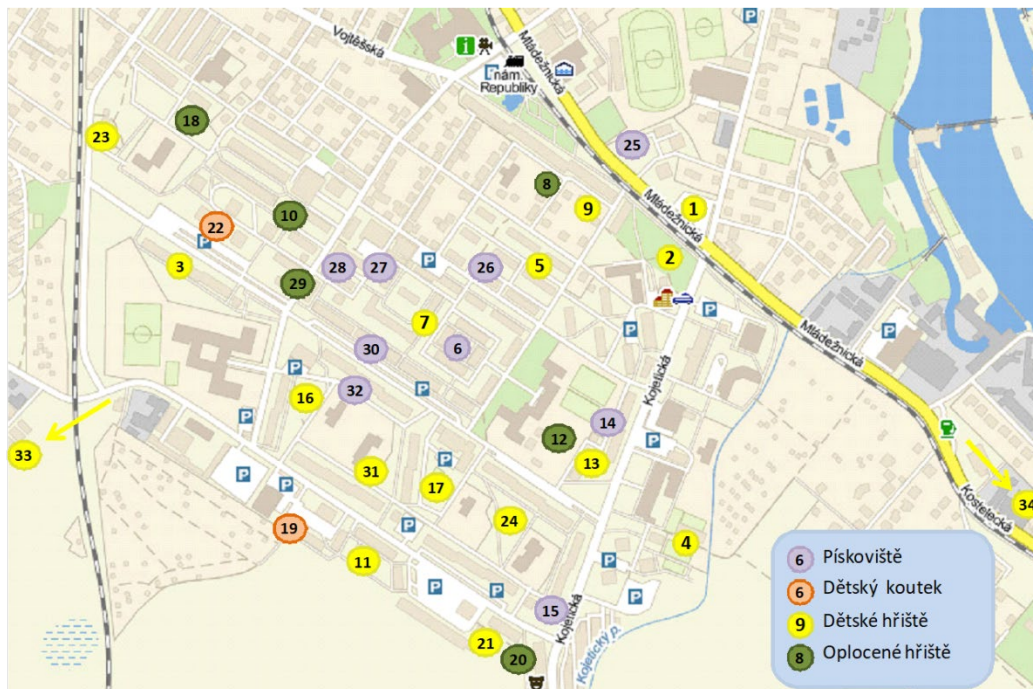
Tabulka 15 - Rozdělení dětských hřišť dle věkové kategorie

Městská část	Věková skupina 3-6 let	Věková skupina 6-12 let	Věková skupina 12+	Smíšené hřiště	Celkem
Hajnovka	2	0	0	9	11
Kojetická	1	0	0	0	1
Na Skalkách I.	4	2	0	4	10
Neratovice - střed	6	0	0	0	6
Na Skalkách II.	3	0	0	1	4
Ostatní	0	0	0	2	2
Celkem	16	2	0	16	34

Zpracování vlastní dle Neratovice – oficiální stránky města(2024)

Rozmístění dětských hřišť v Neratovicích je zobrazeno na Obrázku 8 níže.

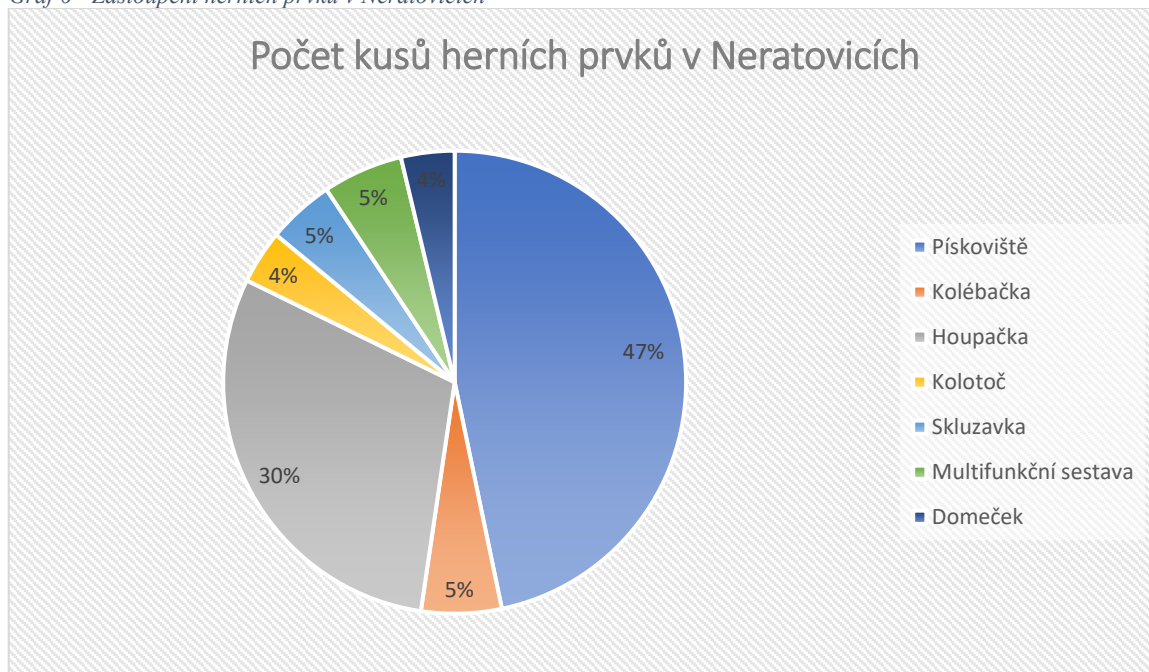
Obrázek 8 - Rozmístění dětských hřišť ve městě Neratovice

Zdroj: Zpracování dle Neratovice – oficiální stránky města, 2024

Město Neratovice disponuje celkem 107 herními prvky viz graf níže

Graf 6 - Zastoupení herních prvků v Neratovicích

Zdroj: Zpracování vlastní dle Neratovice – oficiální stránky, 2023

Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o lokálním aktérství Statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice

Tato kapitola představila Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice, jejich geografické zařazení, demografický vývoj za poslední dekádu, organizace a spolky působící ve městech, včetně jejich základní definic. Z kapitoly vyplynulo, že ačkoliv mají města bohatou historii a přibližně stejnou rozlohu, počet obyvatel Mladé Boleslavi je trojnásobně vyšší oproti městu Neratovice. Tento fakt je pravděpodobně podpořen většími pracovními příležitostmi, nicméně hlubší zkoumání této hypotézy není součástí této diplomové práce.

Dále byly sledováni největší a jediní aktéři lokálního rozvoje z hlediska péče o dětská hřiště – Statutární město Mladá Boleslav, fungující skrze Magistrát města Mladá Boleslav a městský úřad města Neratovice. Z kapitoly vyplývá, že obě města mají své vedení, ať už je to primátor či starosta města, mají zřízeny Rady města a městská Zastupitelstva, fungují v rámci metodicky vedených odborů a zastávají širokou agendu, řešící mj. právě provoz dětských hřišť.

Z kapitoly dále vyplynulo, že Magistrát města Mladá Boleslav má v gesci přibližně trojnásobně větší počet dětských hřišť různých věkových kategorií a typů oproti městu Neratovice. Na 13 městských částech Statutárního města Mladá Boleslav se nachází 84, zatímco město Neratovice se svými 6 městskými částmi disponuje 34 hřišti. S počtem jednotlivých hřišť také souvisí počet jednotlivých herních prvků, kterých má SMMB téměř trojnásobně více než město Neratovice, konkrétně 290 oproti 107 kusům.

Informace získané prostřednictvím sekundárního průzkumu a srovnávací analýzy byly využity k podpoře terénního výzkumu. Na základě těchto poznatků byly vytvořeny otázky zaměřené na hodnocení aktivity obou měst.

6 Empirické šetření o lokálním aktérství - Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice

Tato kapitola se zaměřuje na prezentaci výsledků empirického šetření, které bylo prováděno prostřednictvím polo standardizovaných rozhovorů. Toto šetření je přímým pokračováním sekundární a komparativní analýzy dat týkajících se Statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice, které jsou nejen největšími, ale i jedinými subjekty, kteří spravují veřejná dětská hřiště v daných oblastech.

Cílem tohoto empirického výzkumu bylo získat hlubší pochopení role a postavení Statutárního města Mladá Boleslav a města Neratovice v rámci správy dětských hřišť, a to prostřednictvím rozhovorů s klíčovými aktéry a zainteresovanými stranami. Polostrukturované rozhovory umožnily detailnější a hloubkový pohled na postavení měst a způsoby, jakými se starají o dětská hřiště.

V této kapitole budou dále tyto výsledky prezentovány a analyzovány a to v kontextu celkové správy dětských hřišť v Mladé Boleslavi a v Neratovicích. Výsledky budou zkoumat, jak město plní své role a zodpovědnosti, jak reaguje na potřeby komunity a jaké jsou možné zlepšení a doporučení pro budoucnost.

Tímto způsobem bude tato kapitola přispívat k celkovému porozumění správě dětských hřišť v Mladé Boleslavi a Neratovicích a způsobu, jakým město funguje jako jediný aktér v této oblasti.

6.1 Základní rozdělení dotazovaných

Dotazníkové otázky na fungování a organizaci dětských hřišť jsou formulovány v příloze této diplomové práce.

Odpovědi na otázky jsou vyhodnoceny, analyzovány a interpretovány nejen pro dané město, ale také mezi oběma městy navzájem. Cílem realizovaných rozhovorů bylo zjistit, jak dotazovaní hodnotí vybraného aktéra, zda a jakým způsobem se dotazovaní podílejí na realizaci, plánování, údržbě dětských hřišť.

Empirické šetření v Mladé Boleslavi bylo realizováno se zástupcem města, konkrétně zastupitelkou města Mladá Boleslav, realizující se zároveň ve společnosti COMPAG Mladá Boleslav, s. r. o. na úseku dětských hřišť. Dále pro zvýšení rozsahu empirického šetření mezi občany města bylo přistoupeno k vytvoření online dotazníku, kdy zdrojem byl přímý internetový odkaz.

Empirické šetření ve městě Neratovice bylo realizováno se zástupcem městského úřadu, jež má v gesci veřejné prostranství. Průzkum, který byl proveden ve městě Neratovice, byl proveden rovněž metodou dotazníkového šetření. Průzkum měl za cíl získat informace od obyvatel města, kdy výběr respondentů probíhal metodou náhodného kvótního výběru. To znamená, že respondenti byli vybíráni náhodně, ale tak, aby vzorek respondentů co nejlépe odrážel strukturu obyvatelstva města Neratovice. To může zahrnovat různé kritéria, jako je věk, pohlaví a další faktory, které jsou důležité pro sledovaný průzkum. Celkový cíl těchto metodických postupů byl získat reprezentativní vzorek respondentů, který by mohl poskytnout relevantní a spolehlivé informace pro analyzovaný průzkum ve městě Neratovice. Z důvodů časové náročnosti sběru dat od občanů města Neratovice bylo rovněž přistoupeno k vytvoření prakticky totožně sestaveného online dotazníku, jež byl přístupný přímým internetovým odkazem.

6.1.1 Interpretace dat získaných z rozhovorů se zástupci statutárního města Mladá Boleslav

Zástupce Magistrátu města z Mladé Boleslavi vyjádřil své hodnocení týkající se dětských hřišť ve městě pomocí vyplněného dotazníku. Mezi pozitivní aspekty zařadil vzdálenost, dostatečné množství herních prvků a mobiliář. V současnosti je ve městě k dispozici 84 dětských hřišť, což zajišťuje rozmanitý výběr hřišť a dobrou docházkovou vzdálenost pro obyvatele. Množství herních prvků odpovídá obvykle velikosti hřišť, ale jsou i taková, která nabízejí pouze pískoviště. Údržba hřišť má rezervy, zejména kvůli omezení rozpočtu, ale pracuje se na opravách a revitalizacích v rámci přiděleného obnosu financí. Bezpečnost herních prvků je zajištěna pravidelnými kontrolami, a co se týče bezpečnosti vzhledem k přítomnosti nežádoucích osob, spolupracuje Magistrát města Mladá Boleslav s Městskou policií a asistenty bezpečného města.

Zástupce souhrnně uvedl, že hlavním problémem je nevhodné využívání hřišť a přítomnost nežádoucích osob. Tyto stížnosti jsou běžné a jsou předávány městské policii a asistentům bezpečného města, i když tyto osoby není vždy možné chytit.

Co se týče fungování Magistrátu města Mladá Boleslav ohledně péče o dětská hřiště, zástupce uvedl snahu zajistit moderní a bezpečná hřiště, i když legislativní omezení a nesouhlas některých občanů mohou způsobit negativní ohlasy. Hodnotil práci známkou tři.

Ve věci množství hřišť se zástupce přiklání k méně komplexním hřištím, která mohla být dovybavena herními prvky pro různé věkové skupiny. Také sdělil, že dětská hřiště jsou kontrolována několikrát týdně, minimálně však jednou týdně každé, dle platné legislativy. Optimální docházková vzdálenost je udána do 10 minut.

6.1.2 Interpretace dat získaných z rozhovorů s občany statutárního města Mladá Boleslav

Sociodemografická struktura vzorku, jež hodnotí dvě poslední otázky dotazníku, je znázorněna v následující tabulce.

Tabulka 16 - Sociodemografická struktura vzorku

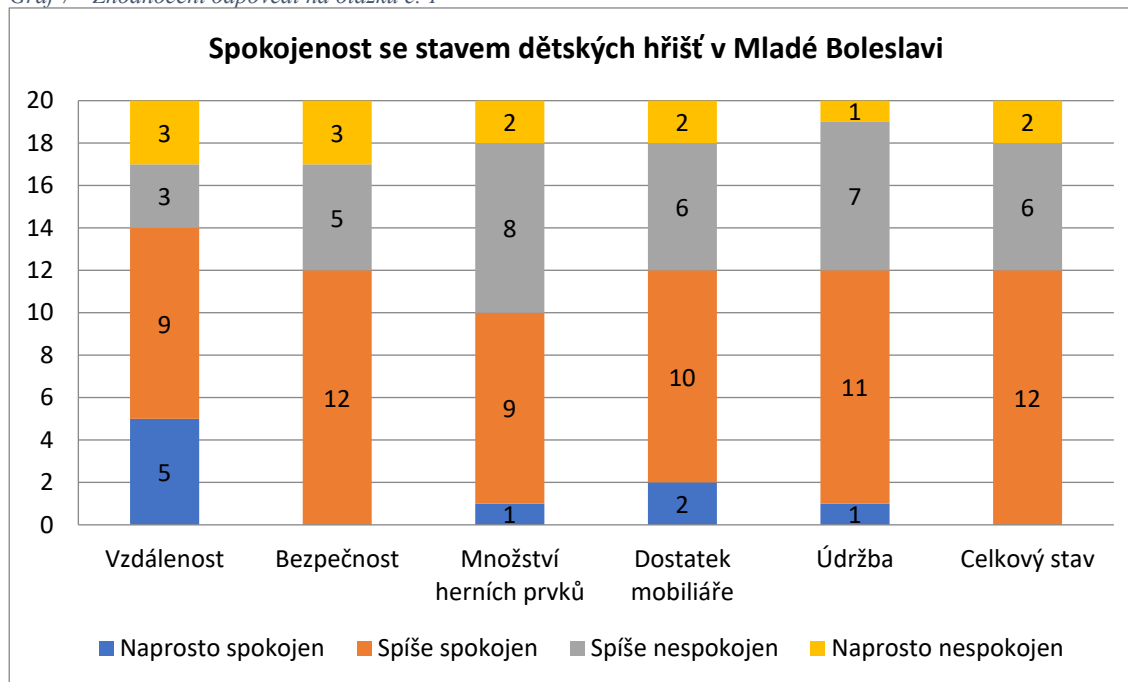
Hodnocená kritéria		Struktura vzorku
Pohlaví	Muž	35%
	Žena	60%
	Nechtěli odpovídat	5%
Věk	Do 29 let	5%
	30-44 let	70%
	45-59 let	5%
	Více než 60 let	15%
	Nechtěli odpovídat	5%

Zpracování vlastní, Survio (2024)

Zhodnocení odpovědí na otázku č. 1

Otázka č. 1: Jak jste spokojený (/á) se stavem dětských hřišť ve statutárním městě Mladá Boleslav? Ohodnot'te prosím následující okolnosti týkající se dětských hřišť v Mladé Boleslavi (vzdálenost, bezpečnost, množství herních prvků, dostatek mobiliáře, údržba, celkový stav).

Graf 7 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 1

Zdroj: Zpracování vlastní

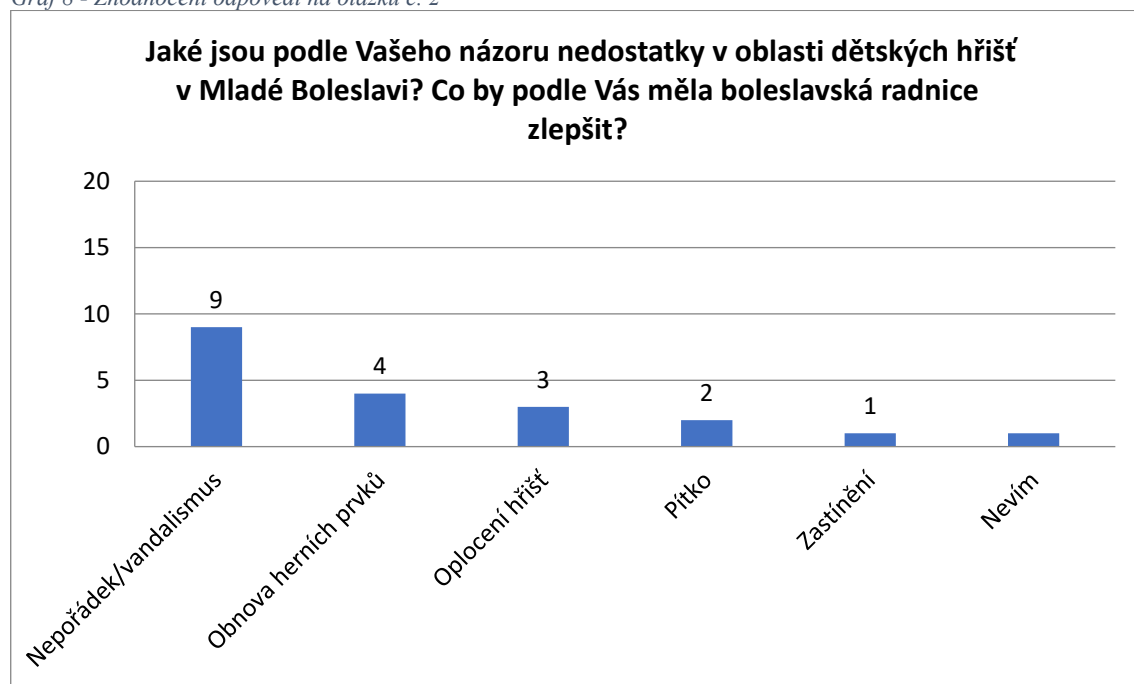
Z níže uvedeného grafu vyplývá, že většina respondentů je naprosto spokojena nebo spokojena s docházkovou vzdáleností na dětské hřiště, což podporuje fakt, že město disponuje 84 dětskými hřišti. Z hlediska bezpečnosti se nenašel nikdo, kdo by byl naprosto spokojený, většina dotázaných je spokojena i přesto, že vandalismus byl nejčastějším důvodem nespokojenosti. S množstvím herních prvků se respondenti dělí na dva tábory, kdy celkem 50 procent shledává herní prvky dostatečnými, druhá polovina je spíše nespokojena s vybavením dětských hřišť. S dostatkem mobiliáře jsou ve většině respondenti spokojeni, celkový stav hřišť shledává nad polovinu respondentů v pořádku, celkem 30 procent jich mělo určité výhrady, z čehož dva respondenti byli naprosto nespokojeni.

Zhodnocení odpovědí na otázku č. 2

Otázka č. 2: Jaké jsou podle Vašeho názoru nedostatky v oblasti dětských hřišť v Mladé Boleslavi? Co by v této souvislosti boleslavská radnice měla zlepšit? Uveďte vše, co Vás napadne.

V souvislosti s touto otázkou byla vyžadována slovní odpověď. Obyvatelé Mladé Boleslavi, navštěvující dětská hřiště řešili nejčastěji otázku nepořádku a bezpečnosti, jak uvádí dohromady 23 respondentů, což činí 46%. Dalších 24% respondentů vítá postupné obnovování herních prvků, které byly především v době pandemie Covid-19 opomíjeny, což připouští i boleslavská radnice, že pozornost vedení města směřovala jiným směrem. Další respondenti zmiňovali například vybudování oplocení, zaměření herních prvků na větší děti, či zbudování zastínění jak uvedl respondent č. 17. „Kdyby byla možnost nějaké krytí pískovišť proti sluníčku - plachta nebo něco. To bylo v létě mega top.“ Dále zaznělo například vybudování toalet na hřištích, či zajištění přístupu k pitné vodě. Nejčastější nedostatky shrnuje následující graf.

Graf 8 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 2

Zdroj: Zpracování vlastní

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 3

Otázka č. 3: Co by podle Vás mělo mít správné dětské hřiště? Uved'te cokoliv, co Vás napadne.

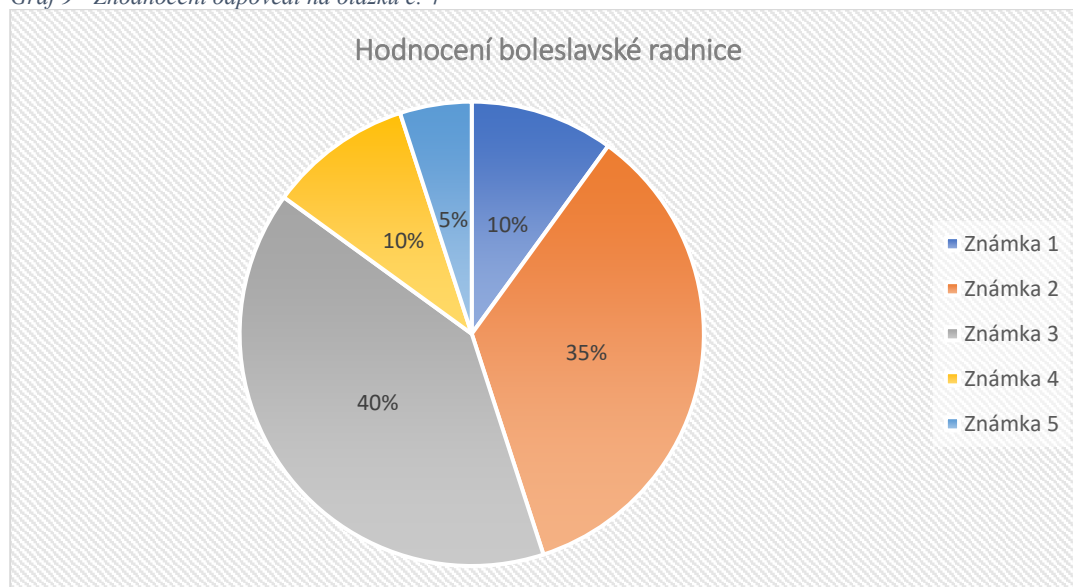
Otázka č. 3 vyžadovala rovněž slovní odpověď respondentů. Téměř všichni dotázaní uváděli dostatek herních prvků, kdy nejčastější odpovědí byla přítomnost houpaček, klouzaček a pískovišť. U houpaček dokonce konkrétní požadavek na houpačky pro nejmenší viz odpověď respondenta č. 2. „Kromě standardního vybavení i houpačky i pro nejmenší. Jsou u dětí velice oblíbené, ale pouze na malém množství hřišť“. Samozřejmostí je dnes přítomnost odpadkových košů, laviček a narůstá požadavek na umístění píték na dětská hřiště. Zmiňováno bylo také zastínění, ať už přístřeškem nebo zelení.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 4

Otázka č. 4: Jak jste spokojen/a s fungováním Magistrátu města Mladá Boleslav ohledně péče o dětská hřiště? Hodnocení 1-5 jako ve škole.

Hodnocení této otázky odpovídalo školnímu hodnocení, kdy 1 znamená nejlepší hodnocení, 5 nejhorší hodnocení. Získaná data jsou interpretována v následujícím grafu, ze kterého je patrná i průměrná známka součtem hodnot a vydělením počtem dotazovaných. Boleslavská radnice z tohoto hodnocení vyšla s průměrnou známkou 3, což je určitě podnět dále pracovat na zlepšování.

Graf 9 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 4

Zdroj: Zpracování vlastní

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 5

Otázka č. 5: Které dětské hřiště v Mladé Boleslav nejčastěji navštěvujete?

V odpovědích respondentů se nejčastěji objevovala velká komplexní hřiště, která prošla nedávnou revitalizací, konkrétně dětské hřiště Na Radouči, v parku Štěpánka a u Domu kultury. Dále po jednotkách dětské hřiště v ulici 17. listopadu, v Novém parku, ulici Čechova či u 9. ZŠ.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 6

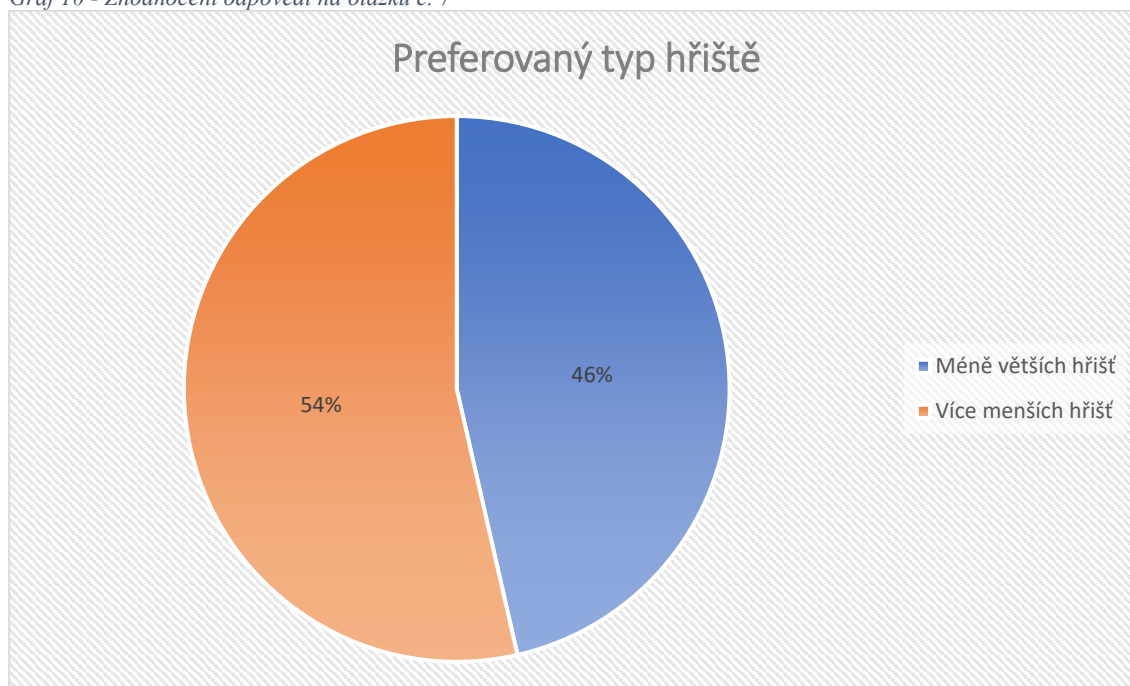
Otázka č. 6: Které dětské hřiště, které jste v Mladé Boleslavi navštívili, Vám vyhovovalo nejméně? Proč?

Odpověď na otázku č. 6 vyžadovala, aby respondenti poskytli slovní komentář. Většina z nich však neposkytla konkrétní informace o tom, které dětské hřiště by jim nevyhovovalo nebo nevedla přesný důvod své nespokojenosti s nějakým konkrétním hřištěm. Pouze několik respondentů se shodlo v tom, že dětské hřiště v ulici Jičínská u kasáren má problém s blízkostí k silnici a nedostatečným oplocením, což byl důvod nespokojenosti uvedený respondentem č. 6. Ten konkrétně řekl: "*U Kasáren - nedostatečné oplocení v blízkosti silnice. Můj syn odtud často utíkal a dětské prvky ho neudržely.*"

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 7

Otázka č. 7: Preferujete spíše, aby bylo více menších hřišť u každého domu nebo bloku domů, i když se většinou jedná jen o pískoviště, nebo spíše méně větších hřišť s více atrakcemi, i když se k nim musí docházet?

Graf 10 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 7

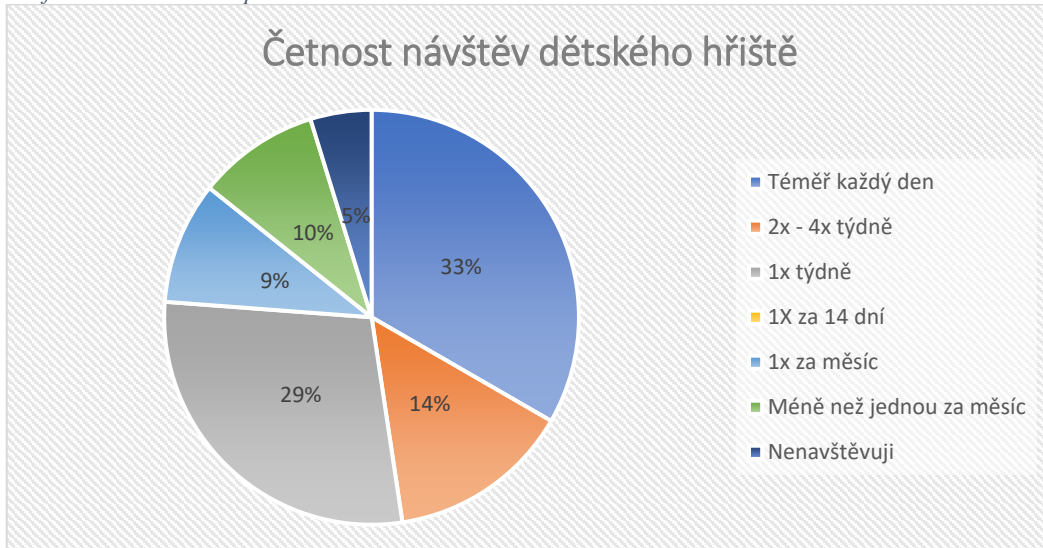
Zdroj: Zpracování vlastní

Z grafu výše je patrné, že převažuje preference takových hřišť, kterých je méně, ale jsou komplexní a lépe vybavené pro všechny věkové kategorie, konkrétně pro menší počet komplexních hřišť je celkem 54 procent respondentů, pro více menších hřišť celkem 46 procent respondentů.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 8

Otázka č. 8: Jak často navštěvujete v současnosti dětská hřiště? (Téměř každý den, 2x-4x týdně, 1x týdně, 1x za 14 dní, 1x za měsíc, méně než 1x za měsíc, nenavštěvuji)

Graf 11 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 8

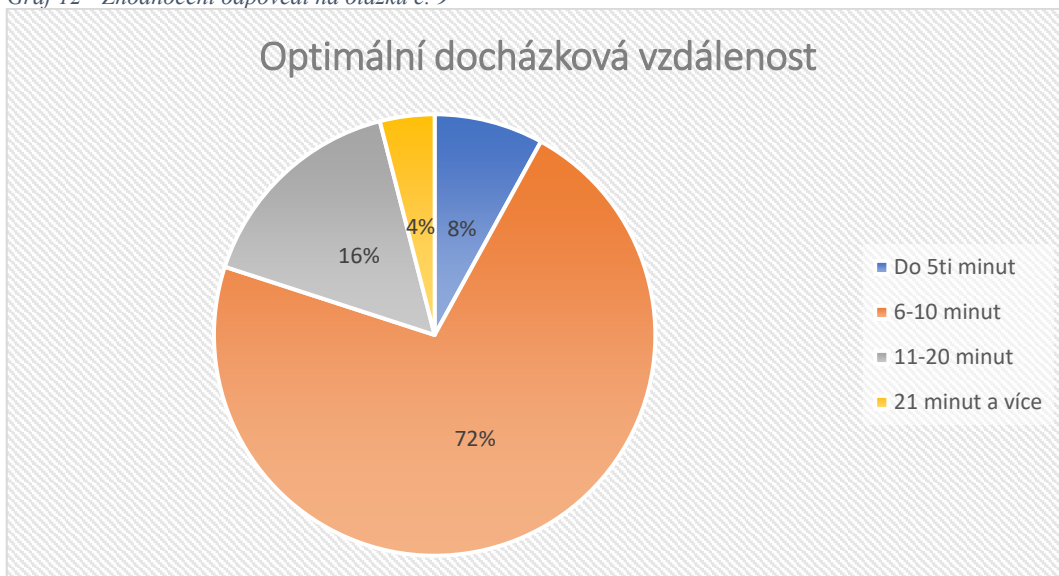

Zdroj: Zpracování vlastní

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 9

Otázka č. 9: Jaká je podle Vás maximální vhodná vzdálenost dětského hřiště od místa bydliště, která je pro lidi přijatelná? (Do 5 minut, 6-10, 11-20, 20 a více minut)

Graf 12 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 9

Zdroj: Zpracování vlastní

6.1.3 Interpretace dat získaných z rozhovoru se zástupcem města Neratovice

Zástupce města Neratovice uvedl, že je stavem dětských hřišť celkem spokojený, což se také odráží na hodnotící známce městského úřadu Neratovic ohledně péče o dětská hřiště jako 3/5. Dle zástupce existuje místo pro zlepšení, ale jsou viditelné i snahy o péči o tato zařízení. Dále hodnotil vzdálenost k nim jako přijatelnou, bezpečnost je dobrá, ale některá hřiště mohou potřebovat více herních prvků a lepší údržbu. Celkově jsou však v dobrém stavu.

Nedostatky v oblasti dětských hřišť v Neratovicích zahrnují nedostatek některých herních prvků, jako jsou houpačky či skluzavky, a také by mohla být lepší údržba a čistota. Správné dětské hřiště by mělo mít různorodé herní prvky pro různé věkové skupiny, bezpečné povrchy, stíny pro ochranu před sluncem, dostatek laviček pro rodiče, odpadkové koše a pravidelnou údržbu. Zástupce sám za sebe nemá preferované dětské hřiště.

Dětské hřiště, které hodnotí jako nejvíce problémové, bylo v parku u centra města (Kojetická), protože bylo často přeplněné a nedostatečně udržované. Preferuje spíše méně větších hřišť s více atrakcemi, i když se k nim musí docházet. Tyto hřiště nabízejí více možností pro zábavu a rozvoj dětí. Maximální vhodná vzdálenost dětského hřiště od místa bydliště, která je pro lidi přijatelná, je do 10 minut chůze.

6.1.4 Interpretace dat získaných z rozhovorů s občany města Neratovice

Sociodemografickou strukturu vzorku, jež hodnotí dvě poslední otázky dotazníku, znázorňuje tabulka níže.

Tabulka 17 - Sociodemografická struktura vzorku

		Struktura vzorku
Pohlaví	Muž	45%
	Žena	50%
	Nechtěli odpovídat	5%
Věk	Do 29 let	35%
	30-44 let	25%
	45-59 let	20%
	Více než 60 let	15%
	Nechtěli odpovídat	5%

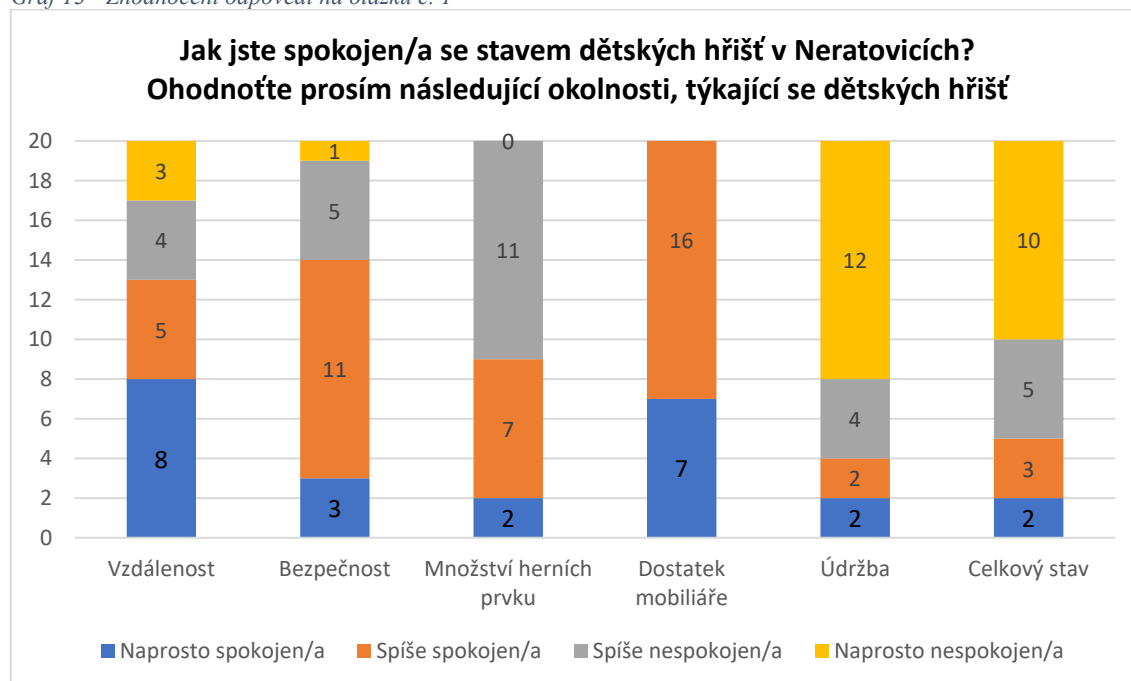
Zdroj: Zpracování vlastní, Survio(2024)

Výsledky jsou vyhodnoceny v posloupnosti otázek- viz níže.

Zhodnocení odpovědí na otázku č. 1

Otázka č. 1: Jak jste spokojený/(á) se stavem dětských hřišť v Neratovicích? Ohodnot'te prosím následující okolnosti týkající se dětských hřišť v Neratovicích (vzdálenost, bezpečnost, množství herních prvků, dostatek mobiliáře, údržba, celkový stav).

Graf 13 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 1

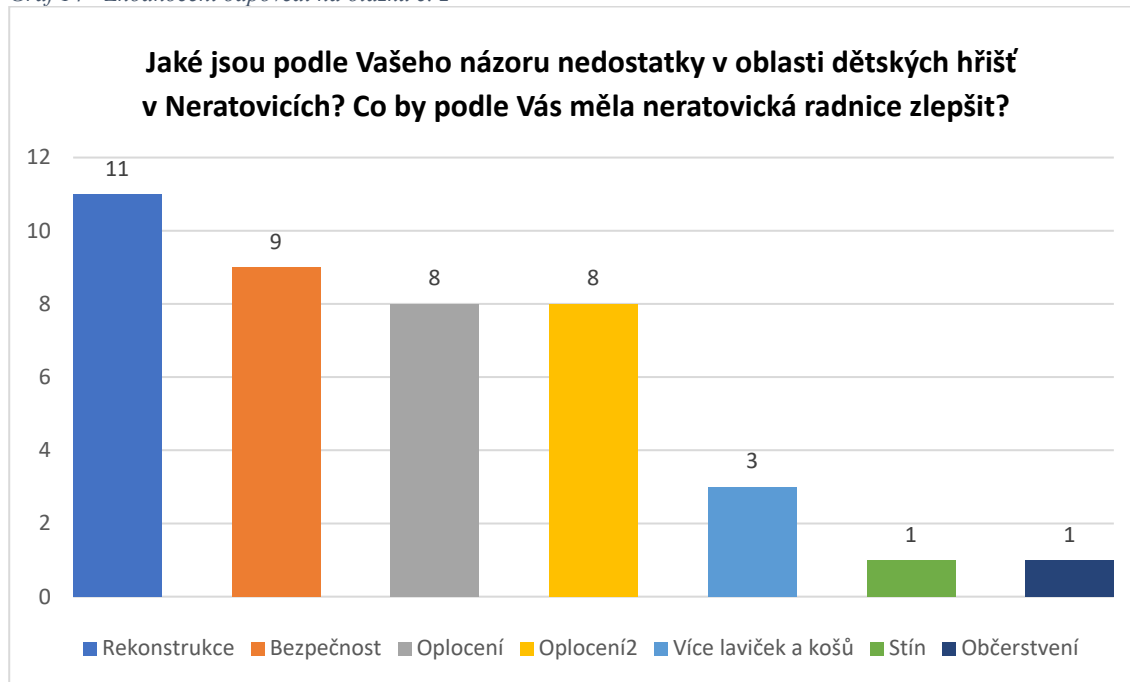
Zdroj: Zpracování vlastní

Z výsledků průzkumu vyplývá, že většina respondentů je naprosto spokojená se vzdáleností dětských hřišť. Co se týče bezpečnosti a počtu herních prvků, přes polovinu respondentů hodnotí tyto aspekty pozitivně. Naopak, údržba dětských hřišť a celkový stav hřišť jsou hodnoceny negativně. Jen třetina dotázaných je spokojena s údržbou hřišť, což naznačuje, že mohou být problémy s udržováním těchto prostor v dobrém stavu.

Zhodnocení odpovědí na otázku č. 2

Otázka č. 2: Jaké jsou podle Vašeho názoru nedostatky v oblasti dětských hřišť v Neratovicích? Co by v této souvislosti neratovická radnice měla zlepšit? Uveďte vše, co Vás napadne.

Graf 14 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 2

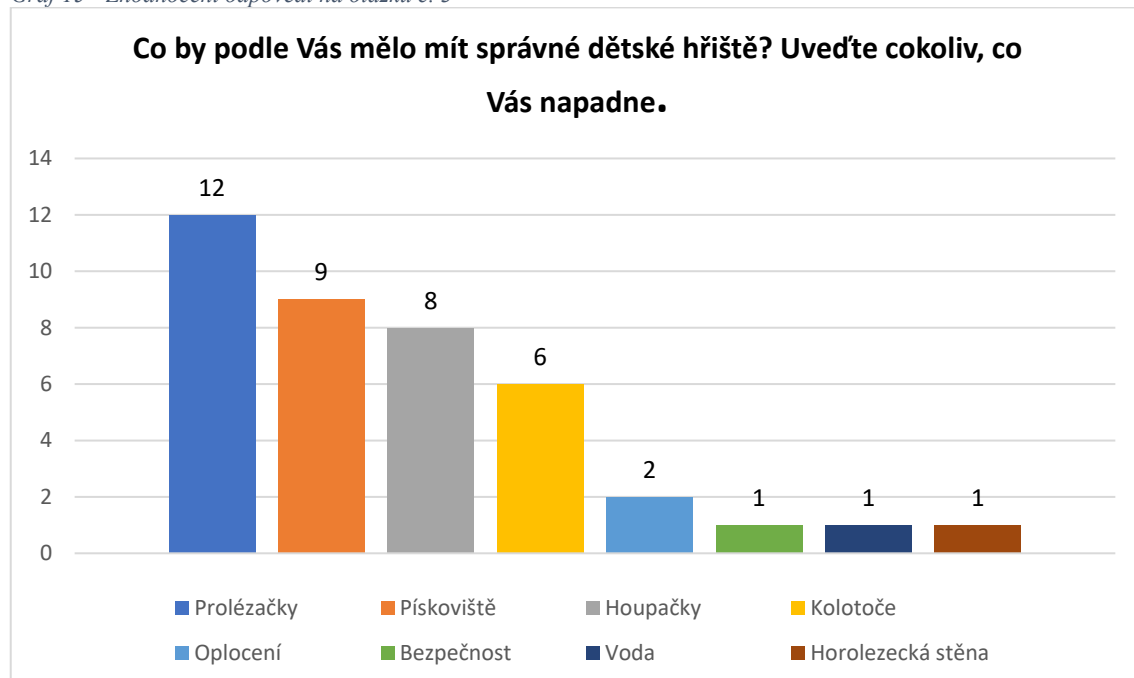
Zdroj: Zpracování vlastní

Na tuto otevřenou otázku odpověděla polovina dotazovaných respondentů, že postrádá obnovu herních prvků. Druhým největším nedostatkem je nedostatečná bezpečnost na dětských hřištích, dále chybějící oplocení dětských hřišť. Po jednom dotázaném následuje požadavek na dostatek laviček nebo odpadkových košů, přístínění či občerstvení nebo možnost hřiště navštěvovat se psy.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 3

Otázka č. 3: Co by podle Vás mělo mít správné dětské hřiště? Uveďte cokoliv, co Vás napadne.

Graf 15 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 3

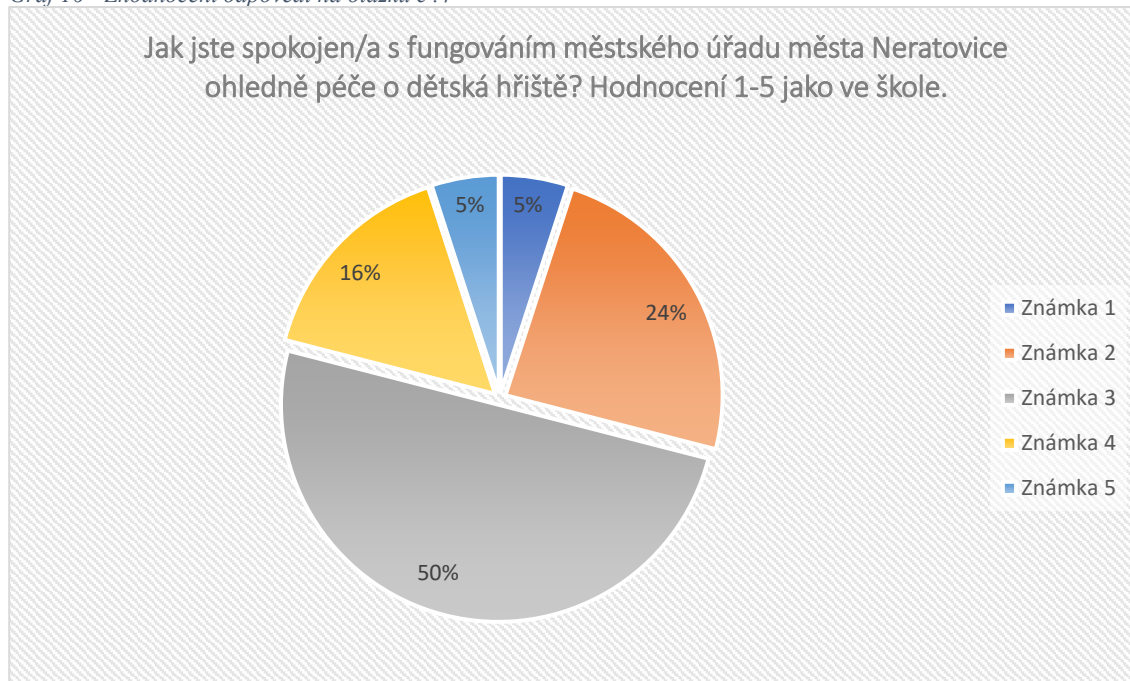
Zdroj: Zpracování vlastní

Podle otevřených odpovědí obyvatel Neratovic jsou následující prvky a vybavení, které by mělo mít dětské hřiště. Nutnost vybavení dětského hřiště prolézačkami hodnotí 35% obyvatel, pískoviště uvedlo 29% obyvatel, houpačky 16%, kolotoče 12%. Kromě herních prvků bylo zmíněno i oplocení 4% nebo například bezpečnost, přítomnost vodního prvku či konkrétní horolezecká stěna. Tyto prvky mohou přispět k celkovému komfortu a atraktivitě dětského hřiště a splnit potřeby různých skupin návštěvníků.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 4

Otázka č. 4: Jak jste spokojen/a s fungováním městského úřadu města Neratovice ohledně péče o dětská hřiště? Hodnocení 1-5 jako ve škole.

Graf 16 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 4

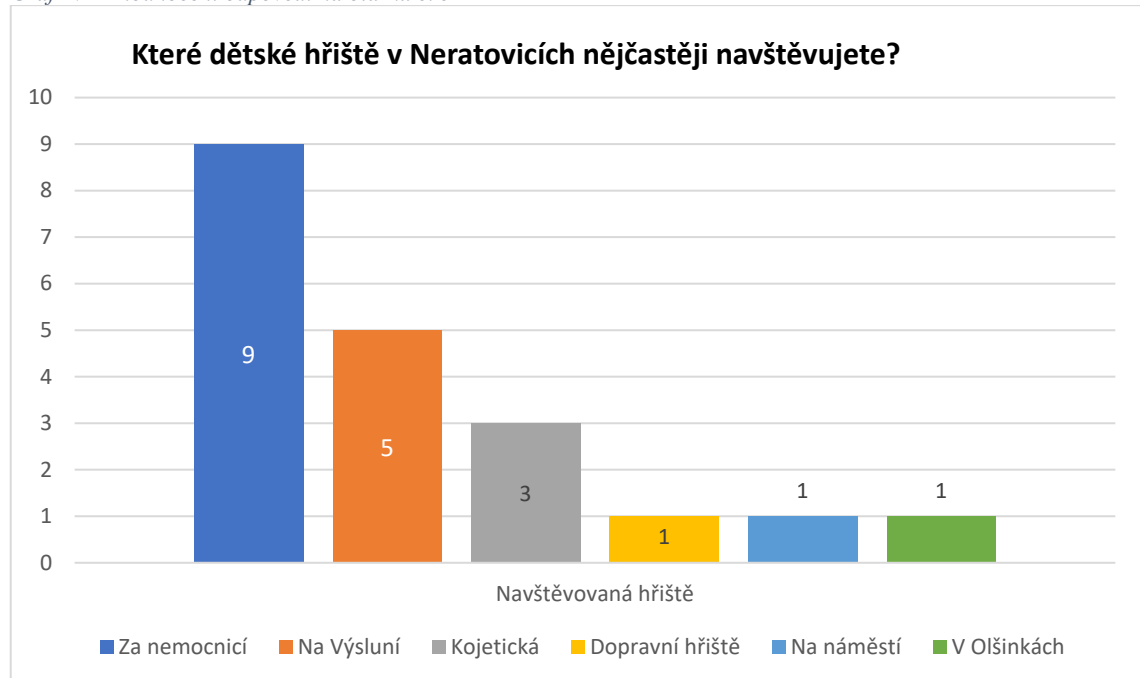
Zdroj: Zpracování vlastní

Na základě výsledků průzkumu si Neratovická radnice v oblasti péče a rozvoje dětských hřišť vysloužila velice průměrnou známku 2,9. Tato průměrná známka ukazuje, jak obyvatelé hodnotí úsilí a výkon radnice v této konkrétní oblasti. Znamku 1 udělilo 5% obyvatel, což je relativně nízké hodnocení a ukazuje na značné nespokojenosti s výkonem radnice. Znamku 2 udělilo 24% obyvatel, což také naznačuje mírnou nespokojenost s výkonem radnice. Znamku 3 udělila polovina (50%) dotázaných, což je průměrná hodnota, což může znamenat, že někteří obyvatelé jsou spokojeni, zatímco jiní ne. Znamky 4 nebo 5 udělilo 21% obyvatel, což je relativně nízký podíl a ukazuje na nízkou spokojenost s výkonem radnice. Celkově lze z těchto výsledků vyvodit, že radnice by mohla v oblasti péče a rozvoje dětských hřišť provést některá zlepšení nebo opatření, aby zvýšila spokojenost obyvatel. Nízké hodnocení (znamky 1 a 2) a relativně malý podíl obyvatel udělujících nejvyšší známky (znamky 4 a 5) naznačují potřebu lepšího péče o tato dětská hřiště.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 5

Otázka č. 5: Které dětské hřiště v Neratovicích nejčastěji navštěvujete?

Graf 17 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 5

Zdroj: Zpracování vlastní

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 6

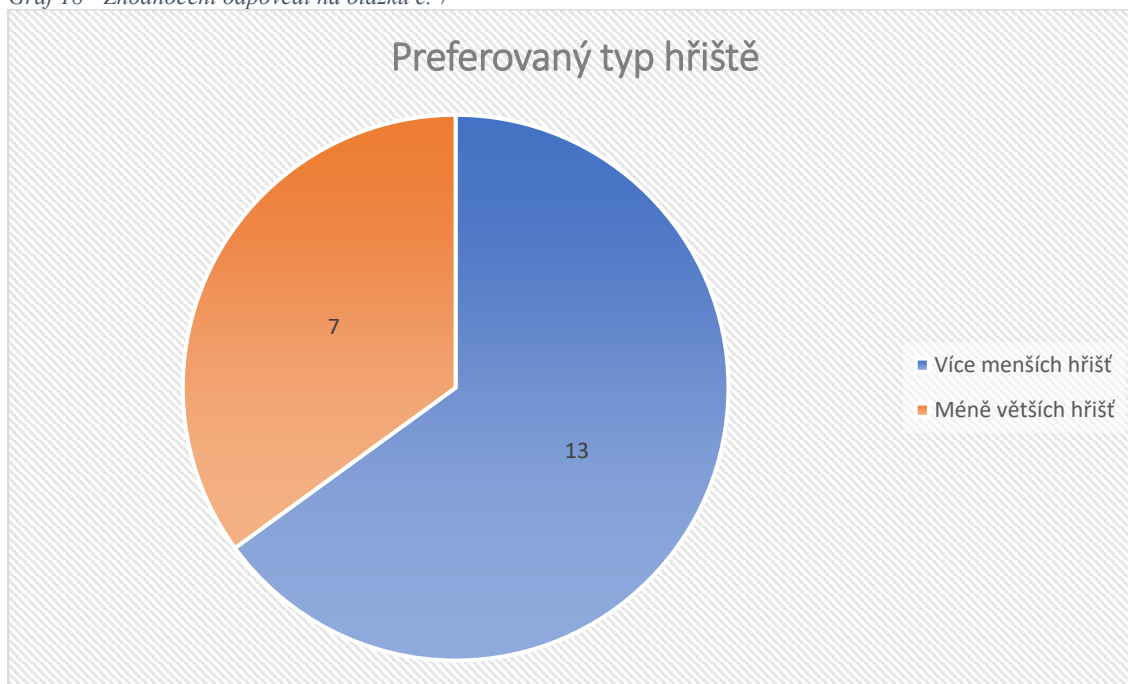
Otázka č. 6: Které dětské hřiště, které jste v Neratovicích navštívili, Vám vyhovovalo nejméně? Proč?

Mezi nejméně oblíbená dětská hřiště se zařadilo hřiště nazývané Za čtvercem, které je tvořeno prakticky pouze pískovištěm, přičemž stav pískoviště je v havarijním stavu, hřiště u křížení ulic Na Výsluní a Kojetická a v bloku 17. listopadu, kdy hřiště je v celkově špatném stavu a některé herní prvky nebo jejich zbytky představují riziko pro bezpečnost dětí.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 7

Otázka č. 7: Preferujete spíše, aby bylo více menších hřišť u každého domu nebo bloku domů, i když se většinou jedná jen o pískoviště, nebo spíše méně větších hřišť s více atrakcemi, i když se k nim musí docházet?

Graf 18 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 7

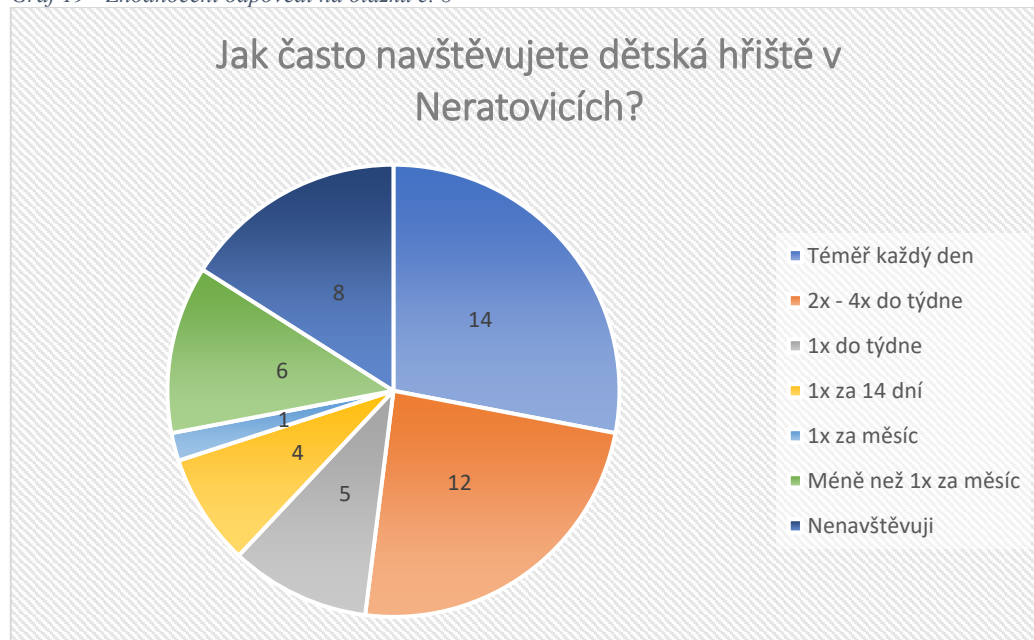
Zdroj: Zpracování vlastní

V celkovém počtu respondentů odpovědělo 65% dotazovaných, že by raději měli více menších hřišť, méně komplexních hřišť by uvítalo zbylých 35%.

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 8

Otázka č. 8: Jak často navštěvujete v současnosti dětská hřiště? (Téměř každý den, 2x-4x týdně, 1x týdně, 1x za 14 dní, 1x za měsíc, méně než 1x za měsíc, nenavštěvuji)

Graf 19 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 8

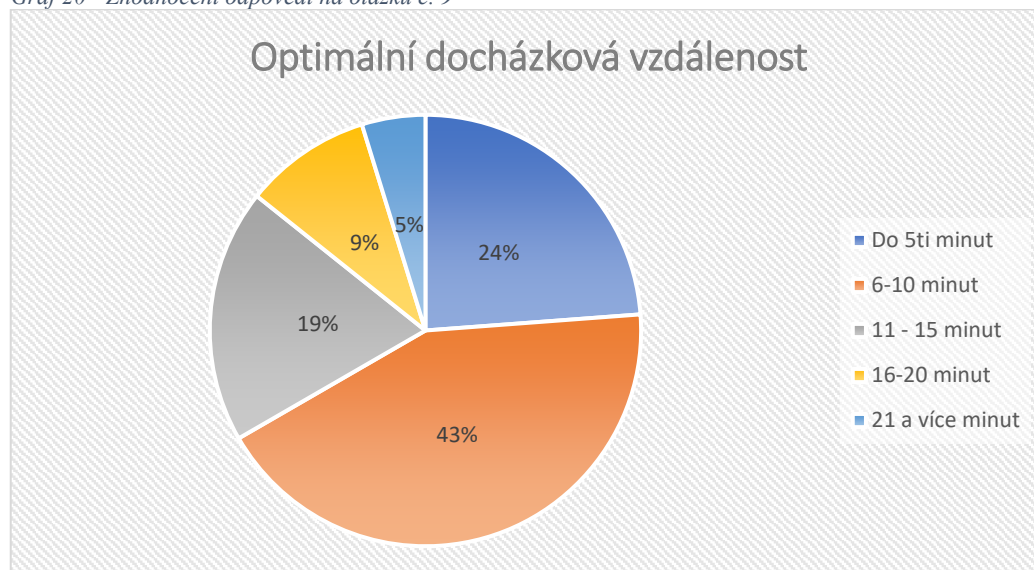

Zdroj: Zpracování vlastní

Zhodnocení odpovědi na otázku č. 9

Otázka č. 9: Jaká je podle Vás maximální vhodná vzdálenost dětského hřiště od místa bydliště, která je pro lidi přijatelná? (Do 5 minut, 6-10, 11-20, 20 a více minut)

Graf 20 - Zhodnocení odpovědi na otázku č. 9

Zdroj: Zpracování vlastní

Z průzkumu vyplývá, že obyvatelé Neratovic mají různé názory na maximální vhodnou vzdálenost dětského hřiště od místa bydliště. Průměrně uvádějí, že 11,5 minut je akceptovatelný časový rámeček pro dosažení dětského hřiště. Přibližně čtvrtina obyvatel (24%) stanovila hranici pěti minut jako maximální vhodnou vzdálenost od svého bydliště k dětskému hřišti. Více než třetina dotázaných (43%) je ochotná přistoupit na 6-10 minut cesty k hřišti. To je největší podíl respondentů a ukazuje, že pro většinu obyvatel je tato vzdálenost akceptovatelná. Pro další čtvrtinu obyvatel (19%) je optimální docházková vzdálenost 11-15 minut. To znamená, že tito lidé jsou ochotni investovat více času do cesty k dětskému hřišti. Více než 16 minut je na hřiště ochotný ujít každý druhý (9%) dotázaný.

Shrnutí empirického šetření o lokálním aktérství ve Statutárním městě Mladá Boleslav a v Neratovicích

Cílem empirického výzkumu o činnostech SMMB a města Neratovice bylo zjistit, jak aktivity jednotlivých měst na úseku péče o dětská hřiště ovlivňují rozvoj lokality. Tento výzkum byl nezbytný jako doplnění dat z sekundární a komparativní analýzy dat a pro plné dosažení cílů práce.

Empirické šetření v Mladé Boleslavi a v Neratovicích bylo zaměřeno na analýzu péče o veřejná prostranství a dětská hřiště ve spolupráci se zástupci městských úřadů a příslušnými firmami. V Mladé Boleslavi bylo provedeno se zastupitelkou města, která zároveň působí jako konzultantka ve společnosti zajišťující služby pro Statutární město Mladá Boleslav a podílí se na správě dětských hřišť. Pro zvýšení účasti občanů byl vytvořen online dotazník. V Neratovicích byl průzkum proveden kompetentní osobou z městského úřadu, odpovědnou za veřejné prostranství. Pro získání informací od obyvatel byl vytvořen online dotazník s metodou náhodného kvótního výběru, aby vzorek respondentů co nejlépe odrážel strukturu obyvatelstva města.

Shrnutí empirického šetření postupuje dle posloupnosti jednotlivých otázek. Otázka č. 1 zdůrazňuje celkovou spokojenost respondentů v Mladé Boleslavi s různými aspekty dětských hřišť a nabízí podrobnější informace o jejich názorech. Zdůrazňuje, že většina respondentů je spokojena s vzdáleností dětských hřišť a s dostatkem mobiliáře. Tvrzení také uvádějí, že vandalismus společně s nízkou bezpečností byl nejčastějším důvodem nespokojenosti. Názorově na vandalismus se tak shodují jednotlivé odpovědi zástupců

města i obyvatel Mladé Boleslavi. Celkově se zdá, že více respondentů je spokojeno než nespokojeno. Na druhou stranu, tvrzení respondentů z města Neratovice prezentuje smíšené názory. Vyplývá, že většina respondentů Neratovic je spokojena s vzdáleností dětských hřišť, ale pouze téměř polovina hodnotí pozitivně bezpečnost a počet herních prvků. Tvrzení také ukazují negativní hodnocení údržby dětských hřišť a celkového stavu hřišť, což naznačuje možné problémy s udržováním těchto prostor v dobrém stavu. Na nedostatky na dětských hřištích je rovnou zaměřena otázka č. 2. Zatímco tvrzení v SMMB se zaměřuje na konkrétní obavy a návrhy ohledně bezpečnosti a obnovy herních prvků, tvrzení respondentů v Neratovicích zdůrazňuje všeobecnější obavy ohledně údržby a bezpečnosti, doplněné o další požadavky na vybavení hřišť. Největším nedostatkem je dle Neratovic nedostatečná údržba, zatímco ve SMMB je to vandalismus.

Obě města dále shodně odpovídala, že na dětském hřišti shledávají jako uspokojující dostatečné množství herních prvků. Zatímco v Mladé Boleslavi herní prvky nejsou dále nijak výrazně specifikovány a další náměty na zlepšení se zaměřují i na blízké okolí (potřeba stínu, laviček, pítka,..) ve městě Neratovice jsou požadavky cíleny spíše na konkrétní herní prvky jako prolézačky, houpačky a skluzavky.

Města byla také hodnocena školní známkou v oblasti fungování jednotlivých úřadů na úseku péče o dětská hřiště. Obě města dostala nejčastěji průměrné hodnocení známkou 3, což je pro obě města určitě podnět ke zlepšení.

Dále byla hodnocena nejvíce navštěvovaná hřiště v jednotlivých městech. Z průzkumu shodně vyplývá, že nejvíce jsou navštěvovaná nová či revitalizovaná hřiště, která nabízejí nové herní prvky. Nejméně oblíbenými hřišti pak jsou zpravidla ta, která jsou blízko komunikací či jsou zastaralá a přestala plnit svůj účel.

Obě města rozdílně hodnotila, že by bylo lepší mít ve městech více komplexních hřišť, namísto velkého množství malých, které v Mladé Boleslavi nežádka obsahují pouze pískoviště a nenabízí žádné další vyžití pro dětské aktivity. Respondenti obou se měst se také ve většině odpovědí shodli na ideální docházkové vzdálenosti z hlediska času na jednotlivá hřiště a to v rozmezí 6-10 minut a shoda panovala i v četnosti návštěv dětských hřišť, kdy respondenti obou měst trávili na dětských hřištích každý den, popřípadě dětské hřiště navštívili minimálně 2x-4x týdně.

Závěr

Obecným cílem diplomové práce na téma Aktéři lokálního rozvoje bylo analyzovat, jak lokální subjekty, konkrétně Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice skrze své úřady jako Magistrát města Mladá Boleslav a městský úřad Neratovice, ovlivňují rozvoj regionu porovnáním pasportu neboli evidence a správy dětských hřišť. K dosažení tohoto cíle bylo důležité zkoumat jednotlivé aktéry, aktivity a zhodnotit jejich přínos k rozvoji daných oblastí. Účelem srovnání dvou měst bylo tedy zjistit, jak místní účastníci ovlivňují vnitřní rozvoj v dané oblasti jako klíčoví aktéři regionálního rozvoje v oblasti správy dětských hřišť.

Teoretická část se zabývala nejprve koncepčními přístupy k regionálnímu rozvoji – endogenním a exogenním. Autorka se v této práci zaměřila především na endogenní přístup, který zdůrazňuje důležitost lokálních aktérů, kteří potřebují přístup k možnostem pro provádění svých aktivit. Práce se soustředí na takového aktéra, který svým jednáním ovlivňuje události v obci a organizuje aktivity pro obyvatele. Endogenní přístup je reflektován i v teoriích regionálního rozvoje, které zdůrazňují místní komunitu, obyvatelstvo, tradiční hodnoty a znalosti jako hlavní prvky. V teoretické části práce byla provedena analýza příslušné literatury zaměřené především na regionální rozvoj a účast místních aktérů a byly postupně vymezeny jednotlivé pojmy. Teoretická část diplomové práce zkoumala hlavní cíle a legislativní dokumenty na úrovni Evropské unie a České republiky, které jsou relevantní pro danou problematiku a mají spojitost s lokálním aktérstvím. Aktéři byli klasifikováni do kategorií nadnárodní, národní a lokální úrovně, přičemž byla zkoumána jejich spolupráce napříč všemi těmito úrovněmi. Důležitým aspektem zde bylo využití všech forem kapitálu, včetně lidského, což vedlo k vzájemné interakci mezi aktéry a k vytváření sociálního kapitálu.

Navazující sekundární a komparativní analýza dat propojila teoretickou a praktickou část diplomové práce a měla za cíl komparovat obě vybraná města na základě geografického a demografického členění. Dále byla města sledována z hlediska působení jednotlivých měst na úseku správy dětských hřišť. Obě města byla rozdělena na jednotlivé městské části, byly zkoumány počty dětských hřišť, jejich rozmístění a věkové kategorie, pro které jsou hřiště vybudována.

Komparace byla nejprve zaměřena na obecnou charakteristiku jednotlivých měst a jejich právní formu. Sledovaná data ukázala, že ačkoliv města disponují přibližně stejnou rozlohou, Statutární město Mladá Boleslav má téměř třikrát více obyvatel, což je pravděpodobně zapříčiněno lepšími pracovními příležitostmi. Dále Statutární město Mladá Boleslav disponuje 84 hřišti, což je podstatně více, než má město Neratovice, které má vybudováno 34 dětských hřišť. Obě města se snaží pokrýt všechny věkové kategorie, pro které jsou dětská hřiště zbudována, přičemž v Mladé Boleslavi je nejvíce hřišť smíšených, v městské části Mladá Boleslav II, která je svojí rozlohou největší. V městské části Mladá Boleslav I, která zahrnuje historické jádro, se naopak nenachází žádné dětské hřiště. V Neratovicích je nejvíce dětských hřišť v městské části Na Skalkách II, přičemž největší zastoupení mají hřiště pro předškolní děti ve věku 3-6 let. Ze sekundární a komparativní analýzy dat vyplývá, že obě města, aktivně pracují na správě dětských hřišť. Tato práce zahrnuje pravidelnou aktualizaci pasportu dětských hřišť a pomáhá udržovat aktérství na místní úrovni právě prostřednictvím provozování hřišť. V této práci je klíčový endogenní přístup, protože úroveň aktivity je přímo spojena s podněty na zlepšení přicházejícími od občanů města. Pověřený úřad pružně reaguje na tyto podněty a aktivně se snaží řešit problémy, aby dětská hřiště sloužila obyvatelům jako klíčovými uživateli. To zahrnuje drobné opravy, navrhované občany, kontrolory nebo městskou policií, instalaci mobiliáře a nové herní prvky, stejně jako odstranění nepoužívaných hřišť či herních prvků nesplňujících technickou normu.

Empirické šetření bylo zaměřeno na hlavní aktéry diplomové práce – Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice. Empirické šetření bylo vedeno formou polostrukturovaného dotazníku, na nějž odpovídali pověřeni zástupci jednotlivých měst. Dále měl průzkum za úkol získat data od obyvatel města. Respondenti byli vybíráni metodou náhodného kvótního výběru, což znamená, že jejich výběr byl náhodný, avšak při zachování co nejlepšího odrazu struktury obyvatelstva města. Vybraní zástupci měst a občané pomocí poskytnutých odpovědí utvářeli pohled na sociodemografickou strukturu vzorku, navštěvující dětská hřiště, fungování jednotlivých měst na úseku péče o dětská hřiště skrze své úřady, včetně zkoumání hodnocení dětských hřišť z hlediska vybavenosti, bezpečnosti, docházkové vzdálenosti či preference typu hřišť.

Shrnutí empirického šetření se řídí posloupností jednotlivých otázek, přičemž první otázka zdůrazňuje celkovou spokojenost respondentů v Mladé Boleslavi a Neratovicích

s dětskými hřišti. Zjistilo se, že v Mladé Boleslavi většina respondentů je spokojena se vzdáleností hřišť a dostatkem mobiliáře, ale nejčastějším důvodem nespokojenosti byl vandalismus a nízká bezpečnost. Naopak v Neratovicích byly názory smíšené, s většinou spokojených s vzdáleností hřišť, ale s negativním hodnocením údržby a bezpečnosti. Další otázka se zaměřuje na nedostatky na dětských hřištích, kde se ve SMMB upřednostňují konkrétní obavy a návrhy týkající se bezpečnosti a obnovy herních prvků, zatímco v Neratovicích jsou obavy obecnější a zahrnují i požadavky na vybavení hřišť.

Města byla také hodnocena v oblasti fungování úřadů péče o dětská hřiště, s průměrným hodnocením 3, což naznačuje prostor k zlepšení. Nejnavštěvovanějšími hřišti jsou nová či revitalizovaná, zatímco ta blízko komunikací nebo zastaralá jsou méně oblíbená. Respondenti se shodují na potřebě více komplexních hřišť a ideální docházkové vzdálenosti z hlediska času, která je 6-10 minut. Četnost návštěv hřišť je obvykle denní nebo několikrát týdně.

Podle výsledků provedeného průzkumu lze říci, že Statutární město Mladá Boleslav a město Neratovice aktivně podporují lokální rozvoj jako územní samosprávné jednotky a endogenní aktéry. Toho dosahují prostřednictvím aktivní účasti na rozvoji dětských hřišť, aktivní komunikací s občany a rychlého řešení vzniklých problémů. Obě města rovněž přispívají k rozvoji místního aktivismu pravidelnou aktualizací dětských hřišť, což posiluje sociální interakce.

Cíle této práce bylo dosaženo, neboť se zaměřovala na identifikaci konkrétních aktivit a jejich přínos k rozvoji konkrétních oblastí v souladu s endogenním přístupem.

7 Citovaná literatura

- Bernard, Josef.** *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva.* Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2010. ISBN 978-80-7330-187-3.
- Binek, Jan, Svobodová, Hana, Holeček, Jan, Galvasová, Iva.** *Synergie ve venkovském prostoru. Aktéři a nástroje rozvoje venkova.* Brno: GaREP, spol. s r.o, 2009. ISBN 978-80-904308-8-4.
- Blažek, Jiří a Uhlíř, David.** *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace.* Praha : Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4566-7.
- Bourdieu, Pierre.** *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education.* Westport : Greenwood, 1986. ISBN 978-03-132-3529-0.
- Disman, Miroslav.** *Jak se vyrábí sociologická znalost.* Praha: Karolinum, 2002. 978-80-246-0139-7.
- Galvasová, Iva.** *Spolupráce obcí ve veřejném sektoru.* Brno: GaREP, s. r. o., 2007.
- Giddens, Anthony.** *Sociologie.* Praha: Argo, 2013. ISBN 80-7203-124-4.
- Herčík, Karel.** *Čtení o Mladé Boleslavi.* Mladá Boleslav: Kompakt, 2004. ISBN 978 80-254-8459-3.
- Hübelová, Dana.** *Lidský kapitál jako jeden z klíčových rozvojových faktorů.* Valtice: Masaryk university press, 2013.
- Hudečková, Hana; Lošťák, Michal; Ševčíková, Adéla.** *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova.* Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2015. ISBN 978-80-213-1413-9.
- Jeřábek, Hynek.** *Úvod do sociologie výzkumu.* Praha : Katedra sociologie fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, 1993. ISBN 978-80-7408-093-7.
- Kaušková, Aneta.** *Aktéři lokálního rozvoje (Statutární město Mladá Boleslav).* Praha: Česká zemědělská univerzita. 2021.
- Kolektiv autorů.** *Úvod do regionálních věd a veřejné správy.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-086-4.
- Kovárník, Jaroslav a Stejskal, Jan.** *Regionální politika a její nástroje.* Praha: Portál, s. r. o, 2009. ISBN 978-80-213-1413-9.

- Neratovice, Městský úřad.** *Neratovice, město zeleně, chemie a mládež*. Praha: Merkur, 1985.
- Petrusek, Miloslav.** *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 978-80-718-4164-7.
- Putnam, Robert D.** *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York : Simon & Schuster, 2000. ISBN 978-0-7432-0304-3.
- Ray, Christopher.** *The EU Leader Programme Rural Development Laboratory*. místo neznámé : Sociologia Ruralis, 2000.
- Parsons, Talcott.** *Societies: Evolutionary and Comparative Perspectives*. Englewood Cliffs : N.J.: Prentice-Hall, 1966. ISBN 978-35-1827-706-5.
- Skokan, Karel.** *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava : Repronis, s. r. o., 2004. ISBN 80-7329-059-6.
- Svejkovský, Jaroslav, Deverová, Lenka.** *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku*. Praha : C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-445-2.
- Široký, Jan.** *Tvoříme a publikujeme odborné texty*. Praha: Edika, Computer Press, 2011. ISBN 978-802-5135-10-5.
- Thünen, Johann Heinrich von.** *Der isolierte Staat in Beziehung auf Landwirtschaft und Nationalökonomie*.
- Vanhove, Norbert.** *Regional policy: a European approach*. London : Routledge, 1999. ISBN 978-0429-4479-21.
- Wokoun, René.** Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2020. XXIII. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků. str. 7. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-9610-2020-7.
- Weber, Max.** *Metodologie, sociologie a politika*. Praha : OIKOYMENH, 2009. ISBN 978-80-7298-389-6.

Internetové zdroje

Altaxo. *Shareholders versus Stakeholders. Kdo jsou a proč se o ně zajímat?* [Online] Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/zacatek-podnikani/podnikani-obecne/shareholders-versus-stakeholders-kdo-jsou-a-proc-se-o-ne-zajimat>. [Citováno 2023-8-3].

Česká republika 2023. *Strategický rámec Česká republika 2030. Kapitoly strategie.* [Online] Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/kapitoly/>. [Citováno 2023-8-23].

Český statistický úřad. *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2023.* [Online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112023>. [Citováno 30. 8 2023-8-30].

DotaceEU.cz. *LEADER.* [Online] Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/l/leader>. [Citováno: 22. 8 2023-8-22].

Eur-Lex. *Smlouva o fungování EU.* [Online] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/summary/treaty-on-the-functioning-of-the-european-union.html>. [Citováno 2024-3-3].

Euroskop. *Regionální politika.* [Online] Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/vnitřni-trh/regionalni-politika/>. [Citováno 2022-11-25].

Euroskop. *Regionální politika 2021_2027.* [Online] <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/regionalni-politika/regionalni-rozvoj-a-soudržnost-po-roce-2020/>. [Citováno 2022-11-28].

Euroskop. *Regionální politika.* [Online] Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/regionalni-politika/>. [Citováno 2023-6-21].

Evropská rada. *Systém hlasování.* [Online] Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/voting-system/>. [Citováno 2023-8-25].

Evropský parlament. *Rada evropské unie.* [Online] Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/european-council/>. [Citováno 2023-8-14].

Evropská unie. *O Evropské komisi.* [Online] Dostupné z: https://commission.europa.eu/about-european-commission/what-european-commission-does/delivering-political-priorities/working-methods-von-der-leyen-commission_cs. [Citováno 2023-8-14].

Evropská unie. *Rada Evropské unie.* [Online] Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/council-european-union_cs. [Citováno 2023-7-25].

Evropská unie. *Financování, granty a dotace Evropské unie.* [Online] Dostupné z: https://european-union.europa.eu/live-work-study/funding-grants-subsidies_cs. [Citováno 2023-7-15].

Evropská unie. *Regionální politika Evropské unie.* [Online] Dostupné z: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/regional-policy_cs. [Citováno 2023-11-4].

Evropský parlament. *Evropský fond pro regionální rozvoj.* [Online] Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/95/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-efrr->. [Citováno 2022-11-27].

Hlídač státu. *Statutární města v ČR.* [Online] Dostupné z: https://www.hlidacstatu.cz/kindex/zebricek/Statutarni_mesta. [Citace: 26. 9 2023.]

Kliková, Aneta. 2024. *Patrol Control.eu.* [Online] Dostupné z: <https://patrolcontrol.eu/login.php> [Citováno 2024-2-23].

Evropská komise. *Zelená dohoda pro Evropu.* [Online] Dostupné z: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_cs. [Citováno 2023-5-29].

Evropská komise. *Dohoda o partnerství s Českem ve výši 21,4 miliard eur.* [Online] Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_22_3209. [Citováno 2023-7-17].

Evropská komise. *20 zásad evropského pilíře sociálních práv.* [Online] Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1606&langId=cs>. [Citováno 2024-2-3].

Evropská unie. *Akční plán pro Evropský pilíř sociálních práv.* [Online] Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1607&langId=cs>. [Citováno 2024-2-22].

Evropská unie. Evropská komise. *Regionální politika.* [Online] Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/principles_en. [Citováno 2023-6-18].

Leyenová, Ursula von der. Evropská komise. *Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování.* [Online] Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=1226>. [Citováno 2024-1-13].

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR.* [Online] Dostupné z: [https://mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020-\(1\)](https://mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020-(1)). [Citováno 2023-8-22].

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+.* [Online] <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>. [Citováno 2024-1-19].

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Regionální politika a regionální rozvoj.* [Online] Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj>. [Citováno 2023-8-14].

Národní síť místních akčních skupin České republiky, z. s. O spolku. [Online] Dostupné z: <https://www.nsmascr.cz/o-spolku/>. [Citováno 2023-8-11].

Nařízení vlády č. 173/1997 Sb. Nařízení vlády, kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody. [Online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-173>. [Citováno 6. 9 2023-6-9].

Neratovice oficiální web města. *Historie a současnost města.* [Online] dostupné z: <https://www.neratovice.cz/historie-a-soucasnost/d-292810/p1=36497>. [Citováno 2023-8-9].

Novotná, Michaela. Svět neziskovek. *Co jsou to neziskové organizace?* [Online] Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Neziskov%C3%A1_organizace. [Citováno 2023-9-3].

Revize sportovišť. *Odborná technická kontrola.* [Online] Dostupné z: <https://www.revizesportovist.cz/sluzby/odborna-technicka-kontrola/>. [Citováno 2023-6-29].

Sociologická encyklopedie. *Komparace.* [Online] Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Speci%C3%A1ln%C3%AD:Co_odkazuje_na/Komparace. [Citováno 2022-6-12].

Standarts, European. *ČSN EN 1176 č. 1 až 11 Zařízení a povrch dětského hřiště + ČSN EN 1177 Povrch dětského hřiště tlumící náraz - Stanovení kritické výšky pádu.* [Online] Dostupné z: <https://www.technickenormy.cz/csn-en-1176-c-1-az-11-zarizeni-a-povrch-detskeho-hriste-csn-en-1177-povrch-detskeho-hriste-tlumici-naraz-stanoveni-kriticke-vysky-padu>. [Citováno 2023.]

Standarts, Europeans. ČSN EN 1177 Oprava 1. [Online] Dostupné z: <https://www.technickenormy.cz/csn-en-1177-oprava-1-povrch-detskeho-hrste-tlumici-naraz-zkusebni-metody-pro-stanoveni-tlumeni-narazu/>. [Citováno 2023-5-23].

Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky. *Základní údaje a symboly.* [Online] Dostupné z: <https://mb-net.cz/zakladni-udaje-a-symboly/ms-62795/p1=62795>. [Citováno 2023-9-27].

Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky. *Příměstské části.* [Online] Dostupné z: <https://mb-net.cz/primestske-casti/ms-63269/p1=63269>. [Citováno 2023-8-23].

Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky. *Obchodní organizace.* [Online] Dostupné z: <https://www.mb-net.cz/obchodni-organizace/ms-62823/p1=62823>. [Citováno 2023-9-3].

Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky. *Příměstské části.* [Online] Dostupné z: <https://mb-net.cz/primestske-casti/ms-63269/p1=63269>. [Citováno 2023-9-21].

Statutární město Mladá Boleslav - oficiální stránky. *Komise rady.* [Online] Dostupné z: <https://www.mb-net.cz/komise-rady/ms-63077/p1=63077>. [Citace 2023-9-4].

Svaz měst a obcí České republiky. *O nás.* [Online] Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/o-nas>. [Citováno 2023-8-11].

Škoda Auto, a. s. *Historie naší společnosti.* [Online] <https://www.skoda-auto.cz/o-spolecnosti/historie>. [Citováno 2023-8-30].

Twitter. *EU_Eurostat.* [Online] Dostupné z: https://twitter.com/EU_Eurostat/status/1356565066624163841. [Citováno 2023-7-1].

Veselý, Arnošt. *Teorie mnohočetných forem kapitálů.* [Online] 2006. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1423/jaro2012/VPL821/um/Vesely_-_Teorie_forem_kapitalu.pdf. [Citováno 2023-7-1].

Vláda České republiky. *Strategie Evropa 2020.* [Online] Dostupné z: https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/hospodarske-politiky_eu/strategie_evropa_2020/strategie-evropa-2020-193925/. [Citováno 2023-6-19].

Wikipedie. *Magistrát.* [Online] dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Magistr%C3%A1t>. [Citováno 2023-8-27].

Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích. [Online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [Citováno 2023-8-14].

Zákon č. 22/1997 Sb. Zákon o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů. [Online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-22>. [Citováno 2023-9-23].

Zákon č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. [Online] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>. [Citováno 2023-9-3].

Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

7.1 Seznam obrázků

Obrázek 1- Zásady Evropského pilíře sociálních práv	31
Obrázek 2 - Katastrální mapa Mladá Boleslav	67
Obrázek 3- Seznam dětských hřišť v Mladé Boleslavi	68
Obrázek 4- Seznam dětských hřišť v Mladé Boleslavi, část 2	69
Obrázek 5- Rozmístění dětských hřišť v Mladé Boleslavi.....	70
Obrázek 6- Seznam dětských hřišť ve městě Neratovice	73
Obrázek 7- Rozdělení městských částí města Neratovice	74
Obrázek 8 - Rozmístění dětských hřišť ve městě Neratovice	75

7.2 Seznam tabulek

Tabulka 1- Základní charakteristiky jednotlivých přístupů.....	18
Tabulka 2 - Teorie regionálního rozvoje	24
Tabulka 3 - Klasifikace regionů dle NUTS a LAU	28
Tabulka 4 - Priority, cíle a iniciativy Strategie Evropa 2020	29
Tabulka 5 - Klíčové prvky Green Deal	30
Tabulka 6 - Evropské fondy	34
7 - Komparace cílů Strategie regionálního rozvoje 2007-2013 a 2014-2020.....	37
Tabulka 8 - Rozdělení aktérů regionálního rozvoje	44
Tabulka 9 - Rozdělení aktérů dle sektoru a úrovně	45
Tabulka 10 - Komparace základních charakteristik měst.....	58
Tabulka 11 - Společnosti zřizované městem – příspěvkové organizace a obchodní organizace.....	61
Tabulka 12 - Ostatní organizace a spolky Statutárního města Mladá Boleslav	62
Tabulka 13 - Organizace a spolky města Neratovice	63
Tabulka 14- Přehled dětských hřišť v Mladé Boleslavi	71
Tabulka 15 - Rozdělení dětských hřišť dle věkové kategorie	74
Tabulka 16 - Sociodemografická struktura vzorku	79
Tabulka 17 - Sociodemografická struktura vzorku	86

7.3 Seznam grafů

Graf 1 – Vývoj počtu obyvatel v Mladé Boleslavi.....	55
Graf 2 – Věková struktura obyvatel Mladé Boleslavi.....	55
Graf 3 - Vývoj počtu obyvatel v Neratovicích.....	57
Graf 4 - Věková struktura obyvatel Neratovice	57
Graf 5 Zastoupení herních prvků v Mladé Boleslavi	72
Graf 6 - Zastoupení herních prvků v Neratovicích.....	75
Graf 7 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 1	80
Graf 8 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 2	81
Graf 9 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 4	82
Graf 10 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 7	84
Graf 11 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 8	85
Graf 12 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 9	85
Graf 13 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 1	87
Graf 14 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 2	88
Graf 15 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 3	89
Graf 16 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 4	90
Graf 17 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 5	91
Graf 18 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 7	92
Graf 19 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 8	93
Graf 20 - Zhodnocení odpovědí na otázku č. 9	93

Přílohy

Příloha 1: Vzor dotazníku pro zástupce a respondenty jednotlivých měst

Dětská hřiště v Mladé Boleslavi

1 Jak jste spokojený/(á) se stavem dětských hřišť v Mladé Boleslavi? Ohodnoťte prosím následující okolnosti týkající se dětských hřišť.

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď v každém řádku

	Naprostο nespokojen	Spiše nespokojen	Spiše spokojen	Naprostο spokojen
Vzdálenost	☐	☐	☐	☐
Bezpečnost	☐	☐	☐	☐
Množství herních prvků	☐	☐	☐	☐
Dostatek mobiliáře(lavičky,koše,..)	☐	☐	☐	☐
Údržba	☐	☐	☐	☐
Celkový stav	☐	☐	☐	☐

2 Jaké jsou podle Vašeho názoru nedostatky v oblasti dětských hřišť v Mladé Boleslavi? Co by v této souvislosti boleslavská radnice měla zlepšit? Uveďte vše, co Vás napadne.

3 Co by podle Vás mělo mít správné dětské hřiště? Čím by mělo být vybaveno? Uveďte, cokoli Vás napadne

Příloha 2: Úplný přepis rozhovoru se zástupkyní města Mladá Boleslav, zastupitelka statutárního města Mladá Boleslav

Jak jste spokojená se stavem dětských hřišť v Mladé Boleslavi? Ohodnot'te prosím následující okolnosti týkající se dětských hřišť.

Pokud budu hovořit o kritériích, které bych hodnotila pozitivně, jsou jimi rozhodně vzdálenost, množství herních prvků a dostatek mobiliáře. V Mladé Boleslavi je v současnosti 84 dětských hřišť, tudíž docházková vzdálenost ke každému je více než pozitivní. Množství herních prvků zpravidla odpovídá velikosti hřiště, i když si uvědomujeme, že některá evidujeme pouze s pískovištěm. To je ovšem otázka na vedení města, zda taková zachovávat, či investovat do komplexnějších. Zbývající kritéria jako údržba či bezpečnost má své rezervy. V době covidové pandemie, kdy byla většina hřišť povinně zavřených, byla údržba dětských hřišť omezena na povinné kontroly, nicméně nebylo počítáno s rozsáhlejší údržbou či opravami. To se pomalu rozjíždí a intenzivně pracujeme na opravách a revitalizacích. Z hlediska bezpečnosti mohu hovořit, že bezpečnost herních prvků zajišťujeme jejich bezpečnost pravidelnými kontrolami. Bezpečnost z hlediska výskytu nežádoucích osob se snažíme řešit ve spolupráci s Městskou policií a asistenty bezpečného města.

Jaké jsou podle Vašeho názoru nedostatky v oblasti dětských hřišť v Mladé Boleslavi?

V oblasti dětských hřišť v Mladé Boleslavi je několik zjevných nedostatků, které zahrnují z mého pohledu nedostatek bezpečnostních opatření a vandalismus. Co se týče vandalismu, jedním z hlavních problémů je nedostatečná ochrana proti poškození hřišť. Nezabezpečené prvky, jako jsou lavičky, houpačky nebo skluzavky, jsou často terčem vandalů, kteří je mohou poškodit nebo znečistit. To nejenže snižuje estetický vzhled hřišť, ale také zvyšuje riziko úrazů pro děti.

Co by v této souvislosti boleslavská radnice měla zlepšit? Uveďte vše, co Vás napadne?

Odpovím souhrnně na otázky 2 a 3. Primárním problémem není pouze stav hřišť a jejich vybavení, ale spíše přítomnost nežádoucích jedinců a nesprávné využívání těmito osobami, které by neměly být na dětských hřištích. To představuje jednu z nejběžnějších stížností, které dostáváme od občanů. Tyto námitky předáváme městské policii a také jsme

informovali asistenty bezpečného města o potřebných kontrolách. Bohužel, není vždy možné tyto osoby chytit.

Jak jste spokojen/a s fungováním Magistrátu města Mladá Boleslav ohledně péče o dětská hřiště? Hodnocení 1-5 jako ve škole.

Jako zástupce Magistrátu bych ráda zdůraznila naši neúnavnou snahu zajistit bezpečná a moderní dětská hřiště, která slouží svému účelu. Snažíme se pružně reagovat na potřeby občanů a snažíme se je plnit co nejrychleji. Avšak v některých případech se může stát, že narazíme na legislativní omezení nebo že některé požadavky nespádají do naší kompetence, což může způsobit negativní ohlasy mezi občany. Bohužel není možné vždy uspokojit všechny, a proto bych naši práci ohodnotila kriticky trojkou.

Které dětské hřiště v Mladé Boleslavi nejčastěji navštěvujete?

Osobně mám nejraději dětské hřiště na Radouči. Preferuji dřevěná dětská hřiště a společnost zajišťující herní prvky do Mladé Boleslavi.

Které dětské hřiště, které jste v Mladé Boleslavi navštívili, Vám vyhovovalo nejméně?

Proč?

Nejméně oblíbená dětská hřiště, pokud budu mluvit za sebe jsou pro mne ta, která obsahují pouze jeden herní prvek jako například pískoviště.

Preferujete spíše, aby bylo více menších hřišť u každého domu nebo bloku domů, i když se většinou jedná jen o pískoviště, nebo spíše méně větších hřišť s více atrakcemi, i když se k nim musí docházet?

Přimlouvala bych se za méně komplexních hřišť, které by se mohly více dovybavit herními prvky pro všechny věkové skupiny a například rodiče těch nejmenších dětí by nebyli odkázáni na několik málo hřišť z celého města či starší děti by mohli využít sportovní sestavy.

Jak často navštěvujete v současnosti dětská hřiště?

V rámci kontrol několikrát do týdne.

Jaká je podle Vás maximální vhodná vzdálenost dětského hřiště od místa bydliště, která je pro lidi přijatelná?

Spokojila bych se s docházkovou vzdáleností do 10 minut.

Příloha č. 3: Úplný přepis rozhovoru se zástupcem města Neratovice, vedoucím odboru správy majetku města Neratovice

Jak jste spokojený se stavem dětských hřišť ve městě Neratovice? Ohodnoťte prosím následující okolnosti týkající se dětských hřišť v Neratovicích(vzdálenost, bezpečnost, množství herních prvků, dostatek mobiliáře, údržba, celkový stav).

Ohledně stavu dětských hřišť v Neratovicích, musím říci, že vzdálenost k nim je přijatelná, což usnadňuje přístup pro děti. Avšak, mám určité obavy ohledně údržby, která není vždy dostatečná. Bezpečnost je průměrná, ale zdá se, že nedostatek pravidelné údržby může ohrozit bezpečnostní standardy. V oblasti herních prvků by mohla být větší rozmanitost, aby se podpořil rozvoj dětského herectví. Dostatek mobiliáře je viditelný, což je pozitivní, ale nedostatečná údržba může snížit celkový dojem o kvalitě dětských hřišť.

Jaké jsou podle Vašeho názoru nedostatky v oblasti dětských hřišť v Neratovicích? Co by v této souvislosti neratovická radnice měla zlepšit? Uveďte vše, co Vás napadne.

Podle mého názoru jsou nedostatky v oblasti dětských hřišť v Neratovicích spojeny především s nedostatečnou údržbou a obnovou herních prvků. Často se setkávám s poškozenými houpačkami, rozbitými skluzavkami a neudržovanými pískovišti. Městská radnice se snaží o reaktivní údržbu a pravidelněji kontrolovat a opravovat hřiště. Dále by máme v plánu investovat do modernizace a rozšíření herních prvků, aby dětem poskytla více možností pro zábavu a rozvoj dovedností. Také by bylo užitečné zvýšit bezpečnostní opatření a provést lepší osvětu rodičů o nutnosti zachovávat čistotu a pořádek na hřištích.

Co by podle Vás mělo mít správné dětské hřiště? Uveďte cokoliv, co Vás napadne.

Správné dětské hřiště by mělo mít širokou škálu bezpečných herních prvků, které podporují fyzickou aktivitu a kreativitu dětí. Důležité je také, aby hřiště bylo dobře udržované, čisté a vhodně umístěné, aby poskytovalo bezpečné prostředí pro děti k hrám a zábavě.

Jak jste spokojen s fungováním městského úřadu Neratovic ohledně péče o dětská hřiště? Hodnocení 1-5 jako ve škole.

Mohu ohodnotit fungování městského úřadu Neratovic ohledně péče o dětská hřiště jako 3. Zatímco vidím úsilí městského úřadu zajistit dostupnost a základní údržbu, stále existuje prostor pro zlepšení. Zvláště bych uvítal větší investice do modernizace

a rozšiřování herních prvků, stejně jako zvýšenou pozornost vůči pravidelné údržbě a bezpečnosti dětských hřišť.

Které dětské hřiště v Neratovicích nejčastěji navštěvujete?

Děti už mám odrostlé, ale vím, že nejoblíbenější hřiště je v lokalitě Na Skalkách.

Které dětské hřiště, které jste v Neratovicích navštívil, Vám vyhovovalo nejméně?

Proč?

Z mých návštěv dětských hřišť v Neratovicích mě nejméně uspokojilo hřiště v parku Kojetická. Hřiště bylo zanedbané a je navrženo na zrušení.

Preferujete spíše, aby bylo více menších hřišť u každého domu nebo bloku domů, i když se většinou jedná jen o pískoviště, nebo spíše méně větších hřišť s více atrakcemi, i když se k nim musí docházet?

Preferuji spíše méně větších hřišť s více atrakcemi, i když se k nim musí docházet. Tyto větší hřiště mohou nabídnout širší škálu herních aktivit a zábavy.

Jak často navštěvujete v současnosti dětská hřiště? (Téměř každý den, 2x-4x týdně, 1x týdně, 1x za 14 dní, 1x za měsíc, méně než 1x za měsíc, nenavštěvuji).

Bohužel spíše několikrát do měsíce v rámci pracovních povinností.

Jaká je podle Vás maximální vhodná vzdálenost dětského hřiště od místa bydliště, která je pro lidi přijatelná? (Do 5 minut, 6-10, 11-20, 20 a více minut).

Dle mého názoru je optimální doba do těch 10 minut.